

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTAS
VIEŠOJO VALDYMO IR ATVIROS VYRIAUSYBĖS SKYRIUS

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ
PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2), NR. XIIP-3273(2), NR. XIIP-3275(2), NR.
XIIP-3276(2), NR. XIIP-306, NR. XIIP-3269, NR. XIIP-3272“ PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-17-203; TAIS NR. 17-620(2))

2017-02-24 Nr. NV-523

Vilnius

Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija.

1. Projekto tikslas:

- Siūloma Seimui **nesvarstyti** Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2) (toliau - Įstatymo projektas) ir su juo susijusių įstatymų projektų.
- Pirminį Įstatymo projektą 2015 m. pateikė Vyriausybė. Patikslintą Įstatymo projektą parengė Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių reikalų komitetas. Įstatymo projektu siekiama pertvarkyti valstybės tarnautojų darbo apmokėjimą, įvesti kompetencijų modelį (nustatyti reikalavimą turėti bendrąsias, vadybines ir lyderystės, specifines ir profesines kompetencijas ir atitinkamai pagal jas atrinkti, vertinti bei ugdyti valstybės tarnautojus), detaliau reguliuoti valstybės įstaigų vadovų statusą (įvesti dviejų rūšių A ir B lygio vadovus), įvesti kompetencijų ugdymą.

2. Dabartinė situacija:

- Valstybės tarnybos įstatymas iš esmės nėra keistas nuo 2002 metų. Darbo apmokėjimas neleidžia lanksčiai nustatyti tinkamo darbo užmokesčio kvalifikuotam personalui valstybės tarnyboje. Skatinimo priemonių pasirinkimas yra nedidelis (pvz. vienkartinė pinigine išmoka).
- Pagal dabartinį valstybės tarnybos reguliavimą yra netinkamas mokymo paslaugų teikimo mechanizmas (didelis skaičius mokymo paslaugas teikiančių asmenų, tačiau mokymų įvairovė menka; aukščiausiųjų kategorijų valstybės tarnautojus mokyti gali tik viešojo įstaiga Lietuvos viešojo administravimo institutas).
- Nuo 2002 m. galiojančio Valstybės tarnybos įstatymo praktinis taikymas rodo, kad reguliavimas yra varžantis, sukuria administravimo našta, trukdo priimti greitus ir efektyvesnius sprendimus. Tokių procedūrų yra atkuriant valstybės tarnautojo statusą, perkeltant valstybės tarnautoją į kitas pareigas, vertinant jo veiklos rezultatus, nustatant darbo užmokestį ir kt.

3. Nutarimo projekto esmė: Projektu siūloma Seimui nesvarstyti Įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų, nes:

- Vyriausybė vykdydama Septynioliktosios Vyriausybės programos nuostatas pateiks Seimui naują Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą bei su juo susijusių įstatymų pakeitimų projektus.

4. Derinimas: Projektas derintas su Teisingumo, Užsienio reikalų ministerijomis ir Valstybės tarnybos departamentu. Užsienio reikalų ministerija ir Valstybės tarnybos departamentas dėl projekto pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Neatsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabą (*Vyriausybės išvadose tikslinga išreikšti poziciją pritarti iš esmės arba nepritarti įstatymų projektams*), nes Vyriausybės siūlymas nesvarstyti įstatymų projektų, nurodant pasiūlymo motyvus, aiškiai išreiškia Vyriausybės valią.

5. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom: Teikiamas nutarimo projektas dera su Vyriausybės programos nuostata „Valstybės tarnyba turi būti profesionali, efektyvi ir kompetentinga atlikti viešojo administravimo funkcijas, gebanti formuluoti strateginius tikslus ir jų siekti“.

6. Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlome pritarti Vidaus reikalų ministerijos pateiktai Vyriausybės pozicijai (pasiūlyti Seimui **nesvarstyti** įstatymų projektų) ir svarstyti Vyriausybės posėdžio „B“ dalyje.

Skyriaus patarėja

Goda Aleksaitė

, tel. 8 706 61 802, el. p. goda.aleksaite@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-02-

Nr. 1D-

(3)

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2), NR. XIIP-3273(2),
NR. XIIP-3275(2), NR. XIIP-3276(2), NR. XIIP-306, NR. XIIP-3269, NR. XIIP-3272**

Vykdydami Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2017 m. sausio 30 d. rezoliucija Nr. S-63-260, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2) bei su juo susijusių įstatymų projektų Nr. XIIP-3270(2), Nr. XIIP-3271(2), Nr. XIIP-3273(2), Nr. XIIP-3275(2), Nr. XIIP-3276(2), Nr. XIIP-306, Nr. XIIP-3269, Nr. XIIP-3272“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekte siūloma Lietuvos Respublikos Seimui nesvarstyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2), Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3270(2), Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3271(2), Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo Nr. I-270 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3273(2), Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3275(2), Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 24, 29¹, 30 ir 31¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3276(2), Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VII-1012 5 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-306, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr. I-374 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3269 ir Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 4 straipsnio įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-3272 (toliau – įstatymų projektai), nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vykdydama Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), nuostatas, parengs ir pateiks Lietuvos Respublikos Seimui naują Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą bei su juo susijusių įstatymų pakeitimų projektus.

Nutarimo projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Priėmus Nutarimo projektą, nereikės priimti naujų teisės aktų, taip pat nereikės pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Nutarimo projektas derintas su Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija ir Valstybės tarnybos departamentu. Užsienio reikalų ministerija dėl Nutarimo projekto pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Į Teisingumo ministerijos pasiūlymą, kad atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. pasitarimo protokolą Nr. 4 bei Teisingumo ministerijos 2015 m. sausio 22 d. raštu Nr. (1.5.)2T-96 pateiktas rekomendacijas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo Vyriausybės Seimui teikiamoje išvadoje tikslinga būtų išreikšti poziciją dėl pritarimo iš esmės arba nepritarimo įstatymų projektams, o siūlymas įstatymų projektų nesvarstyti galėtų būti teikiamas iš esmės pritariančių įstatymų projektams, neatsižvelgta, nes manome, kad Nutarimo projekte dėstomas Vyriausybės siūlymas nesvarstyti įstatymų projektų, nurodant šio siūlymo motyvus, gana aiškiai išreiškia Vyriausybės valią dėl nurodytų įstatymų projektų ir neišreiškiant pozicijos pritariti ar nepritariti įstatymų projektams bei nevertinant įstatymų projektų tikslų ir teisinio reguliavimo priemonių pagrįstumo bei tinkamumo. Be to, pažymėtina, kad Nutarimo projekte dėstoma Vyriausybės pozicija – nesvarstyti įstatymų projektų suformuluota atsižvelgus ir į esamą Vyriausybės išvadų teikimo praktiką (pvz., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 1151 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2032 ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 162¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2033“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. sausio 18 d. nutarimą Nr. 44 „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2551“). Į Valstybės tarnybos departamento nuomonę, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3268(2) atitinka Vyriausybės programos nuostatas bei Nutarimo projekte nurodytus tikslus, neatsižvelgta, nes Nutarimo projekte dėstoma Vyriausybės pozicija nesvarstyti įstatymų projektų nevertinant įstatymų projektų tikslų ir teisinio reguliavimo priemonių pagrįstumo bei tinkamumo.

Nutarimo projektą parengė Vidaus reikalų ministerijos Teisės departamento (direktorė Irina Urbonė, tel. 271 7189) Teisės aktų projektų vertinimo skyriaus (vedėjas Sigitas Mitalauskas, tel. 271 7143) patarėja Rūta Jasulaitienė (tel. 271 8897).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 3 lapai.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas

R. Jasulaitienė, tel. 271 8897, el. p. ruta.jasulaitiene@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2),
NR. XIIP-3273(2), NR. XIIP-3275(2), NR. XIIP-3276(2), NR. XIIP-306, NR. XIIP-3269,
NR. XIIP-3272**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. sausio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-78 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1–6, 13 punktus ir Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. vasario 15 d. sprendimo Nr. SV-S-102 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 ir 2 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui nesvarstyti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2), Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3270(2), Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3271(2), Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo Nr. I-270 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3273(2), Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3275(2), Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 24, 29¹, 30 ir 31¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3276(2), Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VII-1012 5 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-306, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr. I-1374 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3269 ir Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 4 straipsnio įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIIP-3272, nes siekdama, kad valstybės tarnyba būtų profesionali, efektyvi, kompetentinga ir ja pasitikėtų visuomenė, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vykdydama Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatas, parengs ir pateiks Lietuvos Respublikos Seimui naują Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą bei su juo susijusių įstatymų pakeitimų projektus.

Ministras Pirmininkas

Vidaus reikalų ministras

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO VALDYBA

SPRENDIMAS DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IŠVADŲ

2017 m. sausio 20 d. Nr. SV-S-78
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo valdyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Seimo 2017 m. sausio 17 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-27 ir į Seimo Aplinkos apsaugos, Teisės ir teisėtvarkos bei Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų siūlymus, n u s p r e n d ž i a:

Prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikti Lietuvos Respublikos Seimui išvadas dėl šių įstatymų projektų:

✓ 1. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2).

✓ 2. Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3270(2).

✓ 3. Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3271(2).

✓ 4. Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo Nr. I-270 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3273(2).

✓ 5. Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3275(2).

✓ 6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 24, 29¹, 30 ir 31¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3276(2).

7. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 6, 24, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-22(2).

8. Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2202 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-221.

9. Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 12, 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-222.

10. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-223.

11. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-224.

12. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.72 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-225.

✓ 13. Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VII-1012 5 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-306.

14. Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-307.

15. Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-308.

16. Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto 2017 m. sausio 11 d. išvadoje Nr. 113-P-1 pateiktų pasiūlymų dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir Įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3274.

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS
APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-1374 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINES IR EUROPOS
SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO
NR. X-1262 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
DOKUMENTŲ IR ARCHYVŲ ĮSTATYMO NR. I-1115 5 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINĖS TEISMŲ
ADMINISTRACIJOS ĮSTATYMO NR. IX-787 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS STATISTIKOS ĮSTATYMO NR. I-270 7 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ IR
VALSTYBĖS PAREIGŲNŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1904 2
STRAIPSNIO IR ĮSTATYMO PRIEDĖLIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VETERINARIJOS ĮSTATYMO NR. I-2110 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO BEI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS ĮSTATYMO NR. I-464 24,
29¹, 30 IR 31¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas atsižvelgiant į Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), XVI skyriaus „Valstybės valdymas“ nuostatas, skirtas valstybės tarnybos pertvarkai. Vyriausybės programoje numatyta siekiant pritraukti į valstybės tarnybą naujus žmones ir išlaikyti aukštą jau dirbančių valstybės tarnautojų kvalifikaciją ir vertybines nuostatas, sudaryti sąlygas jauniems ir gabiems asmenims didinti savo kompetenciją ir nuosekliai daryti karjerą, taip pat atlaikyti privataus sektoriaus konkurenciją, tobulinti valstybės tarnautojų veiklos vertinimo ir karjeros planavimo, taip pat darbo apmokėjimo ir motyvavimo sistemas, garantuoti tokį darbo užmokestį ir karjeros galimybes, kokie bus adekvatūs veiklos rezultatams ir indėliui, labiau susieti valstybės tarnautojų mokymus su kompetencijų vadyba, tikslingiau naudoti mokymus kaip valstybės tarnautojų motyvavimo priemonę ir kt.

Kartu su Projektu parengti jam įgyvendinti reikalingi kitų įstatymų pakeitimo projektai: Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr. I-1374 38 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr. IX-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo Nr. I-270 7 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 8 straipsnio pakeitimo įstatymo bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 24, 29¹, 30 ir 31¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektai.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Vidaus reikalų ministerija kartu su Valstybės tarnybos departamentu.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami projektuose aptarti teisiniai santykiai

Valstybės tarnybos santykiai reguliuojami Valstybės tarnybos įstatymu, kuris nauja redakcija išdėstytas 2002 metais. Teikiamame Projekte esminiai pakeitimai numatomi valstybės tarnautojams keliamų reikalavimų, veiklos vertinimo, karjeros, darbo apmokėjimo, skatinimo, mokymo, aukščiausiųjų vadovų pareigas einančių valstybės tarnautojų tarnybos reguliavimo srityse.

Valstybės tarnautojams keliami reikalavimai

Šiuo metu valstybės tarnautojams keliami bendrieji reikalavimai (pvz., Lietuvos Respublikos pilietybės, valstybinės kalbos mokėjimo, amžiaus, išsilavinimo), taip pat pareigybės aprašyme nustatyti specialieji reikalavimai (tam tikros patirties, užsienio kalbų mokėjimo ir pan.). Pagal esamą reguliavimą specialieji reikalavimai tvirtinami konkrečiose įstaigose. Atlikta analizė parodė, kad toks reguliavimas lemia, kad specialieji reikalavimai nustatomi ne visuomet pagrįstai, kitais atvejais jie tiesiogiai nesusiję su valstybės tarnautojui pavestomis funkcijomis, net analogiškomis pareigybėms (pvz., seniūno) gali būti nustatyti skirtingi išsilavinimo, patirties reikalavimai. Pavyzdžiui, įstaigų vadovams arba departamentų direktoriams nenustatomas vadovaujamojo darbo patirties reikalavimas arba atvirkščiai toks reikalavimas nustatomas pernelyg griežtas, vienos srities teritorinių įstaigų vadovams nustatomi skirtingi reikalavimai, yra atvejų, kai reikalaujama mokėti užsienio kalbą, tačiau vykdant funkcijas kalbos mokėjimas nebūtinai ir kt. Esamas reguliavimas nenustato, kokių žinių, įgūdžių, gebėjimų turi turėti tam tikras pareigas einantis valstybės tarnautojas.

Karjera

Valstybės tarnautojo karjera ir pareigų lygiavertiškumas galiojančiame Valstybės tarnybos įstatyme susieti su valstybės tarnautojo pareigybės kategorija. Šiuo metu valstybės tarnautojų pareigybės suskirstytos į 20 kategorijų. To paties pavadinimo pareigybės gali būti skirtingų kategorijų, pavyzdžiui, vyriausiojo specialisto pareigybė ministerijoje gali būti nuo 10 iki 14 kategorijos. Nors 10 ir 14 kategorijų darbo užmokestis labai skiriasi (kadangi nuo pareigybės kategorijos priklauso pareiginė alga), aiškių kriterijų, kuo skiriasi vyriausiojo specialisto 10 kategorijos pareigybė nuo 14 kategorijos pareigybės, nėra. Todėl, nors teisine prasme 10 kategorija yra žemesnė nei 11 kategorija ir perkėlimas iš 10 kategorijos vyriausiojo specialisto į 11 kategorijos vyriausiojo specialisto pareigas laikomas perkėlimu į aukštesnes pareigas, praktikoje tai yra lygiavertės pareigos su skirtinga pareigine alga. Formaliai norint 10 kategorijos pareigybę pakeisti į 11 kategorijos pareigybę, reikia vieną pareigybę naikinti ir steigti kitą („naują“) pakeitus pareigybės aprašyme funkcijas. Be aprašyto pavyzdžio, esamos sistemos trūkumą rodo ir tai, kad vyriausiojo specialisto pareigybė ministerijoje gali būti 10 kategorijos, tačiau vyresniojo specialisto pareigybė gali būti ir 12 kategorijos. Taigi vyresniojo specialisto pareigos turėtų būti laikomos aukštesnėmis, pagrindinis atlyginimas (pareiginė alga) taip pat būtų didesnis.

Kitos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, reguliuojančios karjeros santykius, nustato, kad valstybės tarnautojas į aukštesnes pareigas nuolatiniam darbui gali būti perkeliamas konkurso būdu arba atsižvelgiant į tarnybinės veiklos rezultatus. Toks reguliavimas yra nepakankamai lankstus, neleidžia potencialiai labiausiai tinkantį toms pareigoms įstaigos tarnautoją operatyviai perkelti nuolatiniam darbui į atsilaisvinusias pareigas. Tai galima padaryti tik organizavus konkursą arba sulaukus kalendorinių metų pabaigos arba vidurio ir atliktus veiklos vertinimo procedūrą.

Veiklos vertinimas

Valstybės tarnybos įstatymas nustato, kad kasmet turi būti vertinama valstybės tarnautojų veikla, gali būti organizuojamas neeilinis valstybės tarnautojų veiklos vertinimas. Vertinant tarnautojo veiklos rezultatus įvertinama jo kvalifikacija, gebėjimas atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir pasiekti rezultatai vykdant suformuluotas užduotis. Pagal veiklos vertinimo rezultatus valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į aukštesnes arba žemesnes pareigas, jam gali būti padidintas arba sumažintas darbo užmokestis. Kadangi veiklos vertinimo rezultatai, be kita ko, susieti su darbo užmokesčiu – priedu už kvalifikacinę klasę (nuo 15 iki 50 procentų pareiginės algos), labai svarbiu aspektu, dažnai lemiančiu tarnautojo veiklos įvertinimą, tampa įstaigos finansavimo galimybės, o ne tarnautojo veiklos rezultatai. Nesant pakankamo darbo užmokesčio fondo, labai gerai dirbantiems tarnautojams nėra galimybių skirti priedo už kvalifikacinę klasę, todėl

tokiais atvejais jų veikla vertinama nebūtinai kaip labai gera. Tai akivaizdžiai patvirtina ekonominio nuosmukio tarnybinės veiklos vertinimo statistika, kai tarnybinės veiklos vertinimo komisijose labai gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo – 2007 m. 96,3 proc. vertinimo komisijose vertintų valstybės tarnautojų tarnybinė veikla įvertinta labai gerai, 2008 m. – 75,3 proc., 2009 m. – 67,2 proc., 2010 m. – 81 proc., 2011 m. – 83,3 proc., 2012 m. – 93,3 proc. Taigi pasirinktas veiklos vertinimo modelis neretai yra priemonė padidinti darbo užmokestį, o ne nustatyti tikrus veiklos rezultatus. Be kita ko, neįvardijimas tikrų tarnautojo veiklos rezultatų veikia demotyvuojančiai ir pačius tarnautojus.

Dažnai kaip perteklinis kritikuojamas užduočių formulavimas visiems valstybės tarnautojams, kadangi įstaigos veiklai svarbios užduotys ir vykdomos priemonės yra numatomos strateginiuose bei veiklos planuose, ir valstybės tarnautojai žino, kokius darbus jie turės atlikti ir kokius rezultatus pasiekti.

Darbo apmokėjimas

Valstybės tarnybos įstatyme nustatytą darbo užmokestį sudaro valstybės tarnautojo pareiginė alga, kuri yra tiesiogiai susijusi su pareigybės kategorija, priedas už kvalifikacinę klasę, priedas už tarnybos stažą, priemokos už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, už papildomų užduočių atlikimą, apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, naktinį ir viršvalandinį darbą, budėjimą. Priedų ir priemokų suma negali viršyti 70 procentų.

Darbo užmokesčio struktūra sąlygoja darbo užmokesčio paskirstymą, iškreipiantį karjeros ir hierarchinę sistemas (vyriausiasis specialistas gali gauti didesnį darbo užmokestį nei, pavyzdžiui, departamento direktorius), bei darbo užmokesčio didėjimą, paremtą dažnu atveju subjektyviomis priemonėmis.

Dideli ir iš esmės negrįžtamai nustatyti priedai už kvalifikacinę klasę (už III kvalifikacinę klasę – 15 procentų, už antrą – 30 procentų, už I – 50 procentų pareiginės algos) iškreipia darbo apmokėjimą pagal pareigybių hierarchiją. Tiek užsienio ekspertai, tiek Lietuvos ekspertai pastebi, kad 50 procentų siekianti kintamoji dalis yra per didelė, juo labiau, kad sumažinti šią kintamąją darbo užmokesčio dalį pablogėjus darbo rezultatams yra sudėtinga. Yra ir kitų su priedais už kvalifikacinę klasę susijusių trūkumų. Jeigu į aukštesnes pareigas perkeliamas turintis kvalifikacinę klasę tarnautojas, jam neretai būtina suteikti kvalifikacinę klasę ir aukštesnėse pareigose, kitaip sumažėtų jo darbo užmokestis ir perspektyva, kad laimėjus konkursą net ir į aukštesnes pareigas būtų nustatytas mažesnis darbo užmokestis, nes tokiu atveju neišlieka kvalifikacinė klasė, gali trukdyti karjerai. Taip priedas už kvalifikaciją suteikiamas dirbtinai ir nepagrįstai, ne už kvalifikaciją tose pareigose, o tam, kad nebūtų nustatytas mažesnis darbo užmokestis einant aukštesnes pareigas.

Priedas už kvalifikacinę klasę nesuteikiamas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams. Viena vertus, tai reiškia, kad įstatymas nenustato politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams darbo užmokesčio dalies, susijusios su jų kvalifikuotai atliekamu darbu, kita vertus, valstybės tarnautojams, kuriems nustatytas priedas už kvalifikacinę klasę, nors jie eina ir mažiau atsakingas pareigas, mokamas didesnis darbo užmokestis negu tiems tarnautojams, kuriems pagal įstatymą nėra galimybės mokėti darbo užmokesčio dalies už kvalifikaciją.

Esamas reguliavimas neleidžia lanksčiai nustatyti didesnio darbo užmokesčio išimtiniais atvejais, kai įstaigos negali pritraukti į darbą brangiau apmokamų profesijų kvalifikuotą personalą.

Valstybės tarnautojų pareiginei algai nustatyti visos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos pagal Valstybės tarnybos įstatyme nustatytus kriterijus skirstomos į 5 grupes. Tačiau tiek pagal pareiginės algos dydį, tiek pagal veiklos pobūdį 4 ir 5 grupėse esančios institucijos ir įstaigos skiriasi mažai.

Skatinimas

Valstybės tarnybos įstatyme nustatytų skatinimo priemonių pasirinkimas yra nedidelis, reikšmingiausia galima laikyti vienkartinę piniginę išmoką. Tačiau piniginiam motyvavimui trūksta aiškių kriterijų, jis nėra aiškiai susietas tik su veiklos rezultatais, gali būti skiriamas esant tam tikroms progoms (šventėms ir pan.), todėl šiuo metu skatinimas vienkartinė pinigine išmoka neretai yra viešai kritikuojamas.

Atsakomybė

Tarnybinės nuobaudos skyrimo senaties terminai susieti su subjektu, nustačiusiu pažeidimą. Nustatytas bendras 6 mėnesių terminas tarnybinių nuobaudų skyrimui už visus tarnybinius nusižengimus. O pažeidimą nustačius tam tikriems subjektams (pvz. Seimo kontrolieriui) galioja 3 metų nuobaudos skyrimo senaties terminas.

Nustatytos neveiksmingos, iš dalies neturinčios teisnių pasekmių tarnybinės nuobaudos – pastaba, papeikimas. Tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų gali būti skiriama už šiurkštų tarnybinių nusižengimą, taip pat už kitą tarnybinių nusižengimą, jei prieš tai valstybės tarnautojui nors kartą per 12 mėnesių buvo taikyta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas.

Kai paaiškėja, kad tarnybinis nusižengimas turi nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo požymių, tarnybinio nusižengimo tyrimas sustabdomas ir tarnybinio patikrinimo medžiaga perduodama institucijai, kompetentingai tirti ir nagrinėti atitinkamas bylas.

Tarnybinio nusižengimo tyrimas turi būti pradedamas visais įstatyme nurodytais atvejais neatsižvelgiant į tai, kad galimas tarnybinis nusižengimas yra mažareikšmis.

Žalos atlyginimas įstaigai regreso tvarka iš esmės yra neveiksmingas – įstaigai nustatyta tik regreso teisė reikalauti iš žalą padariusio valstybės tarnautojo žalos atlyginimo.

Mokymas

Šiuo metu valstybės tarnautojų mokymas siejamas su mokymo paslaugomis, kurias teikia vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka patvirtinti asmenys (kvalifikacijos tobulinimo įstaigos ir fiziniai asmenys). Pastebėta, kad ne visi mokymo poreikiai gali būti patenkinti dėl nepakankamos mokymų įvairovės, taip pat dėl to, kad patvirtinti asmenys neorganizuoja mokymų, kai mokymai reikalingi nedidelei tarnautojų grupei.

Valstybės tarnybos įstatymo 45 straipsnio 2 dalis nustato, kad rengti 18–20 kategorijų valstybės tarnautojų mokymo programas ir pagal parengtas programas mokyti valstybės tarnautojus gali tik viešojo įstaiga Lietuvos viešojo administravimo institutas (550 tūkst. litų skiriama rengti ir atnaujinti programas, organizuoti mokymo renginius aukščiausiojo lygio valstybės tarnautojams, atlikti tiriamuosius darbus). Toks teisinis reguliavimas sukuria išskirtines sąlygas vienai kvalifikacijos tobulinimo įstaigai.

Vadovavimo stiprinimas

Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta, kad 18–20 kategorijų valstybės tarnautojai ir žemesnių kategorijų įstaigų vadovai per 2 metus nuo priėmimo į pareigas privalo išklausti specialias mokymo programas, įstaigų vadovų veiklos vertinimas susietas su pasiektais rezultatais vadovaujant įstaigai. Nuo 2010 m. liepos mėn. Vyriausybės įstatyme nustatytos kadencijos Vyriausybės įstaigų vadovams ir įstaigų prie ministerijų vadovams, numatyta, kad jie priimami 4 metams ir gali eiti pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Įstatymas nenustato aiškių kriterijų, kuriais remiantis sprendžiama, kad vadovas gali arba negali eiti pareigų po pirmosios kadencijos. Nuo 2013 m. liepos mėnesio priimant į vadovų pareigas pradėti centralizuotai tikrinti vadovavimo gebėjimai.

Nepaisant tam tikrų vadovaujančiųjų tarnautojų statuso teisinio reglamentavimo pokyčių, reikalingas labiau sisteminis aukščiausiems vadovams, einantiems valstybės tarnautojo pareigas, taikomas tarnybos sąlygų, vadovavimo ir lyderystės gebėjimų, karjeros, darbo apmokėjimo reguliavimas.

Po 2010 m. liepos mėnesį įsigaliojusių Vyriausybės įstatymo pakeitimų Vyriausybės įstaigų vadovų statusas pakeistas į valstybės pareigūnų, juos į pareigas skiria Vyriausybė. Pagal savo veiklos pobūdį Vyriausybės įstaigų vadovai iš esmės nesiskiria nuo įstaigų vadovų, turinčių valstybės tarnautojo statusą, tačiau Valstybės tarnybos įstatymas jiems taikomas labai siaura apimtimi.

Kiti klausimai

Valstybės tarnautojų pareigybės skirstomos į karjeros, politinio (asmeninio) pasitikėjimo, įstaigų vadovų, statutinių. Vadovaujančiųjų įstaigoms tarnautojų yra tiek priimamų politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu, tiek statutinėse įstaigose, įstaigų vadovams numatyta teisė būti

perkeltais į kitas pareigas, t. y., iš esmės teisė į karjerą, kuri pagal Valstybės tarnybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustatyta tik karjeros valstybės tarnautojams.

Galiojančiame Valstybės tarnybos įstatyme kasmetinių minimalių ir papildomų už tarnybos stažą atostogų trukmė skaičiuojama kalendorinėmis dienomis, tačiau už atostogas mokama pagal tam laikotarpiui tenkančias darbo dienas. Dėl šios priežasties tarnautojas, kuriam suteikiamos visos atostogos iškart, gali gauti mažesnę apmokėjimą nei tarnautojas, kuriam jo pageidavimu atostogos suteikiamos dalimis. Taip pat paminėtina, kad įstaigos suteikdamos atostogas dalimis taiko skirtingą kasmetinių atostogų suteikimo tvarką, kai kuriais atvejais net ir tos pačios įstaigos tarnautojams, taip sudaromos nevienodos sąlygos pasinaudoti kasmetinėmis atostogomis, be to, kyla bereikalinga įtampa tarp tarnautojų ir jų įstaigų administracijų.

Nuo 2002 m. galiojančio Valstybės tarnybos įstatymo praktinis taikymas rodo, kad reguliavimas yra per daug varžantis, kai kurios procedūros lemia nedaug, tačiau sukuria jų administravimo našta, trukdo priimti greitus ir efektyvesnius sprendimus. Tokių procedūrų yra atkuriant valstybės tarnautojo statusą, perkeltiant valstybės tarnautoją į kitas pareigas, vertinant jo veiklos rezultatus, nustatant darbo užmokestį ir kt.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Valstybės tarnautojams keliami reikalavimai

Projekte siūloma nustatant gebėjimų reikalavimus valstybės tarnautojams remtis kompetencijų modeliu. Kompetencija – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma; kompetencija pasireiškia kaip stebimas asmens elgesys. Visiems tokias pat pareigas einantiems valstybės tarnautojams būtų nustatyti vienodi gebėjimų reikalavimai – pavyzdžiui, vienodi gebėjimų reikalavimai būtų nustatyti visiems vyriausiesiems specialistams, vienodi visiems skyrių vedėjams ir t. t.

Projekte išskiriamos bendrosios, vadybinės ir lyderystės, specifinės ir profesinės kompetencijos. Pirmosios trys būtų išvardytos ir aprašytos centralizuotai (patvirtintos Vyriausybės) ir vienodos visoms įstaigoms, profesines kompetencijas būtų leista nustatyti ir aprašyti pačioms įstaigoms, atsižvelgiant į įstaigų veiklos specifiką.

Siūloma centralizuotai nustatyti bendrus kompetencijų lygių reikalavimus kiekvienai pareigybių grupei, vadybinės ir lyderystės kompetencijos būtų privalomos įvairaus lygmens vadovaujančiasias pareigas einantiems tarnautojams. Specialiųjų ir (ar) profesines kompetencijas atitinkamoms pareigybėms įstaiga nusistatytų pati (specialias galės pasirinkti iš centralizuotai pateikto sąrašo, o profesines turi įvardyti ir aprašyti pačios įstaigos).

Remiantis personalo atrankos ekspertų rekomendacijomis ne visas kompetencijas įmanoma patikrinti atrankos metu (pvz., tokias numatomas bendrąsias kompetencijas kaip „Vertės visuomenei kūrimas“, „Patikimumas ir atsakingumas“). Atsižvelgiant į tai, kad asmens kompetencijos geriausiai atsiskleidžia darbe, projekte siūloma nustatyti, kad konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų atitikimas jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui vertinamas po 6 mėnesių nuo priėmimo į pareigas dienos, jeigu iki tarnybinės veiklos vertinimo liko ne mažiau kaip 3 mėnesiai. Jeigu nustatoma, kad valstybės tarnautojo kompetencijos neatitiktų jo pareigybei nustatytų kompetencijų profilio reikalavimų, valstybės tarnautojas perkeliamas į lygiavertes ar žemesnes pareigas toje pačioje įstaigoje, kurioms nustatytam kompetencijų profiliui jis atitinka, arba, jeigu nėra pareigų, į kurias valstybės tarnautojas gali būti perkeltas, arba valstybės tarnautojas nesutinka eiti kitų pareigų, – atleidžiamas iš pareigų.

Šiuo metu Valstybės tarnybos įstatyme vartojamą bendrųjų gebėjimų sąvoką projekte siūloma pakeisti į kognityvinius gebėjimus (gebėjimas mokytis, verbaliniai įgūdžiai ir verbalinis mąstymas, skaičiavimo įgūdžiai, skaitinis ir loginis mąstymas). Toks pakeitimas siūlomas, nes terminas kognityviniai gebėjimai yra tikslesnis nei bendrieji gebėjimai bei nesidubliuos su projekte vartojamu bendrųjų kompetencijų terminu.

Projekte taip pat siūloma nustatyti tipinius reikalavimus. Valstybės įstaigų vadovams juos siūloma nustatyti įstatyme (turėti ne žemesnį nei magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą

aukštojo mokslo kvalifikaciją, turėti ne mažesnę nei 5 metų vadovaujamojo darbo patirtį, mokėti vieną iš šių Europos Sąjungos kalbų – anglų, prancūzų ar vokiečių ne žemesniu nei B1 lygiu), turėti Lietuvos Respublikos pilietybę. Kitoms valstybės tarnautojų grupėms tipinius reikalavimus siūloma nustatyti Vyriausybės nutarimu. Išsilavinimo reikalavimus taip pat siūloma nustatyti Vyriausybės nutarime.

Įstaigose, kaip ir šiuo metu, liktų galimybė nustatyti specialius reikalavimus valstybės tarnautojams jų pareigybių aprašymuose, tačiau negalės būti nustatyti specialieji reikalavimai, kurie nebūtini pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti.

Siūloma reikalavimų valstybės tarnautojams sistema turėtų užtikrinti, kad reikalavimai valstybės tarnautojams taptų standartizuoti, nebūtų nepagrįstai ribojamas patekimas į valstybės tarnautojo pareigas, norintys dirbti valstybės tarnyboje asmenys aiškiai žinotų, kokie gebėjimai ir įgūdžiai reikalingi norint eiti tam tikras pareigas visose įstaigose, valstybės tarnautojai žinotų, kokių gebėjimų ir įgūdžių reikia karjerai valstybės tarnyboje, todėl tikslingai galės planuoti siekiamų kompetencijų įgijimą ir tobulinimą.

Karjera

Pagal Projektą mobilumo valstybės tarnyboje pagrindu taptų nebe pareigybių kategorijos (jų siūloma atsisakyti), bet pareigybės grupė (pvz., vyr. specialisto, skyriaus vedėjo, įstaigos vadovo ir kt.) ir atitikimas tai pareigybių grupei nustatytiems kompetencijų ir kitiems reikalavimams. Tai reiškia, kad valstybės tarnautojas galėtų būtų perkeltas be konkurso į kitas pareigas (taip pat ir į aukštesnes), jeigu atitiktų patirties, kitus reikalavimus ir pareigybei nustatytus gebėjimų reikalavimus (kompetencijų lygių reikalavimus). Ar valstybės tarnautojas atitinka keliamus reikalavimus, būtų sprendžiama konkrečioje įstaigoje Vyriausybės nustatyta tvarka.

Tokia gebėjimais ir atitikimu reikalavimams pagrįsta karjeros sistema taptų logiška, paprastesnė tarnautojams ir darbdaviams.

Projekte siūloma nustatyti, kad valstybės tarnautojo perkėlimas tarnybinės būtinybės atveju į laisvą pareigybę negali trukti ilgiau kaip 6 mėnesių laikotarpiui. Šis terminas pasirinktas dėl to, kad 6 mėnesiai yra pakankamas laikas konkursui į laisvą pareigybę organizuoti ar perkelti į tas pareigas kaitumo būdu kitą valstybės tarnautoją.

Veiklos vertinimas

Projekte siūloma nustatyti, kad valstybės tarnautojų kasmetinio veiklos vertinimo metu vertinamos kompetencijos ir veiklos rezultatai. Pagal nustatytus tarnautojo kompetencijų lygius būtų identifikuojamas jo individualus kompetencijų ugdymo poreikis (mokymai). 2 metus iš eilės įvertinus kompetencijas, kaip neatitinkančias reikalavimus, būtų siūloma tarnautoją arba perkelti į lygiavertę ar žemesnę pareigybių grupę (kurios kompetencijas jis atitinka), arba atleisti iš pareigų. Tokiu atveju ši siūlymą turėtų patvirtinti ir įstaigoje sudaryta veiklos vertinimo komisija. Centralizuotos veiklos vertinimo komisijos veiktų tik tais atvejais, kai bus būtina peržiūrėti aukščiausias pareigas (valstybės įstaigos vadovo ir įstaigos vadovo) einančių tarnautojų veiklos rezultatus jo veiklą įvertinus nepatenkinamai.

Vertinant valstybės įstaigų vadovų veiklą siūloma įtvirtinti kitų šalių, verslo organizacijų praktikoje plačiai naudojamą „360 laipsnių veiklos vertinimo modelį“, kai asmens veiklą vertina jo pavaldiniai, kolegos, vadovai. 360 laipsnių vertinimo sistema naudojama Europos Sąjungos valstybėse narėse bei Europos sąjungos institucijose vertinant vadovus. Ši sistema padėtų atskleisti valstybės įstaigų vadovų stipriąsias ir silpnąsias (tobulintinas) puses, suteiktų galimybę įsitikinti ar vadovas realiai save vertina, ar mato savo elgseną taip pat kaip ir kiti vertinimo dalyviai (jo tiesioginis vadovas, pavaldiniai, kolegos), padėtų sudaryti kompetencijų ugdymo planus, o po kelerių metų parodytų ir progresą, kaip keičiasi valstybės įstaigų vadovų elgesys.

Kompetencijų vertinimo sieti su darbo užmokesčiu ekspertai griežtai nerekomenduoja, todėl projekte siūloma atsieti tarnybinės veiklos vertinimą nuo darbo užmokesčio sistemos. Tačiau atitinkamai įvertinus valstybės tarnautojų veiklos rezultatus jie gali būti skatinami pinigine išmoka.

Darbo apmokėjimas

Projekte siūloma atsisakyti kritikuojamų priedų už kvalifikacinę klasę, o tam tikroms pareigybių grupėms nustatyti galimų pareiginių algų intervalą. Intervalą sudarytų 6 tarpinės

pareiginės algos. Pareiginių algų ribos projektuojamos taip, kad esamos pareiginės algos nemažėtų. Tačiau vengiant galiojančiame įstatyme užprogramuotų labai didelių darbo užmokesčių persidengimų tarp nevienodą atsakomybę turinčių pareigybių, kai kurioms pareigybių grupėms pareiginės algos ribos numatomos mažesnės nei šiuo metu jų gaunamas darbo užmokestis su priedu už kvalifikacinę klasę. Tokiems tarnautojams numatyta garantuoti buvusio dydžio darbo užmokestį.

Palyginus su dabartine darbo užmokesčio sistema, pareigybių grupėse žemiausi pareiginių algų koeficientai yra padidinami. Projekte nenumatoma mažinti valstybės tarnautojų darbo užmokesčio, o pereinant į naują darbo apmokėjimo sistemą, projekte nustatoma, kad tarnautojui mokama pareiginė alga lygi jo gautai pareiginei algai su priedu už kvalifikacinę klasę. Tokiu atveju turi būti nustatomas tam valstybės tarnautojui taikytinas pareiginės algos koeficientas. Šis koeficientas apskaičiuojamas valstybės tarnautojo gautą pareiginę algą su priedu už kvalifikacinę klasę padalinus iš šio įstatymo įsigaliojimo metu taikomo bazinio dydžio. Priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą skaičiuojamas nuo šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo prieduose valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribose esančios aukščiausios pareiginės algos. Siūlomu reglamentavimu siekiama apsaugoti šiuo metu pareigas einančių valstybės tarnautojų teisėtus lūkesčius, nepabloginti jų finansinės padėties įsigaliojus naujam darbo užmokesčio teisiniam reglamentavimui.

Projekte pareiginės algos koeficiento nustatymo principas buvo pasirinktas siekiant pareiginės algos nustatymo lankstumo, todėl į pareigas priimančiam asmeniui nustatyta galimybė taikyti vieną iš Projekte nurodytų pareiginės algos koeficientų atsižvelgiant į tarnautojo darbo kokybę, o prieš organizuojant konkursą gali būti nustatytas vienas iš trijų žemiausių pareiginės algos koeficientų. Organizuojant konkursą galimybė lanksčiau nustatyti pareiginės algos dydį reikšminga norint pritraukti daugiau pretendentų į konkursą arba kai konkursas kelis kartus neįvyksta ir pan. Vyriausybės nutarimu tvirtinamame Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos apraše numatoma nustatyti, kad pareiginė alga nustatoma prieš skelbiant konkursą į valstybės tarnautojo pareigas.

Pareiginės algos didinimas/mažinimas atsižvelgiant į darbo kokybę ne dažniau kaip kartą per kalendorinius metus, nesiejant su kasmetiniais veiklos vertinimo rezultatais bus įmanomas nuosekliai didinant pareiginę algą intervalo ribose arba pareiginę algą mažinant 5 proc. Taip būtų galima greičiau reaguoti į tarnautojo darbo kokybės pokyčius. Taip pat bus sutvarkytas darbo užmokesčio sistemos išbalansavimo mastas – palyginus su šiuo metu galimu nustatyti 50 procentų priedu už kvalifikacinę klasę, be to, nebeliks didelio „persidengimo“ tarp pareigybių grupėms nustatytų darbo užmokesčio dydžių. Atsisakius ženklaus darbo užmokesčio „persidengimo“ tarp specialistų ir aukščiausias pareigas einančių vadovų, bus išvengta atlyginimų disproporcijų ir karjerą ribojančių elementų.

Projekte numatoma, kad tam tikras funkcijas vykdantiems valstybės tarnautojams, atsižvelgiant į darbo rinkoje esančią konkrečių profesijų darbuotojų paklausą ir pasiūlą, gali būti nustatytas iki pareiginės algos dydžio priedas. Tokių funkcijų sąrašą tvirtintų Vyriausybė.

Aukščiausias pareigas einantiems asmenims, kurių būtų 3 lygmenys ir kurių iš viso bus apie 150, būtų mokama fiksuota pareiginė alga (be intervalo). Fiksuotos algos nustatymas leistų išvengti subjektyvumo ir neskaidrumo apmokant šiems valstybės tarnautojams už darbą, taip pat nepageidaujamos neigiamos įtakos jų atliekamoms funkcijoms. Pažymėtina, šiuo metu fiksuota pareiginė alga pagal teisės aktus nustatoma valstybės pareigūnams, politikams, teisėjams, prokurorams.

Siūloma atsisakyti priemonių už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, ir už papildomų užduočių atlikimą, kaip subjektyvių ir sunkiai pamatuojamų, o vietoj jų nustatyti aiškią priemonę už kito tarnautojo funkcijų vykdymą. Projektu siūloma tvirtinti standartizuotus bendruosius pareigybių aprašymus, kurie būtų adaptuojami įstaigose konkrečioms pareigoms. Bendruosiuose pareigybių aprašymuose tikslinga formuluoti daug bendresnes funkcijas negu šiuo metu praktiškai jos nustatomos įstaigose. Toks funkcijų formulavimo principas sudarys prielaidas atsisakyti neigiamos praktikos pareigybių aprašymuose formuluoti labai konkrečius darbus, o sieti pareigybei pavedamą

darbą su įstaigai arba padaliniui nustatytomis funkcijomis. Tokiu būdu turėtų nebelikti poreikio tarnautojams pavesti papildomų užduočių. Kas yra įprastas darbo krūvis valstybės tarnyboje pamatuoti ypač sudėtinga. Todėl priemonoms už tokių sąlygų buvimą nustatyti trūksta skaidrumo, ir jų siūloma atsisakyti.

Siūloma nustatyti apmokėjimą už dalyvavimą projektinėje veikloje. Valstybės tarnautojui už dalyvavimą savo ar kitos įstaigos įgyvendinamuose projektuose, kurie turi konkrečius ir išmatuojamus tikslus, suderinamus su įstaigos misija ir tikslais, kuriems yra nustatytas įgyvendinimo terminas ir numatytas atskiras biudžetas, galėtų būti mokamas apmokėjimas už dalyvavimą projektinėje veikloje. Apmokėjimas už dalyvavimą Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamoje paramos vystymuisi teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektinėje veikloje iš Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių lėšų mokamas pagal paramos vystymuisi teikimo projektų sutartyse nustatytas sąlygas ir įkainius. Jei tokios sąlygos ir įkainiai nebūtų nustatyti, tai apmokėjimo už dalyvavimą projektinėje veikloje įkainius nustatytų projektą įgyvendinančios įstaigos vadovas, tačiau ne didesnius nei dviguba konkrečaus valstybės tarnautojo pareiginę algą. Darbo dienos trukmė negalėtų būti ilgesnė kaip dvylika valandų.

Siūloma vietoj įstaigų skirstymo į 5 grupes valstybės tarnautojų pareiginei algai nustatyti palikti skirstymą į 4 grupes, keturias 5 grupės įstaigas perkeltiant į 4 grupę.

Skatinimas

Projekte siūloma nustatyti platesnes galimybes motyvuoti tarnautojus, piniginių skatinimą aiškiai susieti tik su veiklos rezultatais. Skatinimo priemonių sąrašą siūloma papildyti šiomis priemonėmis:

1) papildomu kompetencijų, reikalingų valstybės tarnyboje, ugdymu įstaigos lėšomis; šios lėšos negali viršyti 1 minimalios algos dydžio;

2) iki 3 apmokamų poilsio dienų (tačiau ne daugiau kaip 10 darbo dienų per metus) arba atitinkamai sutrumpinant darbo laiką;

3) iki 2 pareiginių algų dydžio pinigine išmoka už išskirtinį asmeninį indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą arba kai valstybės įstaigos vadovo ar įstaigos vadovo tarnybinė veikla įvertinta labai gerai;

4) iki 2 vidutinių paskutinių 3 mėnesių įstaigos valstybės tarnautojų pareiginių algų dydžio pinigine išmoka įstaigos valstybės tarnautojų grupei už išskirtinį bendrą indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą.

Siūlomoje darbo užmokesčio sistemoje nenumatoma kintamosios dalies, susietos su veiklos rezultatais, todėl panašią funkciją atliktų pinigine išmoka, atsižvelgiant į veiklos rezultatus. Palyginus su priedais už kvalifikacinę klasę, kurie esamoje sistemoje atliko kintamosios darbo užmokesčio dalies funkciją, vienkartinis mokėjimas pranašesnis tuo, kad darbdaviui nėra įsipareigojimo ir toliau mokėti nustatytą priedą, suėjus kalendoriniams metams, už kuriuos vertinama veikla, savo ruožtu tarnautojas turi parodyti išskirtinius rezultatus ir tuomet gali pretenduoti į piniginių paskatinimą. Įstatymo įgyvendinamajame teisės akte bus nustatyta maksimali galima skatinti įstaigos valstybės tarnautojų dalis. Toks siūlymas grindžiamas praktiniais pastebėjimais ir personalo valdymo teorija, teigiančia, kad organizacijoje paprastai visi išskirtinai gerai nedirba, o tik dalis personalo. Siūloma įtvirtinti, kad aptartam paskatinimui įstaiga galėtų skirti ne daugiau kaip 3 procentus įstaigos darbo užmokesčiui skirtų asignavimų.

Projekte siūloma nustatyti skatinimą papildomu kompetencijų ugdymu, t. y. papildomai mokytis, laisvų dienų ar jų dalies suteikimą už gerą darbą, skatinimą pinigais ne tik individualiai, tačiau ir už komandos atliktą puikų darbą.

Atsakomybė

Tarnybinės nuobaudos skyrimo senaties terminą projekte siūloma nustatyti atsižvelgiant į padaryto tarnybinio nusižengimo sunkumo laipsnį, o ne į subjektą, nustačiusį galimai padarytą tarnybinį nusižengimą. Siekiant sugriežtinti tarnybinę atsakomybę ir užtikrinti tarnybinės atsakomybės už šurkščius pažeidimus neišvengiamumo principo įgyvendinimą, siūloma pakeisti

tarnybinių nuobaudų skyrimo terminus nustatant, kad negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 1 metai, o nuo šiurkštaus nusižengimo padarymo – 3 metai.

Siekiant veiksmingesnės tarnybinės atsakomybės, projekte siūloma nustatyti platesnį tarnybinių nuobaudų ratą, iš kurių bus didesnė laisvė pasirinkti tinkamiausią nuobaudos rūšį – nustatoma nauja nuobauda - perkėlimas į žemesnes pareigas. Siūloma tarnybinių nuobaudą – atleidimą iš pareigų skirti ne tik už šiurkštų nusižengimą, bet ir už tarnybinių nusižengimų, už kurių paskirta tarnybinė nuobauda – perkėlimas į žemesnes pareigas, jei ši nuobauda valstybės tarnautojui buvo paskirta per paskutinius 12 mėnesių. Siūlomas reglamentavimas neleis susidaryti situacijai, kai tarnautojo nėra pagrindo atleisti iš pareigų už kelis reikšmingus, tačiau šiurkščiais nelaikomus tarnybinius nusižengimus.

Siūloma nustatyti galimybę tęsti pradėtą tarnybinio nusižengimo tyrimą net ir kai paaiškėja, kad tarnybinis nusižengimas turi nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo požymių ir tarnybinio patikrinimo medžiaga perduota institucijai, kompetentingai tirti ir nagrinėti atitinkamas bylas. Tokiu reglamentavimu siekiama išvengti situacijų, kai valstybės tarnautojui iškėlus baudžiamąją bylą dėl akivaizdaus nusikaltimo, kuris nesuderinamas su tolesniu pareigų ėjimu valstybės tarnyboje, užsitęsęs tokios baudžiamosios bylos tyrimui, nebūtų galimybės jo atleisti iš einamų pareigų.

Siekiant, kad teisinis reguliavimas atitiktų realią plačiai taikomą teisminę praktiką, siūloma atsisakyti taikyti perdėm smulkmenišką atsakomybę, t.y. siūloma valstybės tarnautoją atleisti nuo tarnybinės atsakomybės, jeigu tarnybinis nusižengimas yra mažareikšmis, t.y. toks kuriuo padaryta žala yra labai nedidelė. Pažeidimo mažareikšmiškumo institutas yra įtvirtintas ir Administracinių teisės pažeidimų kodekse, ir Baudžiamajame kodekse, o nuo 2015-01-01 ir Viešojo administravimo įstatyme.

Administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyta, kad organas (pareigūnas), nagrinėjantis administracinės teisės pažeidimų bylas, atsižvelgdamas į aplinkybes, nurodytas šio kodekso 30 straipsnio antrojoje dalyje, taip pat į šio kodekso 31 straipsnyje nustatytas atsakomybės lengvinančias bei kitas įstatymų nenurodytas lengvinančias aplinkybes, vadovaudamasis teisingumo ir protingumo kriterijais, gali paskirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatyta minimali arba paskirti švelnesnę nuobaudą nei numatyta sankcijoje, arba visai neskirti administracinės nuobaudos. Baudžiamajame kodekse - padaręs nusikaltimą asmuo gali būti teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu dėl padarytos žalos dydžio, nusikaltimo dalyko ar kitų nusikaltimo požymių ypatumų veikia pripažįstama mažareikšmė.

Viešojo administravimo įstatyme nustatyta, kad nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo faktą, kuris vertintinas kaip mažareikšmis teisės aktų reikalavimų pažeidimas ir kurį galima ištaisyti nedelsiant priežiūrą atliekančio subjekto pareigūno, kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo akivaizdoje, tokio pažeidimo tyrimas nutraukiamas, įstatyme numatyta poveikio priemonė neskiriama, o ūkio subjektui pareiškama žodinė pastaba. Teisės aktų reikalavimų pažeidimai, kurie laikomi mažareikšmiais konkrečiose ūkio subjektų veiklos srityse, ar tokių pažeidimų kriterijai nurodomi priežiūrą atliekančio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens, kolegialios priežiūrą atliekančio subjekto institucijos arba aukštesniojo pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimamuose norminiuose teisės aktuose.

Atsižvelgiant į tai, jog valstybės tarnautojai veikia beveik visose veiklos srityse, išskirti ar nustatyti konkrečius kriterijus, kuriems esant tarnybinis nusižengimas galėtų būti pripažįstamas mažareikšmiu, būtų netikslinga. Todėl tarnybinio nusižengimo pripažinimas mažareikšmiu, paliekamas kiekvienu konkrečiu atveju į pareigas priimančio asmens apsisprendimo valiai, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais.

Pažymėtina ir tai, jog teismų praktikoje dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo pagrįstumo, taip pat yra pradedamas formuoti tarnybinio nusižengimo mažareikšmiškumo institutas. Teismai nurodo, kad „<...> nusižengimas buvo išimtinai formalus pobūdžio, nesukėlęs neigiamų pasekmių atsakovui, atsižvelgiant į nedidelį nusižengusio asmens kaltės laipsnį, neigiamų pasekmių nebuvimą vertintinas kaip mažareikšmis, už kurį tarnybinės nuobaudos – pastabos – paskyrimas yra

neproporcingas (teisinės atsakomybės neišvengiamumo principas reikalauja, kad pažeidimą padariusiam asmeniui būtų pritaikyta jo nusižengimo sunkumui proporcinga nuobauda. Teismo pareiga yra įvertinti patį pažeidimo sunkumą, jo sukeltas neigiamas pasekmes, asmens kaltės formą ir laipsnį, jo atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes).“

Siekiant veiksmingesnio įstaigai padarytos žalos atlyginimo, taip pat sutaupyti biudžeto lėšų, siūloma nustatyti pareigą įstaigai regreso tvarka reikalauti iš žalą padariusio valstybės tarnautojo žalos atlyginimo.

Mokymas

Siekiant užtikrinti visapusišką valstybės tarnautojų mokymo poreikio patenkinimą, mažinti mokymo paslaugų kaštus, užtikrinti mokymo turinio kokybę bei mažinti administracinę našta ūkio subjektams, projekte siūloma pereiti prie kompetencijų ugdymo poreikio identifikavimo ir atitinkamo jų tobulinimo, atsisakyti asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, tvirtinimo ir nustatyti minimalius privalomus reikalavimus mokymo paslaugų teikėjams bei dėstytojams. Įstaigos kaip ir iki šiol galės įsigyti mokymo paslaugas Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, tik iš platesnio paslaugų teikėjų rato.

Siūloma atsisakyti įvadinio mokymo, todėl kad naujai priimti į valstybės tarnybą valstybės tarnautojai yra laimėję konkursą, kurio metu yra tikrinamos jų žinios, susijusios su valstybės tarnyba, viešojo administravimo sistema ir pan. (šiuo metu įvadinio mokymo programose yra nagrinėjamos būtent šios temos). Įvadinį mokymą turėtų pakeisti įstaigos adaptacinės programos – taip būtų taupomos biudžeto lėšos ir valstybės tarnautojų darbo laikas.

Vadovų vadybinių ir lyderystės kompetencijų ugdymas turėtų būti organizuojamas centralizuotai, taip būtų užtikrinamas tinkamas kompetencijų ugdymo poreikio nustatymas, jo realizavimas ir aukšta kompetencijų ugdymo kokybė.

Projekte siūloma numatyti, kad valstybės tarnautojų, einančių valstybės įstaigų vadovų, įstaigų vadovų, jų pavaduotojų, departamentų direktorių ir joms priskirtas valstybės tarnautojų pareigas valstybės institucijose ir įstaigose, vadovavimo kompetencijų ugdymą organizuoja Valstybės tarnybos departamentas, jeigu šios funkcijos Vyriausybė nepaves kitam juridiniam asmeniui, renginiai finansuojami (įvertinant tikslinės grupės dydį) iš Valstybės tarnybos departamentui tam tikslui skirtų lėšų.

Vadovavimo stiprinimas

Projekte siūloma didesnę dėmesį skirti aukščiausio lygmens vadovų (atrankai, kompetencijų ugdymui, veiklos vertinimui. Aukščiausio lygmens vadovus projekte siūloma vadinti valstybės įstaigų vadovais ir jais laikyti ministerijų kanclerius, Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerį, Vyriausybės įstaigų vadovus, įstaigų prie ministerijų vadovus, Nacionalinės teismų administracijos vadovą. Tokia aukščiausio lygmens viešojo sektoriaus vadovų apimtis pagal jai priskiriamą visų šalies valstybės tarnautojų dalį atitiktų Europos Sąjungos valstybių praktiką, kuriose aukštesniąją valstybės tarnybą sudaro apie 1 procentą visų valstybės tarnautojų.

Pagrindinis valstybės įstaigų vadovų detalesnio formalizavimo tikslas – formuoti stiprių vadovų ir lyderių korpusą, valstybės įstaigų vadovai turi užtikrinti balansą tarp politikos tikslų įgyvendinimo ir ekspertinio situacijos įvertinimo, užtikrinti reformų įgyvendinamumą, nuoseklumą, tęstinumą, balansą tarp ilgalaikių, strateginių darbų ir rezultatų. Jiems keliamas tikslas – geresnis valdymas, geresnės paslaugos visuomenei, jie turėtų užtikrinti tam tikrą balansą tarp valstybės įstaigų vadovų nepriklausomumo / profesionalumo bei atskaitomybės / gebėjimo atliepti ir reaguoti į politiko poreikį (angl. *responsiveness*). Siekiant užtikrinti gerosios patirties sklaidą, kaitumą, kompetencijų skirtingose valdymo srityse plėtrą, valstybės įstaigų vadovus ir įstaigų vadovus siūloma į tas pačias pareigas skirti ne daugiau nei 2 kadencijas iš eilės.

Projekte siūloma nustatyti bendrus reikalavimus ir kompetencijas visiems valstybės įstaigų vadovams, nustatyti veiklos vertinimo sistemą, kuri užtikrintų įvairiapusį tokių vadovų veiklos vertinimą (tiek nustatytų tikslų pasiekimą, tiek ir kompetencijų vertinimą), taip pat siūloma nustatyti nuolatinį centralizuotą valstybės įstaigų vadovų vadybinių ir lyderystės kompetencijų ugdymą.

Valstybės įstaigų vadovai būtų priimami konkurso būdu organizuojant konkursą į konkrečias pareigas. Konkurse galėtų dalyvauti asmenys, atitinkantys valstybės įstaigos vadovui nustatytus tipinius reikalavimus, Vyriausybės nustatyta tvarka praėję centralizuotą atranką, kurios metu būtų patikrinti pretendentų kognityviniai gebėjimai, bendrosios, vadybinės ir lyderystės kompetencijos, ir buvę valstybės įstaigų vadovai atleisti iš pareigų pasibaigus kadencijai ar šalių susitarimu, buvę valstybės įstaigų vadovai, perkelti į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, ir pareigas einantys valstybės įstaigų vadovai. Konkurso laimėtoją atrinktą Vyriausybės nustatyta tvarka sudaryta komisija, o į pareigas priimančias asmuo priimtą komisijos atrinktą asmenį į Valstybės įstaigos vadovo pareigas.

Valstybės įstaigos vadovas galėtų būti skiriamas eiti tos pačios įstaigos vadovo pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Antrą kadenciją valstybės įstaigos vadovas galėtų dirbti, jeigu jo veikla būtų įvertinta labai gerai. Kadencijų skaičiaus ribojimo nuostatos atkartoja Vyriausybės įstatyme nustatytą principą, kad įstaigų prie ministerijų vadovai ir Vyriausybės įstaigų vadovai skiriami ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

Baigusiems kadenciją valstybės įstaigų vadovams ir neįsidarbinusiems kitose valstybės įstaigos vadovo pareigose arba įsidarbinusiems kitose valstybės tarnautojo pareigose, būtų nustatyta galimybė per 4 metus grįžti į valstybės įstaigos vadovo pareigas, t. y. dalyvauti konkurse kartu su asmenimis, praėjusiais centralizuotą atranką.

Vyriausybės įstaigų vadovus siūlomą laikyti ne valstybės pareigūnais, o kaip ir iki 2010 m. Vyriausybės įstatymo pakeitimo – valstybės tarnautojais.

Kiti klausimai

Valstybės tarnautojų pareigybes siūloma skirstyti į karjeros, politinio (asmeninio) pasitikėjimo ir statutinių. Valstybės įstaigos ir įstaigos vadovų (išskyrus statutinių įstaigos vadovų) pareigybes būtų laikomos karjeros valstybės tarnautojų pareigybėmis.

Projekte siūloma atsisakyti skyrių vedėjų pavaduotojų pareigybių, kadangi skyrių vedėjų pavaduotojų esminės funkcijos nėra vedėjo pavadavimas, tarnautojas tik retkarčiais pavaduoja savo vadovą, tokiu atveju pareigybės pavadinimas neatspindi jos turinio ir pavadavimas neturėtų atspindėti pareigybės pavadinime. Skyriaus vedėjo pavadavimas pagal poreikį gali būti įforminamas vienkartiniais pavedimais arba nustatant nuolatinę funkciją kitai skyriaus pareigybei.

Valstybės tarnautojų atostogas siūloma skaičiuoti darbo dienomis.

Be nurodytų Projekte siūlomų paprastesnių darbo užmokesčio nustatymo ir karjeros galimybių įgyvendinimo, mokymo paslaugų teikimo procedūrų, Projekte siūloma supaprastinti kai kurias kitas procedūras, pavyzdžiui, siūloma nustatyti galimybę paprastesne tvarka sugrįžti į valstybės tarnybą iš jos išėjusiems asmenims (statuso atkūrimo tvarka), atsisakyti nuolat veikiančių įstaigų ir centralizuotų veiklos vertinimo komisijų (tokios komisijos veiktų tik esant neigiamiems veiklos rezultatams).

Siūloma išplėsti profesinių sąjungų teises - profesinės sąjungos atstovai, turės teisę dalyvauti sprendžiant valstybės tarnautojų vertinimo, pareigų paaugštinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo klausimus, taip pat profesinių sąjungų organizacinėje veikloje. Tam bus skiriama ne mažiau 10 valandų tarnybos (darbo) laiko per mėnesį ir už šį laiką bus mokamas darbo užmokestis. Konkretus valandų skaičius galės būti nustatomas įstaigos kolektyvinėje sutartyje, o jei tokia sutartis nesudaryta – įstaigos vadovo sprendimu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Laukiami teigiami Projekto rezultatai aptarti 4 punkte.

Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projektai nesusiję su įtaka kriminogeninei situacijai. Atliktas Projektų antikorupcinis vertinimas. Šio vertinimo rezultatai pateikiami pridedamoje Teisės aktų projektų antikorupcinio vertinimo pažymoje.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Projektai nesusiję su įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įsigaliojus priimtoms Projektų nuostatom, reikės priimti arba keisti šio rašto 11 punkte nurodytus teisės aktus.

9. Ar projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis nustatytų reikalavimų. Projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projektų nuostatos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatom ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Projektą, ne vėliau kaip iki 2016 m. sausio 1 d. bus būtina atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas atnaujinti daugelį įstatymo lydimųjų teisės aktų (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 685 „Dėl Valstybės tarnautojų pareigybių aprašo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimas Nr. 909 „Dėl valstybės tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų vertinimo tvarkos bei valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo kriterijų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1344 „Dėl atrankos į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 967 „Dėl Karjeros valstybės tarnautojo ir įstaigos vadovo statuso atkūrimo ir pareigų siūlymo buvusiam karjeros valstybės tarnautojui ir įstaigos vadovui taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimas Nr. 968 „Dėl Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1167 „Dėl Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. 1575 „Dėl Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimas Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių patvirtinimo“ ir kitus), priimti naujus, visų pirma, susijusius su siūlomu diegti kompetencijų modeliu, tipiniais reikalavimais valstybės tarnautojams, veiklos vertinimo procedūromis. Taip pat reikės tikslinti Vyriausybės įstaigų nuostatus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Naujos darbo užmokesčio sistemos įgyvendinimui nestatutiniams valstybės tarnautojams metams papildomai reikėtų apie 13,6 mln. EUR, iš jų darbo užmokesčiui - 10,4 mln. EUR, socialinio draudimo įmokoms - 3,2 mln. EUR. Iš jų pareiginių algų nustatymui naujoje darbo užmokesčio sistemoje papildomai reikėtų apie 5,9 mln. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 1,8 mln. EUR (aukščiausio lygmens vadovų - apie 1 mln. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 310 tūkst. EUR, politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojų - apie 637 tūkst. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 197,3 tūkst. EUR, kitų valstybės tarnautojų - apie 4,2 mln. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 1,3 mln. EUR). Pareiginių algų nustatymas naujoje darbo užmokesčio sistemoje sąlygos priedo už tarnybos stažą didėjimą, kuris visiems valstybės tarnautojams papildomai pareikalaus apie 4,5 mln. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 1,4 mln. EUR (aukščiausio lygmens vadovams - apie 174 tūkst. EUR, ir socialinio draudimo įmokoms - 54 tūkst. EUR, politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojams - apie 87 tūkst. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 27 tūkst. EUR, kitiems valstybės tarnautojams (skaičiuojant, kad stažas valstybės tarnyboje sudaro vidutiniškai 12 metų) - 4,3 mln. EUR ir socialinio draudimo įmokoms - 1,3 mln. EUR).

Tam tikra dalis lėšų galės būti sutaupyta atsisakius naujai skiriamų priedų už kvalifikacines klases, priemonių už įprastą darbo krūvį ir papildomas užduotis, taip pat atsisakius esamos skatinimo išmokų skyrimo tvarkos (premijų). Tikslī suma šiuo atveju sunkiai prognozuojama.

Planuojama, kad darbo užmokesčio reformai prireiktų papildomų lėšų, susijusių su priedo už tarnybos stažą padidėjimu, o kiti nurodyti poreikiai būtų patenkinti iš esamo darbo užmokesčio fondo.

Projekto įgyvendinimo nuostatose nustatyta, kad atsižvelgiant pareigybei nustatytas funkcijas nevadovaujančias pareigas einantis valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į aukštesnes pareigas, paliktas einamose pareigose arba perkeltas į žemesnes pareigas nemažinant darbo užmokesčio dydžio. Atsižvelgiant į tai, kaip įstaigose valstybės tarnautojai bus perkelti į pareigas, lėšų poreikis gali didėti.

Naujos darbo užmokesčio sistemos įgyvendinimui statutiniams valstybės tarnautojams (be vidaus reikalų sistemos statutinų tarnautojų) metams papildomai reikėtų apie 7,8 mln. EUR, iš jų darbo užmokesčiui - 6 mln. EUR, socialinio draudimo įmokoms - 1,8 mln. EUR.

Apie 145 tūkst. EUR gali prireikti pakeisti Valstybės tarnautojų registrą ir Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą. Didžiąja dalimi tai susiję su nauja darbo užmokesčio sistema.

Valstybės tarnautojų atrankos pirmajam atrankos etapui vykdyti (kognityvinių gebėjimų, bendrųjų, vadybinių ir lyderystės kompetencijų tikrinimui) ir perkėlimo būdu priimamų valstybės tarnautojų, kurie iki tol nėjo vadovo pareigų valstybės tarnyboje, vadybinių ir lyderystės kompetencijų patikrinimui 2016 m. reikalingas lėšų poreikis sudarytų apie 220 tūkst. EUR (darbo užmokestis, testavimai apskrityse, kompiuterinės klasės nuoma ir kt.).

13. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai, kurių reikia šioms projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „valstybės įstaigos vadovas“, „valstybės tarnautojas“, „valstybės tarnyba“, „veiklos vertinimas“, „kompetencijos“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Néra.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. d. Nr.
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 nauja
redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą Nr. VIII-1316 ir jį išdėstyti
taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS TARNYBOS
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – sudaryti teisinės sąlygas tam, kad Lietuvoje funkcionuotų konstitucinius principus atitinkanti profesionali, veiksminga, kompetencijomis grįsta valstybės tarnyba, kuri leistų valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms tinkamai vykdyti valstybės ir savivaldybių funkcijas ir taip įgyvendinti valstybės ir savivaldybių paskirtį – garantuoti viešąjį interesą ir užtikrinti žmogaus teises ir laisves.

2. Šis įstatymas nustato valstybės tarnautojo statusą, valstybės tarnybos žmogiškųjų išteklių sistemos organizavimo ir funkcionavimo teisinius pagrindus, valstybės politiką valstybės tarnybos srityje formuojančių ir nustatančių, taip pat dalyvaujančių formuojant šią politiką ir ją įgyvendinančių subjektų sistemą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Karjeros valstybės tarnautojas** – valstybės tarnautojas, priimtas į pareigas neterminuotam laikui arba kadencijai ir turintis teisę į karjerą šio įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka.

2. **Pakaitinis valstybės tarnautojas** – valstybės tarnautojas, priimtas vietoj laikinai pareigų negalinčio eiti valstybės tarnautojo (išskyrus A lygio vadovą ir B lygio vadovą) arba į

karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovų ir B lygio vadovų pareigas) konkurso organizavimo laikotarpiui.

3. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas – valstybės politiko pasirinktas ir jo arba kolegialios valstybės ar savivaldybės institucijos įgaliojimų laikui arba šiame įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytam kitam laikui priimtas valstybės tarnautojas. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės nustatytos šio įstatymo 2 priede.

4. Statutinis valstybės tarnautojas – valstybės tarnautojas, įstatymu patvirtinto statuto nustatyta tvarka priimtas į pareigas statutinėje įstaigoje ar krašto apsaugos sistemos institucijoje vykdyti teisės aktuose jai nustatytas funkcijas ir turintis įstatymų suteiktus įgaliojimus sau nepavaldiems asmenims arba tokių įgaliojimų neturintis, bet vadovaujantis statutiniams valstybės tarnautojams, arba vykdomas kriminalinę žvalgybą, arba vykdomas krašto apsaugos sistemos institucijoms priskirtas funkcijas, kurioms vykdyti būtina turėti specialiųjų žinių ir (arba) tarnybos krašto apsaugos sistemoje patirties, arba Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priimtas į Lietuvos Respublikos diplomatinę tarnybą diplomatu. Statutines įstaigas nustato įstatymai.

5. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos – iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų finansuojamos institucijos ir įstaigos, per kurias valstybė ir savivaldybės vykdo savo funkcijas: valstybės vadovo, atstovaujamosios, vykdomosios, teisminės valdžios institucijos, taip pat įstaigos, padedančios vykdyti šių institucijų funkcijas arba šias institucijas aptarnaujančios įstaigos, teisėsaugos institucijos ir įstaigos, auditą, kontrolę (priežiūrą) atliekančios institucijos ir įstaigos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurioms Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai.

6. Valstybės politikas – Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, Lietuvos Respublikos ministras, savivaldybės tarybos narys – meras, savivaldybės tarybos nario – mero pavaduotojas, savivaldybės tarybos narys.

7. Valstybės tarnautojas – fizinis asmuo, kuris eidamas pareigas valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje vykdo veiklą formuojant, įgyvendinant tam tikros valstybės valdymo srities politiką ar užtikrinant jos įgyvendinimo organizavimą, koordinavimą ir kontrolę (priežiūrą), koordinuojant ir kontroliuojant (prižiūrint) tam tikros valstybės valdymo srities įstaigų veiklą, valdant, paskirstant finansinius išteklius ir kontroliuojant jų panaudojimą, atliekant auditą, priimant ir įgyvendinant teisės aktus, valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų sprendimus viešojo administravimo srityje, rengiant ir koordinuojant teisės aktų, sutarčių,

programų ar sprendimų projektus ir teikiant dėl jų išvadas, valdant žmogiškuosius išteklius arba turint viešojo administravimo įgaliojimus nepavaldiems asmenims, vykdančią kitą viešojo administravimo veiklą ir (arba) veiklą padedant valstybės ar vietos valdžią įgyvendinantiems asmenims vykdyti jiems nustatytas funkcijas. Pagalba padedant valstybės ar vietos valdžią įgyvendinantiems asmenims vykdyti jiems nustatytas funkcijas neapima techninio ar ūkinio pobūdžio funkcijų.

8. **Valstybės tarnyba** – valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose pareigas einančių valstybės tarnautojų profesinė veikla vykdančią viešojo administravimo funkcijas ir (arba) padedant valstybės ar vietos valdžią įgyvendinantiems asmenims vykdyti jiems nustatytas funkcijas.

9. **Valstybės tarnybos žmogiškųjų išteklių valdymo sistema** – visuma teisinių, organizacinių ir kitų priemonių, kurias taikant valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose vykdoma valstybės tarnautojų ir jų pareigybių poreikio planavimo, priėmimo į pareigas, adaptacijos, darbo apmokėjimo, karjeros planavimo, perkėlimo į kitas pareigas, tarnybinės veiklos vertinimo, ugdymo organizavimo, skatinimo ir nuobaudų taikymo, socialinių garantijų taikymo ir kita su žmogiškųjų išteklių valdymu susijusi veikla.

10. **Viešojo sektoriaus darbuotojai** – valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose renkamas, skiriamas ir kitais būdais užimamas pareigas einantis asmenys, kurie pagal veiklos pobūdį ir teisinį statusą skirstomi į: valstybės politikus, teisėjus, prokurorus, valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus, karius, viešąsias paslaugas teikiančius ir ūkinio ir (arba) techninio pobūdžio funkcijas vykdančius darbuotojus ir kitus.

11. Šiame įstatyme vartojamos artimųjų giminaičių ir svainystės sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas).

12. Šiame įstatyme aukštesnėmis, lygiavertėmis ar žemesnėmis pareigomis laikomos šio įstatymo 1 priede nustatytos valstybės tarnautojų pareigybių grupėse nurodytos pareigos, nustatant, kad kiekviena pareigybių grupė, pradedant nuo 10 pareigybių grupės, yra aukštesnė už po jos esančias.

13. Šiame įstatyme valstybės pareigūnais laikomi asmenys, nurodyti Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme.

14. Šiame įstatyme A lygio vadovais laikomi karjeros valstybės tarnautojai, kurie eina šio įstatymo 1 priede A lygio vadovams priskirtas pareigas; B lygio vadovais laikomi karjeros valstybės tarnautojai, kurie eina įstaigų vadovų pareigas (išskyrus įstaigų vadovus, einančius A lygio vadovų pareigas).

3 straipsnis. Pagrindiniai valstybės tarnybos ir valstybės tarnautojų profesinės veiklos principai

1. Valstybės tarnyba grindžiama šiais pagrindiniais principais:

- 1) lygių sąlygų stojant į valstybės tarnybą;
- 2) viešojo intereso pirmenybės prieš privatų interesą;
- 3) viešumo;
- 4) neutralumo politinio proceso dalyvių atžvilgiu (netaikoma politinio (asmeninio)

pasitikėjimo valstybės tarnautojams);

5) viešojo intereso tęstinumo garantavimo pasikeitus politinei valdžiai;

6) teisės viršenybės ir teisėtumo.

2. Pagrindiniai valstybės tarnautojų veiklos principai yra šie:

1) atsakomybė – valstybės tarnautojas turi atsakyti už savo veiksmų pasekmes ir rūpintis valstybės ir visuomenės gerove;

2) atvirumas – valstybės tarnautojas turi būti atviras kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, dialogui, bendradarbiavimui, naujovėms;

3) efektyvumas – valstybės tarnautojas tarnybinės veiklos rezultatų turi siekti kuo mažesnėmis sąnaudomis, jam skirtus išteklius naudoti ekonomiškai;

4) kūrybingumas – valstybės tarnautojas turi būti iniciatyvus, tarp iššūkių įžvelgti naujas galimybes valstybės sėkmei kurti ir siekti jas įgyvendinti;

5) lankstumas – valstybės tarnautojas turi gebėti prisitaikyti prie kintančių veiklos sąlygų ir reikalavimų: technologijos ir technikos, darbo organizavimo pokyčių ir kitų aplinkybių;

6) lojalumas valstybei – valstybės tarnautojas turi veikti valstybės interesais, nepažeisti jos konstitucinės santvarkos, prireikus imtis visų teisėtų veiksmų, reikalingų šiai santvarkai apsaugoti;

7) nesavanaudiškumas – valstybės tarnautojas privalo naudoti jam patikėtą valstybės ir savivaldybių turtą, tarnybinių informaciją tik visuomenės gerovei, eidamas pareigas nesiekti naudos sau ar kitiems su juo susijusiems asmenims;

8) nešališkumas – valstybės tarnautojas privalo būti objektyvus, priimdamas sprendimus vengti asmeniškumų;

9) padorumas – valstybės tarnautojas privalo elgtis nepriekaištingai, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką, kai jis eina pareigas;

10) pagarba žmogui ir valstybei – valstybės tarnautojas privalo gerbti žmogų ir pagrindines jo teises bei laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų ir vykdyti teismų sprendimus;

11) profesionalumas – valstybės tarnautojas turi siekti aukščiausios kokybės tarnybinės veiklos rezultatų, deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulėti;

12) viešumas – valstybės tarnautojo tarnybinė veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira įvertinti. Šio principo veikimas gali būti ribojamas siekiant apsaugoti asmens teises, valstybės, tarnybos ar komercinę paslaptį.

3. Valstybės tarnautojus į pareigas valstybės ar savivaldybių institucijoje ar įstaigoje (toliau – įstaiga) priimančio asmuo, atsižvelgdamas į įstaigos veiklos ypatumus, gali savo sprendimu nustatyti šiam įstatymui neprieštaraujančius papildomus veiklos principus, taikomus įstaigos valstybės tarnautojams.

4 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Šis įstatymas be išlygų taikomas valstybės tarnautojams, išskyrus statutinius valstybės tarnautojus, taip pat Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) kanclerį, kuriam šis įstatymas taikomas tiek, kiek tų klausimų nereglementuoja Lietuvos Respublikos Seimo statutas.

2. Statutiniams valstybės tarnautojams šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalis, 30 straipsnis, 31 straipsnis (išskyrus statutinių įstaigų vadovus), 37 straipsnis, 38 straipsnio 1, 2, 3, 5 ir 6 dalys, 39, 40 ir 41 straipsniai, 69 straipsnio 4 dalis taikomi be išlygų. Vidaus tarnybos sistemos statutiniams valstybės tarnautojams šio įstatymo nuostatos, nustatančios valstybės tarnautojų darbo apmokėjimą (išskyrus šio įstatymo 39 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyti priedų už tarnybinį laipsnį ribiniai dydžiai), netaikomos. Kitos šio įstatymo nuostatos statutiniams valstybės tarnautojams taikomos tiek, kiek jų statuso nereglementuoja įstatymais patvirtinti statutai (toliau – statutas) ar Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymas (toliau – Diplomatinės tarnybos įstatymas).

3. Valstybės pareigūnams taikomi šio įstatymo 25 straipsnis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, 51, 52, 58 straipsnis, 65 straipsnio 4 dalis, 66 straipsnis, 74 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai ir 76 straipsnis. Valstybės pareigūnams, išskyrus tuos, kurių kasmetines atostogas reglamentuoja specialūs įstatymai, taip pat tuos, kurie tik periodiškai dalyvauja įstaigų veikloje, taikomas šio įstatymo 56 straipsnis. Vadovaujantiems įstaigai valstybės pareigūnams ir jų pavaduotojams valstybės pareigūnams taikoma šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalis.

4. Valstybės politikams, teisėjams, prokurorams, įstaigos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis ir gaunantiems darbo užmokestį iš valstybės, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, (toliau – darbuotojai) taikomi šio įstatymo 74 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai ir 76 straipsnis.

5. Profesinės karo tarnybos kariams taikomi šio įstatymo 74 straipsnio 1 dalies 5 punktas ir 76 straipsnis.

6. Valstybės ar savivaldybės įmonėse, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacijoms Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka suteikus viešojo administravimo įgaliojimus jose dirbantiems asmenims, kurie nėra valstybės tarnautojai, bet vykdo viešojo administravimo veiklą, taikomi šio įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 punktai, 14, 15, 51 ir 52 straipsniai.

5 straipsnis. Darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojančių įstatymų taikymas

Valstybės tarnautojams darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai taikomi tiek, kiek jų tarnybos santykių ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas.

6 straipsnis. Kolektyvinės sutartys valstybės tarnyboje

1. Nacionalinė kolektyvinė sutartis – profesinių sąjungų organizacijų (susivienijimo, federacijos, centro ir kita), atstovaujančių valstybės tarnautojams, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) rašytinis susitarimas, kuriuo susitariama dėl Lietuvos valstybės tarnautojų tarnybos (darbo) ir poilsio laiko ir kitų socialinių bei ekonominių sąlygų.

2. Įstaigos arba centrinės įstaigos ir jai pavaldžių teritorinių įstaigų kolektyvinė sutartis – valstybės tarnautojus į pareigas priimančio (priimančių) asmens (asmenų) arba jo (jų) įgalioto (įgaliotų) asmens (asmenų) ir valstybės tarnautojams atstovaujančios įstaigoje veikiančios valstybės tarnautojų profesinės sąjungos, o jeigu įstaigoje arba centrinėje įstaigos ir jai pavaldžioje teritorinėse įstaigose veikia kelios profesinės sąjungos, – jungtinės profesinių sąjungų atstovybės rašytinis susitarimas, kuriuo susitariama dėl įstaigos arba centrinės įstaigos ir jai pavaldžių teritorinių įstaigų valstybės tarnautojų tarnybos (darbo) ir kitų socialinių bei ekonominių sąlygų.

3. Įstaigos arba centrinės įstaigos ir jai pavaldžių teritorinių įstaigų kolektyvinėje sutartyje negali būti nustatyta papildomų sąlygų, susijusių su papildomomis valstybės ir savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų lėšomis.

II SKYRIUS PAREIGYBĖS

7 straipsnis. Pareigybių skirstymas

Valstybės tarnautojų pareigybės skirstomos į:

- 1) karjeros;

2) politinio (asmeninio) pasitikėjimo;

3) statutinių.

8 straipsnis. Pareigybių sąrašai ir aprašymai

1. Karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupės ir joms priskirtos karjeros valstybės tarnautojų pareigybės nustatytos šio įstatymo 1 priede.

2. Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus įstaigos rengia vadovaudamosi Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų metodika ir atsižvelgdamos į Valstybės tarnybos departamento direktoriaus patvirtintus bendruosius valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus.

3. Valstybės tarnautojų pareigybių sąrašus ir pareigybių aprašymus tvirtina:

1) įstaigose – valstybės tarnautojus į pareigas priimančios asmenys, jeigu įstatymai nenustato kitaip;

2) A lygio vadovų ir B lygio vadovų – juos į pareigas priimančias asmuo arba juos į pareigas priimančios kolegialios institucijos vadovas;

3) prokuratūros sistemoje – Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras (toliau – generalinis prokuroras);

4) teismuose – teismo kancleris;

5) Vyriausybės atstovų, Vyriausybės įgaliotinių ir jų pavaduotojų – Vyriausybė ar jos įgaliotas ministras;

6) savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo ir savivaldybės kontrolieriaus – savivaldybės taryba.

4. Įstaigų valstybės tarnautojų pareigybių sąraše gali būti tik tos valstybės tarnautojų pareigybės, kurios nurodytos šio įstatymo 1, 2 ir 3 prieduose arba nustatytos kituose įstatymuose.

9 straipsnis. Pareigybių skaičius ir įstaigų skirstymas į grupes

1. Didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas) pareigybių skaičių tvirtina:

1) Seimo valdyba – Seimo kanceliarijoje ir Seimui atskaitingose institucijose;

2) Respublikos Prezidentas ar jo įgaliotas asmuo – Respublikos Prezidento kanceliarijoje ir Respublikos Prezidentui atskaitingose institucijose;

3) Vyriausybė – Vyriausybės kanceliarijoje, ministerijose, Vyriausybės įstaigose, Vyriausybės atstovų tarnybose, ministrų valdymo sritims nepriskirtose valstybės institucijose ir įstaigose (jeigu įstatymai nenustato kitaip) ir bendrą pareigybių skaičių atitinkamo ministro

valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose prie ministerijos bei kitose priskirtose įstaigose;

4) ministrai – jų valdymo sritims priskirtose atskirose įstaigose prie ministerijų bei kitose priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose. Ministrai, tvirtindami didžiausią leistiną pareigybių skaičių jų valdymo sritims priskirtose atskirose įstaigose prie ministerijų bei kitose priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose, negali viršyti Vyriausybės patvirtinto bendro didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičiaus atitinkamų ministrų valdymo sritims priskirtose įstaigose prie ministerijos bei kitose priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose;

5) savivaldybės taryba – savivaldybės institucijose ir įstaigose, vadovaudamasi Vyriausybės pateiktomis rekomendacijomis;

6) Teisėjų taryba – teismuose;

7) generalinis prokuroras – prokuratūrose.

2. Seimas, atsižvelgdamas į šio įstatymo 3 priede nustatytus kriterijus, nutarimu tvirtina Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašą pagal grupes. Vyriausybė, atsižvelgdama į šio įstatymo 3 priede nustatytus kriterijus, tvirtina šioje dalyje nenurodytų valstybės institucijų ir įstaigų sąrašą pagal grupes.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI IR APRIBOJIMAI VALSTYBĖS TARNAUTOJAMS

10 straipsnis. Bendrieji reikalavimai

Valstybės tarnautojas turi:

- 1) turėti Lietuvos Respublikos pilietybę;
- 2) mokėti valstybinę lietuvių kalbą;
- 3) būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų (išskyrus atvejus, kai šio įstatymo nustatytais atvejais valstybės tarnautojo tarnybos laikas gali būti pratęsiamas). Reikalavimas būti ne vyresniam kaip 65 metų netaikomas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams;

4) turėti išsilavinimą, būtiną pareigoms eiti, tačiau ne žemesnį kaip aukštąjį arba jam prilygintą.

11 straipsnis. Tipiniai reikalavimai

1 A lygio vadovas turi:

1) turėti ne žemesnį nei magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją;

2) turėti ne mažesnę nei 5 metų vadovaujamo darbo patirtį, einant vadovaujančias pareigas ir turint pavaldžių asmenų;

3) mokėti vieną iš šių Europos Sąjungos kalbų – anglų, prancūzų ar vokiečių – ne žemesniu nei B1 lygiu.

2. Karjeros valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovą) ir į karjeros valstybės tarnautojo pareigas priimamas pakaitinis valstybės tarnautojas turi atitikti tipinius reikalavimus, kuriuos šio įstatymo 1 priede nurodytoms karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupėms nustato Vyriausybė.

3. Viceministrai ir savivaldybių administracijų direktoriai turi turėti ne žemesnį nei aukštąjį universitetinį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 metų vadovaujamo darbo patirtį.

4. Valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nustatytas tipinis užsienio kalbos mokėjimo reikalavimas tikrinamas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro (toliau – vidaus reikalų ministras) nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Specialieji reikalavimai

1. Valstybės tarnautojas turi atitikti valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme pagal Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo metodiką nustatytus specialiuosius reikalavimus. A lygio vadovų pareigybių aprašymuose specialieji reikalavimai (išskyrus reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 4 dalyje) nenustatomi. Kituose įstatymuose gali būti nustatyta papildomų reikalavimų A lygio vadovams.

2. Valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme negali būti nustatyti specialieji reikalavimai, kurie nebūtini valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti.

3. Į valstybės tarnautojo pareigas priimamam asmeniui netaikomas specialusis reikalavimas turėti valstybės tarnybos stažą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

4. Jeigu valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme yra nustatytas specialusis reikalavimas turėti įstatymų nustatytas specialiąsias teises arba atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą, leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba suteikiant kitas specialiąsias teises, asmens kandidatūra teisės aktų nustatyta tvarka turi būti patikrinta arba specialioji teisė turi būti suteikta iki asmens priėmimo arba perkėlimo į valstybės tarnautojo pareigas. Į valstybės tarnautojo pareigas asmuo priimamas arba perkeliamas, kai jam suteikiama specialioji teisė arba kai gaunama kompetentingos valstybės institucijos išvada, kad šiam asmeniui gali būti išduotas asmens

patikimumo pažymėjimas, leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba kad jam gali būti suteikiama kita įstatymų nustatyta specialioji teisė.

5. Valstybės tarnautojo veiklai reikalingos užsienio kalbos mokėjimas tikrinamas vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Kompetencijų ir kognityviųjų (pažinimo) gebėjimų reikalavimai

1. Valstybės tarnautojo kompetencija laikomas gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, vadovaujantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma. Valstybės tarnautojo kompetencija pasireiškia per jo elgesį.

2. Valstybės tarnautojų kompetencijos yra:

1) bendrosios (gebėjimai, reikalingi atlikti funkcijas bet kurioje valstybės tarnautojų profesinėje (veiklos) srityje);

2) vadybinės ir lyderystės (toliau – vadovavimo kompetencijos) (gebėjimai, būtini einant šio įstatymo 1 priede nurodytas vadovo pareigas (toliau – vadovo pareigos);

3) specifinės (gebėjimai, reikalingi atlikti funkcijas keliose valstybės tarnautojų veiklos srityse);

4) profesinės (gebėjimai, reikalingi atlikti konkrečias valstybės tarnautojų profesinės veiklos ar pareigų funkcijas).

3. Įstaigoje gali būti nustatomos profesinės kompetencijos ir parengiami jų aprašymai. Šiuos profesinių kompetencijų aprašymus tvirtina valstybės tarnautojus į pareigas priimančias asmuo. Profesinių kompetencijų aprašymai rengiami vadovaujantis šio straipsnio 10 dalyje nurodytais teisės aktais ir Valstybės tarnybos departamento direktoriaus patvirtintomis rekomendacijomis.

4. Vadovavimo kompetencijos nustatomos tik šio įstatymo 1 priede nurodytiems vadovams. A lygio vadovams ir B lygio vadovams specifinės ir profesinės kompetencijos nenustatomos.

5. Valstybės tarnautojo kompetencijos turi atitikti jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio reikalavimus. Valstybės tarnautojo pareigybės kompetencijų profilis sudaromas vadovaujantis Vyriausybės šio įstatymo 1 priede nustatytoms pareigybių grupėms nustatytais kompetencijų profiliais, kuriais laikoma šio įstatymo 1 priede nustatytoms pareigybių grupėms nustatytų kompetencijų ir jų lygių visuma.

6. Valstybės tarnautojas turi turėti valstybės tarnautojo profesinėje veikloje privalomus Vyriausybės nustatytus kognityvius (pažinimo) gebėjimus (gebėjimą mokytis, verbalinius įgūdžius ir verbalinį mąstymą, skaičiavimo įgūdžius, skaitinį ir loginį mąstymą) ir bendrąsias kompetencijas, o vadovaujantys valstybės tarnautojai – taip pat vadovavimo kompetencijas.

7. Asmenų, pretenduojančių konkurso būdu būti priimti į valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus šio straipsnio 8 ir 9 dalyse, 18 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 2 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų asmenų pareigas) kognityvius (pažinimo) gebėjimus, bendrąsias, vadovavimo kompetencijas tikrina Valstybės tarnybos departamentas Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybės tarnybos departamentas Vyriausybės nustatyta tvarka taip pat tikrina valstybės tarnautojų, kurie iki tol nėjo vadovo pareigų valstybės tarnyboje, vadovavimo kompetencijas iki jų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į vadovo pareigas arba tarnybos santykių pratęsimo šio įstatymo 65 straipsnio 9 dalyje nurodytu atveju.

8. Karjeros ar pakaitinio valstybės tarnautojo, pretenduojančio eiti kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas ar būti pakaitiniu valstybės tarnautoju, kognityvieji (pažinimo) gebėjimai ir bendrosios kompetencijos nėra tikrinami. Kai karjeros ar pakaitinis valstybės tarnautojas pretenduoja eiti vadovo pareigas, tikrinamos jo vadovavimo kompetencijos, išskyrus atvejus, kai karjeros ar pakaitinis valstybės tarnautojas eina vadovo pareigas.

9. Vyriausybė nustato kategorijas asmenų, kurių darbo patirtis einant tam tikras pareigas nekelia abejonių jų turimais kognityviaisiais (pažinimo) gebėjimais, bendrosiomis ir vadovavimo kompetencijomis ir kurių šie gebėjimai ir kompetencijos pretenduojant į valstybės tarnautojo pareigas šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka netikrinami.

10. Kompetencijų aprašymo tvarką, valstybės tarnautojų kompetencijų atitikties jų pareigybių grupei nustatytam kompetencijų profiliui reikalavimus nustato Vyriausybė. Bendrųjų, vadovavimo ir specifinių kompetencijų aprašymus tvirtina Valstybės tarnybos departamento direktorius.

11. Šio straipsnio reikalavimai netaikomi politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams, pakaitiniams valstybės tarnautojams, priimamiems į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas, ir pakaitiniams valstybės tarnautojams, priimamiems į karjeros valstybės tarnautojo pareigas pagal šio įstatymo 19 straipsnio 3 ir 4 punktus ne ilgesniam kaip 4 mėnesių laikotarpiui.

14 straipsnis. Nepriekaištingos reputacijos reikalavimai

1. Valstybės tarnautojas privalo būti nepriekaištingos reputacijos.

2. Valstybės tarnautojas arba asmuo, pretenduojantis tapti valstybės tarnautoju, nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus arba tyčinio nesunkaus ar apysunkio nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

2) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo, nurodyto Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

3) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikaltimo, kuriuo padaryta turinė žala valstybei, ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepasibaigusį laidavimo terminą;

4) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo, nurodyto Korupcijos prevencijos įstatyme, padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo 3 metai arba yra nepasibaigęs laidavimo terminas;

5) atleistas iš valstybės tarnautojo pareigų už šio įstatymo 45 straipsnio 2 dalies 1–6 ir 9, 10 punktuose nurodytus šiurkščius tarnybinius nusižengimus arba šio įstatymo 47 straipsnio 3 dalyje numatytu atveju pripažintas padaręs šiurkštų tarnybinių nusižengimą, už kurį būtų skiriama tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, ir nuo atleidimo iš pareigų dienos arba nuo pripažinimo padarius šiurkštų tarnybinių nusižengimą dienos nepraėjo 3 metai;

6) atleistas iš darbo, pareigų ar praradęs teisę verstis atitinkama veikla už kituose įstatymuose keliamo nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitiktį ar elgesio (etikos) normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla praradimo dienos nepraėjo 3 metai;

7) atleistas iš skiriamų arba pašalintas iš renkamų pareigų dėl priesaikos ar pasižadėjimo sulaužymo, pareigūno vardo pažeminimo ir nuo atleidimo ar pašalinimo iš pareigų dienos nepraėjo 3 metai;

8) yra įstatymų nustatyta tvarka uždraustos organizacijos narys.

3. Valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo įstatymų nustatytais atvejais privalo, o kitais atvejais (gavęs duomenų, keliančių pagrįstą abejonių dėl asmens atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams) turi teisę motyvuotu rašytiniu prašymu kreiptis į teisėsaugos, kontrolės ir kitas institucijas, įstaigas ar įmones, kad šios pateiktų apie tokį asmenį jų turimą informaciją, kuri būtina dėl asmens atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams nustatyti. Teisėsaugos, kontrolės ir kitos institucijos, įstaigos ir įmonės tokią informaciją turi pateikti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo prašymo pateikti tokią informaciją gavimo dienos, jeigu įstatymai nenustato kitaip.

4. Asmuo, siekiantis valstybės tarnautojo statuso, turi užpildyti Vyriausybės nustatytos formos deklaraciją, kurioje būtų pateikti duomenys dėl jo atitikties nepriekaištingos reputacijos reikalavimams. Jeigu nustatoma, kad asmuo, siekiantis valstybės tarnautojo statuso, ar valstybės tarnautojas nuslėpė ar pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis dėl jo atitikties nepriekaištingos

reputacijos reikalavimams, asmuo, siekiantis valstybės tarnautojo statuso, nepriimamas į valstybės tarnautojo pareigas, o valstybės tarnautojas atleidžiamas iš valstybės tarnautojo pareigų.

5. Valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens privalo užtikrinti, kad į valstybės tarnautojo pareigas būtų priimti ir tas pareigas eity tik nepriekaištingos reputacijos reikalavimus atitinkantys asmenys.

15 straipsnis. Apribojimai eiti valstybės tarnautojo pareigas

Valstybės tarnautojo pareigų negali eiti asmuo:

- 1) kurio teisę eiti valstybės tarnautojo pareigas yra atėmęs teismas;
- 2) kurio sutuoktinis, sugyventinis, partneris, artimasis giminaitis ar svainystės ryšiais susijęs asmuo eina valstybės tarnautojo pareigas įstaigoje, jeigu jie pagal einamas pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais arba vienas iš jų kontroliuotų kitą;
- 3) jeigu iš Korupcijos prevencijos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktos informacijos, iš Valstybės tarnybos departamento pateiktos informacijos apie asmenis, atleistus iš valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą ar pripažintus padariusiais tarnybinį nusižengimą, už kurį jiems turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, iš asmens, siekiančio valstybės tarnautojo statuso, užpildytos deklaracijos ar kitų duomenų valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens padaro išvadą, kad asmuo neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;
- 4) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas neveiksnis su valstybės tarnautojo atliekamomis funkcijomis susijusioje srityje;
- 5) kitų įstatymų nustatytais atvejais.

IV SKYRIUS PRIĖMIMAS Į PAREIGAS

16 straipsnis. Priėmimo į pareigas būdai ir sąlygos

1. Į valstybės tarnautojų pareigas priimama be konkurso arba konkurso būdu.
2. Statutai ir statutinių valstybės tarnautojų veiklą reglamentuojantys įstatymai, Korupcijos prevencijos įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas (toliau – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas), Diplomatinių tarnybos įstatymas gali nustatyti kitokias priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas sąlygas. Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas, Lietuvos Respublikos laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymas gali nustatyti kitokias B lygio vadovų priėmimo į

pareigas sąlygas. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) gali nustatyti kitokias seniūno priėmimo į pareigas sąlygas.

3. A lygio vadovams nustatoma 4 metų kadencija, jeigu įstatymai nenustato kitaip. A lygio vadovas gali būti skiriamas eiti tas pačias A lygio vadovo pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

4. B lygio vadovams nustatoma 4 metų kadencija. B lygio vadovas gali būti skiriamas eiti tas pačias B lygio vadovo pareigas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

5. Su valstybės tarnautojais darbo sutartys nesudaromos.

17 straipsnis. Priėmimas į pareigas konkurso būdu

1. Konkurso būdu į valstybės tarnautojo pareigas priimami:

1) karjeros valstybės tarnautojai (išskyrus atvejus, kai šio įstatymo nustatyta tvarka atkuriamas valstybės tarnautojo statusas arba kai tęsiami pakaitinio valstybės tarnautojo santykiai šio įstatymo 65 straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka);

2) pakaitiniai valstybės tarnautojai į laikinai negalinčio eiti karjeros valstybės tarnautojo (išskyrus A lygio vadovų ir B lygio vadovų pareigas) pareigas, iki sugrįžta arba atleidžiamas negalėjęs eiti pareigų valstybės tarnautojas (išskyrus šio įstatymo 19 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nustatytus atvejus).

2. Konkurse gali dalyvauti asmenys, atitinkantys šio įstatymo III skyriuje nustatytus reikalavimus valstybės tarnautojams. Vyriausybės nustatyta tvarka konkurso metu stebėtojo teisėmis gali dalyvauti įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos arba, jeigu veikia kelios tokios sąjungos, kelių profesinių sąjungų atstovai ir kiti visuomenės atstovai.

3. Apie konkursus skelbiama Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje. Paskelbus apie konkursą Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje, konkursą organizuojanti įstaiga apie šį konkursą papildomai skelbia savo įstaigos interneto svetainėje.

4. Konkurso metu tikrinamas asmens tinkamumas eiti pareigas.

5. Konkursas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas gali būti neskelbiamas, jeigu į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovų ar B lygio vadovų pareigas) priimtas valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, tarnybinio kaitumo būdu perkeliamas į kitas pareigas arba tarnybos santykiai buvo pratęsti šio įstatymo 65 straipsnio 9 dalyje nurodytu atveju, praėjus mažiau kaip 6 mėnesiams nuo jo priėmimo į pareigas dienos. Tokiu atveju į šias pareigas gali būti priimamas atitinkamai kitas iš eilės pagal prieš tai įvykusio konkurso rezultatus pretendentas, jeigu jis sutinka eiti šias pareigas.

6. Konkurso būdu į karjeros valstybės tarnautojo ar pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas priimtų asmenų kompetencijų atitiktis jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui

vertinama po 6 mėnesių nuo priėmimo į pareigas dienos, jeigu iki tarnybinės veiklos vertinimo liko ne mažiau kaip 3 mėnesiai. Jeigu iki tarnybinės veiklos vertinimo liko mažiau kaip 3 mėnesiai, kompetencijų atitiktis jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui vertinama kasmetinio vertinimo metu.

7. Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarką nustato Vyriausybė.

18 straipsnis. Priėmimas į A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas

1. Konkurse į A lygio vadovo pareigas gali dalyvauti:

- 1) pagal šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalies nuostatas patikrinti ir atrinkti asmenys;
- 2) buvę A lygio vadovai, perkelti į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas pagal šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalį;

3) buvę A lygio vadovai, atleisti iš pareigų pagal šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 4, 5, 10, 12 punktus;

4) pareigas einantys A lygio vadovai.

2. Konkurse į B lygio vadovo pareigas gali dalyvauti:

- 1) pagal šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalies nuostatas patikrinti ir atrinkti asmenys;
- 2) buvę A lygio vadovai, perkelti į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas pagal šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalį, ir buvę B lygio vadovai, perkelti į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas pagal šio įstatymo 28 straipsnio 3 dalį;

3) buvę A lygio vadovai ir B lygio vadovai, atleisti iš pareigų pagal šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 4, 5, 10, 12 punktus;

4) pareigas einantys A lygio vadovai ir B lygio vadovai.

3. Konkurse į A lygio vadovo ar į B lygio vadovo pareigas asmenys, nurodyti šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose ir 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose, gali dalyvauti praėjus ne daugiau kaip 4 metams nuo šio straipsnio 1 ar 2 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimo.

19 straipsnis. Priėmimas į pareigas be konkurso

Be konkurso į valstybės tarnautojo pareigas priimami:

- 1) politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai;
- 2) pakaitiniai valstybės tarnautojai į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas;

3) pakaitiniai valstybės tarnautojai į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovų ir B lygio vadovų pareigas) konkurso organizavimo laikotarpiui, bet ne ilgesniam negu 4 mėnesių laikotarpiui;

4) pakaitiniai valstybės tarnautojai į laikinai negalinčio eiti karjeros (išskyrus A lygio vadovų ir B lygio vadovų pareigas) valstybės tarnautojo pareigas ne ilgesniam negu 4 mėnesių laikotarpiui per vienus metus;

5) buvę pakaitiniai valstybės tarnautojai šio įstatymo 65 straipsnio 11 dalyje nurodytu atveju;

6) atkuriant valstybės tarnautojo statusą šio įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka;

7) buvę A lygio vadovai ir B lygio vadovai šio įstatymo 65 straipsnio 12 dalyje nurodytu atveju;

8) buvę statutiniai valstybės tarnautojai šio įstatymo 65 straipsnio 13 dalyje nurodytu atveju.

20 straipsnis. Priėmimas į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigas

Į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas ir pakaitiniu valstybės tarnautoju į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas asmuo priimamas jį pasirinkusio valstybės politiko ar kolegialios institucijos įgaliojimų laikui arba šiame įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytam laikui.

21 straipsnis. Į valstybės tarnautojo pareigas priimančys asmenys

1. Į valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas) priima:

1) įstaigose – toms įstaigoms vadovaujantys asmenys, jeigu įstatymai nenustato kitaip;

2) A lygio vadovus (išskyrus Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerį, ministerijų kanclerius, Nacionalinės teismų administracijos direktorių ir Vyriausybės įstaigų vadovus) ir B lygio vadovus (išskyrus Vyriausybės atstovus) – aukštesnėms pagal pavaldumą įstaigoms vadovaujantys asmenys, jeigu įstatymai nenustato kitaip;

3) Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerį – Respublikos Prezidentas;

4) ministerijų kanclerius – atitinkamų valdymo sričių ministrai;

5) Vyriausybės įstaigų vadovus – atitinkamos valdymo srities ministro teikimu Vyriausybė;

6) Vyriausybės atstovus ir Vyriausybės atstovą Europos Žmogaus Teisių Teisme – Vyriausybė;

7) Nacionalinės teismų administracijos direktorių – Nacionalinės teismų administracijos steigėjo funkcijas vykdančios institucijos vadovas;

8) Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme, Lietuvos Aukščiausiajame Teisme, Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme, kituose teismuose – to teismo kancleris, o teismo kanclerį – to teismo pirmininkas,

9) Lietuvos Respublikos muitinės sistemoje – Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinis direktorius arba jo įgaliotas asmuo;

10) savivaldybės kontrolierių – savivaldybės taryba.

2. Į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigas priima:

1) Seimo Pirmininko politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – Seimo Pirmininkas ar jo pavedimu Seimo kancleris;

2) Seimo nario politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – Seimo nario teikimu Seimo kancleris;

3) Seimo frakcijose pareigas einančius politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – Seimo frakcijos seniūno teikimu Seimo kancleris;

4) Respublikos Prezidento politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – Respublikos Prezidentas ar jo įgaliotas asmuo;

5) Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko (toliau – Ministras Pirmininkas) politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – Ministras Pirmininkas ar Ministro Pirmininko pavedimu Vyriausybės kancleris;

6) ministro politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – atitinkamos valdymo srities ministras;

7) Vyriausybės įgaliotinį ir jo pavaduotoją – Vyriausybė;

8) savivaldybės administracijos direktorių ir jo pavaduotoją – savivaldybės taryba;

9) mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus – meras.

22 straipsnis. Valstybės tarnautojo statuso atkūrimas

1. Karjeros valstybės tarnautojo statuso atkūrimas – grįžimas be konkurso į eitas, kitas lygiavertes arba žemesnes valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus į A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas) toje pačioje ar kitoje įstaigoje. Į B lygio vadovo pareigas gali būti priimamas, atkuriant valstybės tarnautojo statusą, tik buvęs A lygio vadovas. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas pareigas einantys asmenys, atkurdami valstybės tarnautojo statusą, gali būti priimti į A lygio vadovo ar B lygio vadovo pareigas.

2. Atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą gali:

1) asmenys, kurie dėl paskyrimo ar išrinkimo į valstybės politiko, Europos Parlamento nario, valstybės pareigūno, Lietuvos banko valdybos pirmininko, pirmininko pavaduotojo ar nario, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo, pagal specialų įstatymą įsteigtos

komisijos, tarybos, fondo valdybos pirmininko, pirmininko pavaduotojo ar nario pareigas jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų, – per 6 mėnesius po paskyrimo (išrinkimo) į šias pareigas laikotarpio pabaigos ar kitaip nutrūkus jų įgaliojimams arba nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateiktas nepasibaigus paskyrimo (išrinkimo) į šiame punkte nurodytas pareigas laikotarpiui;

2) asmenys, kurie dėl darbo viešojo administravimo srityje tarptautinėje organizacijoje ar institucijoje, Europos Sąjungos institucijoje ar įstaigoje, Europos Komisijos ar Tarybos įsteigtoje institucijoje, Europos Komisijos ir Europos Sąjungos valstybių narių bendrai įsteigtoje organizacijoje (konsorciume), civilinėje tarptautinėje operacijoje ar misijoje (toliau – tarptautinė, Europos Sąjungos institucija) arba užsienio valstybės institucijoje jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų, – per 6 mėnesius nuo darbo tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje pabaigos arba nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateiktas nepasibaigus priėmimo į šiame punkte nurodytas pareigas laikotarpiui;

3) asmenys, kurie dėl išvykimo kartu su priimtu, perkeltu, paskirtu arba išrinktu dirbti užsienyje viešojo administravimo srityje tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje, užsienio valstybės institucijoje arba Lietuvos atstovybėje užsienyje sutuoktiniu (išskyrus diplomato statusą turintį sutuoktinį) jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų, – per 6 mėnesius po sutuoktinio darbo užsienyje laikotarpio pabaigos arba per 6 mėnesius nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateikiamas nepasibaigus sutuoktinio darbo užsienyje laikotarpiui;

4) diplomatų sutuoktiniai, kurie jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų dėl išvykimo kartu su sutuoktiniu, paskirtu dirbti užsienyje, – per 6 mėnesius po sutuoktinio darbo užsienyje laikotarpio pabaigos arba per 6 mėnesius nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateikiamas nepasibaigus sutuoktinio darbo užsienyje laikotarpiui;

5) asmenys, kurie dėl paskyrimo į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo, kitų teismų teisėjo pareigas buvo atleisti jų prašymu iš karjeros valstybės tarnautojo, – per 6 mėnesius po paskyrimo į šias pareigas laikotarpio pabaigos ar kitaip nutrūkus jų įgaliojimams arba nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateiktas nepasibaigus paskyrimo į šiame punkte nurodytas pareigas laikotarpiui;

6) buvę karjeros valstybės tarnautojai, atleisti iš pareigų dėl pareigybės panaikinimo ar sudarius šalių susitarimą dėl karjeros valstybės tarnautojo atleidimo, – per 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos;

7) buvę A lygio vadovai ir B lygio vadovai, atleisti iš pareigų pasibaigus jų kadencijai, – per 2 metus nuo atleidimo iš pareigų dienos;

8) buvę karjeros valstybės tarnautojai, kurie turi ne mažesnę kaip 3 metų nepertraukiamą valstybės tarnybos stažą įstaigoje (į valstybės tarnybos stažą įstaigoje taip pat įskaitomas laikas, kurį valstybės tarnautojas buvo perkeltas į kitas valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje) ir kurie jų prašymu arba sudarius šalių susitarimą buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų ir nuo atleidimo iš pareigų dienos nepraėjo daugiau negu 2 metai, taip pat A lygio vadovai ir B lygio vadovai, kurie jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų dėl paskyrimo į A lygio vadovo, B lygio vadovo pareigas ir kurių paskyrimo į minėtas pareigas terminas nėra pasibaigęs, – per 6 mėnesius nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos;

9) buvę karjeros valstybės tarnautojai, šio įstatymo 65 straipsnio 7 dalyje ir 68 straipsnio 1 dalies 12 punkte nurodytu atveju atleisti iš pareigų, kai teismo sprendimu į tas pareigas grąžinamas anksčiau jas ėjęs valstybės tarnautojas, – per 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos.

3. Atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą gali Seimo kancleris ar Vyriausybės kancleris, kurie dėl paskyrimo į šias pareigas jų prašymu buvo atleisti iš karjeros valstybės tarnautojo pareigų, – per 6 mėnesius po paskyrimo į šias pareigas laikotarpio pabaigos ar kitaip nutrūkus jų įgaliojimams arba nuo prašymo atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateiktas nepasibaigus paskyrimo į šioje dalyje nurodytas pareigas laikotarpiui.

4. Galimybės atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą netenka asmenys, kurių įgaliojimai eiti pareigas prieš grįžtant į valstybės tarnautojo pareigas nutrūko dėl priežasčių, susijusių su nepriekaištingos reputacijos netekimu, už drausmines ar tarnybines nuobaudas, taip pat asmenys, pašalinti iš pareigų apkaltos proceso tvarka.

5. Karjeros valstybės tarnautojo statuso atkūrimo ir asmenų, siekiančių atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą, tinkamumo tikrinimo įstaigoje tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota įstaiga.

6. Teisę atkurti statutinio valstybės tarnautojo statusą – Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka grįžti į eitas arba, jeigu nėra galimybės, kitas statutinio valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje arba kitoje valstybės institucijoje ar įstaigoje, kurioje pareigas einančių statutinių valstybės tarnautojų statusą reglamentuoja atitinkamas statutas arba Diplomatinių tarnybos įstatymas, – turi buvę statutiniai valstybės tarnautojai, atitinkamo statuto arba Diplomatinių tarnybos įstatymo nustatyta tvarka atsistatydinę ir priimti dirbti tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje, taip pat buvę statutiniai

valstybės tarnautojai, atsistatydinę iš pareigų ir išvykę kartu su sutuoktiniais, perkeltais, paskirtais arba išrinktais darbui užsienyje viešojo administravimo srityje tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje. Jeigu statutai arba Diplomatinės tarnybos įstatymas nenustato kitaip, šie asmenys turi teisę atkurti statutinio valstybės tarnautojo statusą per 6 mėnesius nuo darbo tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje pabaigos arba per 6 mėnesius po sutuoktinio perkėlimo, paskyrimo ar išrinkimo pakartotinai laikotarpio pabaigos, arba per 6 mėnesius nuo prašymo atkurti statutinio valstybės tarnautojo statusą pateikimo dienos, jeigu toks prašymas pateikiamas nepasibaigus sutuoktinio perkėlimo, paskyrimo ar išrinkimo laikotarpiui.

V SKYRIUS PAREIGOS IR TEISĖS

23 straipsnis. Valstybės tarnautojų pareigos

1. Valstybės tarnautojai privalo:

- 1) laikytis šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų profesinės veiklos principų ir taisyklių;
- 2) ugdyti einamoms pareigoms nustatytas kompetencijas šio įstatymo nustatyta tvarka;
- 3) tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku atlikti pavedamas užduotis;
- 4) laikytis įstaigos vidaus tvarkos taisyklių;
- 5) nedalyvauti su valstybės tarnautojo pareigomis nesuderinamoje veikloje ir nenaudoti tarnybos (darbo) laiko kitiems tikslams, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus;
- 6) vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus;
- 7) sustabdyti narystę politinėje partijoje ar politinėje organizacijoje, kai pradeda eiti vadovaujančias pareigas, išskyrus asmenis, priimamus į politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigas.

2. Įstatymai gali nustatyti ir kitų valstybės tarnautojų pareigų.

24 straipsnis. Valstybės tarnautojų teisės

1. Valstybės tarnautojai turi teisę:

- 1) ugdyti kompetencijas šio įstatymo nustatyta tvarka už valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšas;
- 2) streikuoti, išskyrus valstybės tarnautojus, einančius įstaigos padalinio vadovo ar aukštesnes pareigas;

- 3) būti profesinių sąjungų, organizacijų ar susivienijimų nariais;
- 4) būti politinių partijų ar politinių organizacijų nariais, ne tarnybos (darbo) laiku dalyvauti politinėje veikloje, išskyrus vadovaujančias pareigas einančius valstybės tarnautojus;
- 5) būti atleisti nuo tarnybinių pareigų atlikti savivaldybės tarybos nario pareigas Vietos savivaldos įstatymo nustatyta tvarka, už tą laikotarpį negaudami darbo užmokesčio. Valstybės tarnautojas apie tai iš anksto turi informuoti į pareigas priimančią asmenį;
- 6) būti atleisti nuo tarnybinių pareigų dalyvauti Seimo, Respublikos Prezidento rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą ar savivaldybių tarybų rinkimuose įstatymų nustatyta tvarka, paskelbus juos kandidatais, už tą laikotarpį negaudami darbo užmokesčio;
- 7) dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir užsiimti teisės aktų nedraudžiama bet kokia kita atlyginama ar neatlyginama veikla;
- 8) į lankstų darbo laiko organizavimą ir nuotolinį darbą valstybės tarnautojo ir valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens susitarimu;
- 9) būti išrinkti (paskirti) įstaigos įgaliojimu juridinio asmens organo nariais;
- 10) būti paskirti dirbti rinkimų komisijų nariais.

2. Valstybės tarnautojai, kurie yra įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos arba, jeigu veikia kelios tokios sąjungos, kelių profesinių sąjungų atstovai, Vyriausybės nustatyta tvarka turi teisę dalyvauti sprendžiant valstybės tarnautojų vertinimo, pareigų paaugštinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo klausimus ir dalyvauti konkursuose stebėtojo teisėmis, taip pat turi teisę dalyvauti profesinių sąjungų organizacinėje veikloje. Tam skiriama ne mažiau 10 valandų tarnybos (darbo) laiko per mėnesį ir už šį laiką mokamas darbo užmokestis. Konkretus valandų skaičius gali būti nustatomas įstaigos kolektyvinėje sutartyje, o jei tokia sutartis nesudaryta – įstaigos vadovo sprendimu.

3. Įstatymai gali nustatyti ir kitų valstybės tarnautojų teisių.

25 straipsnis. Valstybės tarnautojų teisė dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį

1. Valstybės tarnautojui leidžiama dirbti įmonėse, įstaigose (išskyrus darbą pagal darbo sutartį įstaigoje, kurioje jis eina valstybės tarnautojo pareigas), organizacijose, nepaisant jų nuosavybės formos, teisinės formos, rūšies bei veiklos pobūdžio, ir gauti už šį darbą darbo užmokestį ar atlyginimą (toliau – dirbti kitą darbą), jeigu tai nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto valstybės tarnyboje, nesudaro prielaidų valstybės tarnybą panaudoti asmeniniais interesais, nediskredituoja valstybės tarnybos autoriteto, nekliudo asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat kai tai nėra darbas tose įmonėse, įstaigose, organizacijose, dėl kurių valstybės tarnautojas turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą, arba

priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ir kai nėra kitų įstatymuose nustatytų aplinkybių, dėl kurių valstybės tarnautojai negali dirbti kito darbo ir gauti darbo užmokesčio ar atlyginimo.

2. Valstybės tarnautojas, dirbantis arba ketinantis dirbti pagal darbo sutartį, privalo gauti valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens leidimą dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį. Sprendimą dėl leidimo valstybės tarnautojui dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį priima valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmuo valstybės tarnautojo prašymu. Valstybės tarnautojų prašymai leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjami Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Valstybės tarnautoją perkėlus į kitas pareigas, pasikeitus jo pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms, valstybės tarnautojas privalo gauti naują leidimą dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį.

4. Sprendimą dėl leidimo valstybės tarnautojui dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį priimančio asmuo gali šį sprendimą atšaukti, jeigu atsiranda (paaiškėja) šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, dėl kurių toks leidimas negalėjo būti išduotas. Tokie sprendimai priimami Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Sprendimas neleisti valstybės tarnautojui dirbti kito darbo pagal darbo sutartį gali būti skundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Su valstybės tarnautojo pareigomis nesuderinama veikla

1. Valstybės tarnautojui neleidžiama:

1) įstaigos, kurioje jis eina pareigas, vardu sudaryti sandorius su juridiniais asmenimis, kurių savininkas, tikrasis narys ar komanditorius yra jis pats arba jo sutuoktinis, sugyventinis, partneris, artimasis giminaitis ar asmuo, su valstybės tarnautoju susijęs svainystės ryšiais, taip pat sudaryti sandorius su fiziniais asmenimis, vykdančiais individualią veiklą ir susijusiais su valstybės tarnautoju šiame punkte nurodytais santuokos, giminystės ar svainystės ryšiais, su individualią veiklą vykdančiais partneriu ar sugyventiniu bei juridiniais asmenimis, kuriuose jis pats arba jo sutuoktinis, sugyventinis, partneris, artimasis giminaitis ar asmuo, susijęs su valstybės tarnautoju svainystės ryšiais, turi ar valdo pagal kito asmens įgaliojimą daugiau negu 10 procentų įstatinio kapitalo arba akcijų, pajų ar kitokių turtinių ir neturtinių įnašų;

2) užsiimti bet kokia veikla, jeigu tai sukelia viešųjų ir privačių interesų konfliktą valstybės tarnyboje, sudaro prielaidas valstybės tarnybą panaudoti asmeniniais interesais, diskredituoja valstybės tarnybos autoritetą, kliudo asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat kai tai yra darbas arba kita veikla, susijusi su tomis įmonėmis, įstaigomis, organizacijomis, dėl kurių valstybės

tarnautojas turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą, arba priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ir kai yra kitų aplinkybių, dėl kurių valstybės tarnautojai negali dirbti kito darbo ir gauti už jį darbo užmokesčio ar atlyginimo. Valstybės tarnautojui, kuris yra išrinktas (paskirtas) įstaigos įgaliojimu juridinio asmens organo nariu, už šią veiklą skirtas atlyginimas ar kitos išmokos pervedami į valstybės biudžetą, kai valstybės tarnautojui darbo užmokestis mokamas iš valstybės biudžeto, arba savivaldybės biudžetą, kai valstybės tarnautojui atlyginimas mokamas iš savivaldybės biudžeto;

3) eiti daugiau negu vienerias valstybės tarnautojo pareigas, dirbti pagal darbo sutartį įstaigoje, kurioje jis eina valstybės tarnautojo pareigas, taip pat gauti iš jos kitų pajamų negu darbo užmokestis ir šiame įstatyme nustatytos išmokos, kompensacijos ir pašalpos. Seimo nario padėjėjas-sekretorius gali eiti to paties Seimo nario, kito Seimo nario, priklausančio tai pačiai Seimo frakcijai, padėjėjo-sekretoriaus pareigas ir Seimo frakcijos, kuriai priklauso Seimo narys, referento pareigas. Tokiais atvejais valstybės tarnautojo darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 valandų.

2. Kiti įstatymai gali numatyti ir kitus su valstybės tarnautojo pareigomis nesuderinamos veiklos atvejus.

VI SKYRIUS KARJERA

27 straipsnis. Perkėlimas į kitas pareigas laimėjus konkursą

Karjeros valstybės tarnautojas, laimėjęs konkursą į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, perkeliamas į jas ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo konkurso rezultato įsigaliojimo dienos, išskyrus šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus.

28 straipsnis. Tarnybinis kaitumas

1. Karjeros valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovą ir B lygio vadovą) jo prašymu arba sutikimu gali būti perkeltas į kitas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas) lygiavertes, žemesnes ar aukštesnes pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje, jeigu atitinka tai valstybės tarnautojo pareigybei nustatytus reikalavimus ir kompetencijų profilį.

2. A lygio vadovas jo prašymu arba sutikimu gali būti perkeltas į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo pareigas). A lygio vadovas jo prašymu gali būti perkeltas į kitas A lygio vadovo pareigas (rotuojamas) tik jo kadencijos tarnybinės veiklos rezultatus įvertinus labai gerai ir jeigu jo kompetencijos paskutinio kompetencijų vertinimo metu atitiko nustatytą kompetencijų profilį.

3. B lygio vadovas jo prašymu arba sutikimu gali būti perkeltas į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas). B lygio vadovas jo prašymu gali būti perkeltas į kitas B lygio vadovo pareigas (rotuojamas) tik jo kadencijos tarnybinės veiklos rezultatus įvertinus labai gerai ir jeigu jo kompetencijos paskutinio kompetencijų vertinimo metu atitiko nustatytą kompetencijų profilį.

4. Karjeros valstybės tarnautojas į žemesnes ar lygiavertes pareigas toje pačioje įstaigoje taip pat gali būti perkeltas atsižvelgiant į tarnybinės veiklos vertinimo rezultatus pagal šio įstatymo 33 straipsnio 3 dalį.

5. Karjeros valstybės tarnautojui, kurio pareigybės aprašyme yra nustatytas specialus reikalavimas atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą arba leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, arba turėti kitas specialiąsias teises, uždraudus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija ir paslapčių subjekto vadovui ar jo įgaliotam asmeniui nusprendus, kad tas valstybės tarnautojas negali vykdyti pavestų funkcijų nesinaudodamas įslaptinta informacija, arba praradus kitą specialiąją teisę, šis tarnautojas gali būti perkeltas į kitas lygiavertes, žemesnes ar aukštesnes valstybės tarnautojo pareigas, kurių pareigybės aprašyme nėra nustatytas specialusis reikalavimas atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą arba leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba turėti kitas specialiąsias teises. Jeigu valstybės tarnautojas nesutinka eiti kitų pareigų, jis atleidžiamas iš pareigų.

6. Karjeros valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į statutinio valstybės tarnautojo pareigas statutuose nustatyta tvarka.

7. Valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas tvarką nustato Vyriausybė.

29 straipsnis. Karjeros valstybės tarnautojų perkėlimas į kitas pareigas esant tarnybinei būtinybei

1. Kai yra tarnybinė būtinybė, karjeros valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovą ir B lygio vadovą) jo rašytiniu sutikimu gali būti laikinai perkeltas į kitas lygiavertes, žemesnes ar aukštesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje. Valstybės tarnautojo sutikimas nereikalingas karo, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų atvejais ar paskelbus mobilizaciją.

2. Į karjeros valstybės tarnautojo, laikinai negalinčio eiti pareigų, pareigas gali būti perkeliama, iki grįš negalintis eiti pareigų karjeros valstybės tarnautojas.

3. Į laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas negali būti laikinai perkeliama ilgiau negu 6 mėnesiams ir toks perkėlimas į tas pačias karjeros valstybės tarnautojo pareigas galimas

ne dažniau kaip vieną kartą per 2 metus. Šis apribojimas netaikomas karo, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų atvejais ar paskelbus mobilizaciją.

4. Į karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitoje įstaigoje perkeliama į pareigas priimančioms asmenims šį klausimą tarpusavyje suderinus.

5. Perkeliant į kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, taip pat karo, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų atvejais ar paskelbus mobilizaciją, valstybės tarnautojui gali būti netaikomi šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyti tipiniai reikalavimai ir 13 straipsnyje nustatyti kompetencijų reikalavimai.

30 straipsnis. Statutinių valstybės tarnautojų perkėlimas į karjeros valstybės tarnautojų pareigas

1. Statutinis valstybės tarnautojas jo prašymu arba sutikimu gali būti perkeltas į lygiavertes, žemesnes ar aukštesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas) toje pačioje ar kitoje įstaigoje, jeigu atitinka tai valstybės tarnautojo pareigybei nustatytus reikalavimus ir kompetencijų profilį.

2. Kai yra tarnybinė būtinybė, statutinis valstybės tarnautojas gali būti laikinai perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas) toje pačioje įstaigoje, jeigu jis atitinka tai valstybės tarnautojo pareigybei nustatytus reikalavimus ir kompetencijos profilį, į šias pareigas priimančio asmens sprendimu. Statutinis valstybės tarnautojas gali būti laikinai perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas) kitoje įstaigoje, kai yra tarnybinė būtinybė ir į pareigas priimančias asmenys šį klausimą tarpusavyje suderina.

3. Statutinį valstybės tarnautoją pagal šio straipsnio 2 dalį perkelti į karjeros valstybės tarnautojo pareigas galima tik jo rašytiniu sutikimu, išskyrus karo padėties, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų atvejais ir paskelbus mobilizaciją. Perkeliant į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, iki bus atšaukta karo, nepaprastoji padėtis, ekstremalioji situacija ar mobilizacija, arba šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais perkeliant ne ilgiau kaip 6 mėnesiams, gali būti netaikomi šio įstatymo 11 straipsnyje nustatyti tipiniai reikalavimai ir 13 straipsnyje nustatyti kompetencijų reikalavimai.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais į karjeros valstybės tarnautojo, laikinai negalinčio eiti pareigų, pareigas statutinis valstybės tarnautojas gali būti perkeltas, iki grįš negalintis eiti pareigų karjeros valstybės tarnautojas. Į laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas statutinis valstybės tarnautojas negali būti laikinai perkeltas ilgiau negu 6 mėnesiams ir toks perkėlimas į tas pačias karjeros valstybės tarnautojo pareigas galimas ne dažniau kaip vieną kartą per 2 metus.

5. Statutiniai valstybės tarnautojai, išskyrus diplomatus, pagal šį straipsnį perkeliama į kitas pareigas Vyriausybės ar jos įgaliotų institucijų nustatyta tvarka. Diplomatai į kitas pareigas perkeliama Diplomatinės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Perkėlimas į kitas pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, į pareigas tarptautinėse, Europos Sąjungos institucijose ir užsienio valstybių institucijose ir perkėlimas dirbti į specialiąsias misijas

1. Karjeros valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovus ir B lygio vadovus) arba statutinis valstybės tarnautojas (išskyrus diplomatus) jo rašytiniu sutikimu gali būti perkeltas į kitas pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, taip pat dirbti į specialiąsias misijas, jeigu jis atitinka reikalavimus, keliamus šias pareigas einantiems asmenims. Valstybės tarnautojų perkėlimo į šioje dalyje nurodytas pareigas ir atšaukimo iš šių pareigų ypatumus nustato įstatymai ir kiti teisės aktai. Diplomatai į kitas pareigas perkeliama Diplomatinės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

2. Karjeros valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovą ir B lygio vadovą) ar statutinis valstybės tarnautojas jo rašytiniu sutikimu į specialiojo atašė arba specialiojo patarėjo pareigas perkeliama Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Atsižvelgiant į teisės aktus, reglamentuojančius delegavimą į tarptautines, Europos Sąjungos institucijas ir užsienio valstybių institucijas, karjeros valstybės tarnautojas arba statutinis valstybės tarnautojas jo rašytiniu sutikimu gali būti laikinai perkeltas į pareigas tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje ar užsienio valstybės institucijoje. Valstybės tarnautojai, pretenduojantys būti laikinai perkelti į šias pareigas, atrenkami Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Pagal šio straipsnio 1,2 ir 3 dalis perkeltas valstybės tarnautojas kitas pareigas gali eiti ne ilgiau kaip 3 metus, jeigu tarptautinė sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktai nenustato kitaip.

VII SKYRIUS TARNYBINĖS VEIKLOS VERTINIMAS

32 straipsnis. Tarnybinės veiklos vertinimo bendrosios nuostatos

1. Vertinama karjeros valstybės tarnautojų ir pakaitinių valstybės tarnautojų, priimtų į karjeros valstybės tarnautojų pareigas, tarnybinė veikla.

2. Valstybės tarnautojų tarnybinė veikla vertinama kiekvienais metais. A lygio vadovo ir B lygio vadovo tarnybinė veikla taip pat vertinama prieš kadencijos pabaigą – vertinama visos kadencijos tarnybinė veikla.

3. Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tikslas – nustatyti valstybės tarnautojo kompetencijų atitiktį jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui, įvertinti jo tarnybinės veiklos metų rezultatus ir nustatyti valstybės tarnautojo kompetencijų ugdymo poreikį (A lygio vadovo ir B lygio vadovo – taip pat įvertinti veiklos rezultatus už visą kadencijos laikotarpį).

4. Pagal kompetencijų vertinimo rezultatus sprendžiama dėl valstybės tarnautojo kompetencijų ugdymo. Kai valstybės tarnautojo kompetencijos neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio, valstybės tarnautojas įpareigojamas ugdyti kompetencijas. Kai valstybės tarnautojo kompetencijos atitinka jo pareigybei nustatytą kompetencijų profilį, su valstybės tarnautoju susitariama dėl tolesnio kompetencijų ugdymo.

5. Valstybės tarnautojo tarnybinė veikla vertinama, jeigu valstybės tarnautojas ne trumpiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus eina pareigas įstaigoje, kurioje vertinama jo tarnybinė veikla.

6. Nėščių ar krūtimi maitinančių moterų valstybės tarnautojų tarnybinė veikla gali būti vertinama tik jų prašymu.

7. Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarką ir kriterijus, kuriais remiantis nustatomas išskirtinis asmeninis ar bendras indėlis įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą, nustato Vyriausybė.

33 straipsnis. Valstybės tarnautojų (išskyrus įstaigų vadovus) tarnybinės veiklos vertinimas

1. Nustačius, kad valstybės tarnautojo kompetencijos neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio, jo kompetencijų atitiktį pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui peržiūri įstaigoje sudaryta komisija. Ši komisija valstybės tarnautojo kompetencijas taip pat peržiūri, kai to prašo pats valstybės tarnautojas.

2. Įstaigoje sudarytos komisijos išvada į pareigas priimančiam asmeniui yra rekomendacinė. Į pareigas priimantis asmuo priima galutinį sprendimą dėl valstybės tarnautojo kompetencijų atitikties jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui.

3. Kai valstybės tarnautojo kompetencijos neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio du kartus iš eilės arba kai nustatoma, kad šio įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nurodytos valstybės tarnautojo kompetencijos neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio, valstybės tarnautojas perkliamas į lygiavertes ar žemesnes pareigas toje

pačioje įstaigoje, kurioms nustatyta kompetencijų profilį jis atitinka, arba, jeigu nėra pareigų, į kurias valstybės tarnautojas gali būti perkeltas, arba valstybės tarnautojas nesutinka eiti kitų pareigų, – jis atleidžiamas iš pareigų.

4. Vertinant valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos rezultatus, vertinamas valstybės tarnautojo asmeninis indėlis įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą. Nustačius išskirtinį asmeninį indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą, valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmuo gali paskatinti valstybės tarnautoją šio įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta pinigine išmoka.

34 straipsnis. A lygio vadovų ir B lygio vadovų tarnybinės veiklos vertinimas

1. A lygio vadovo kompetencijas vertina jis pats, jį į pareigas priimančio asmuo (Vyriausybės įstaigų vadovų atveju – Ministras Pirmininkas), jam pavaldūs valstybės tarnautojai ir jam nepavaldūs su įstaigos vykdomomis funkcijomis tiesiogiai susiję padalinio vadovai ar aukštesnes pareigas einantys valstybės tarnautojai. B lygio vadovo kompetencijas vertina jis pats ir jį į pareigas priimančio asmuo. Galutinį sprendimą priima vertinamojo tiesioginis vadovas.

2. A lygio vadovo (išskyrus ministerijos kanclerį) ir B lygio vadovo tarnybinės veiklos rezultatus vertina jį į pareigas priimančio asmuo, atsižvelgdamas į įstaigos veiklos rezultatus. Ministerijos kanclerio tarnybinės veiklos rezultatus vertina jį į pareigas priimančio asmuo, atsižvelgdamas į jo asmeninį indėlį į ministerijos veiklos rezultatus.

3. A lygio vadovo ir B lygio vadovo tarnybinės veiklos metų ir visos kadencijos rezultatai vertinami labai gerai, gerai arba nepatenkinamai.

4. A lygio vadovas ir B lygio vadovas, kurio tarnybinės veiklos metų rezultatai įvertinti labai gerai, gali būti skatinamas šio įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta pinigine išmoka.

5. A lygio vadovas ir B lygio vadovas, kurio tarnybinės veiklos metų ar visos kadencijos rezultatai įvertinti nepatenkinamai, vertinamas vidaus reikalų ministro sudarytoje komisijoje. Ši komisija patikrina A lygio vadovo ir B lygio vadovo tarnybinės veiklos rezultatų įvertinimo pagrįstumą. Komisijos siūlymas į pareigas priimančiam asmeniui yra rekomendacinis ir į pareigas priimančio asmuo priima galutinį sprendimą dėl įvertinimo.

6. A lygio vadovas ir B lygio vadovas, kurio tarnybinės veiklos metų rezultatai įvertinti nepatenkinamai ir kompetencijos neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio, atleidžiamas iš pareigų. A lygio vadovas ir B lygio vadovas taip pat atleidžiamas iš pareigų, jeigu jo kompetencijos atitinka jo pareigybei nustatytą kompetencijų profilį, bet jo tarnybinės veiklos

rezultatai įvertinti nepatenkinamai du kartus iš eilės. Ši nuostata netaikoma Vyriausybės įstaigų, kurių nepriklausomumas joms atliekant įstatymų nustatytas funkcijas ir priimant sprendimus turi būti užtikrintas vadovaujantis Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, vadovams.

7. A lygio vadovo ir B lygio vadovo tarnybinės veiklos per visą kadenciją rezultatai vertinami ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki vadovo kadencijos pabaigos.

8. Pasibaigus A lygio vadovo ir B lygio vadovo kadencijai, jis skiriamas eiti tas pačias A lygio vadovo (išskyrus atvejį, jeigu šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje numatytu atveju A lygio vadovas pateikia prašymą būti perkeltas į kitas pareigas) ir B lygio vadovo (išskyrus atvejį, jeigu šio įstatymo 28 straipsnio 3 dalyje numatytu atveju B lygio vadovas pateikia prašymą būti perkeltas į kitas pareigas) pareigas dar vieną kadenciją, kai jo tarnybinės veiklos per praėjusią kadenciją rezultatai įvertinami labai gerai ir jo kompetencijos paskutinio kompetencijų vertinimo metu atitiko nustatytą kompetencijų profilį.

VIII SKYRIUS KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

35 straipsnis. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo organizavimas

1. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymas – žinių ir įgūdžių, būtinų atliekamoms valstybės tarnautojo funkcijoms atlikti, tobulinimas valstybės tarnautojo ar įstaigos iniciatyva.

2. Kompetencijų ugdymo programas rengia ir pagal jas valstybės tarnautojus turi teisę mokyti asmenys, atitinkantys Vyriausybės nustatytus privalomus reikalavimus. Kompetencijų ugdymo programos ir pagal jas valstybės tarnautojus turintys teisę mokyti asmenys registruojami Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

3. Valstybės tarnautojai kompetencijas ugdyti taip pat gali įstaigoje, kurioje eina pareigas, arba kituose Lietuvos, užsienio ar tarptautiniuose juridiniuose asmenyse arba kitose organizacijose ar jų padaliniuose, atitinkančiuose Vyriausybės nustatytus reikalavimus.

4. Valstybės tarnybos departamentas organizuoja:

1) valstybės tarnautojų, einančių A lygio vadovų, B lygio vadovų, jų pavaduotojų, departamentų direktorių ir joms priskirtas valstybės tarnautojų pareigas valstybės institucijose ir įstaigose, vadovavimo kompetencijų ugdymą;

2) kitų skirtingų įstaigų valstybės tarnautojų centralizuotą kompetencijų ugdymą, kai toks ugdymo poreikis patvirtintas Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos sprendimu.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nustatytą kompetencijų ugdymą Vyriausybė gali pavesti organizuoti kitam viešajam juridiniam asmeniui.

6. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo prioritetus nustato Vyriausybė.

7. Už valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo organizavimą įstaigose atsako valstybės tarnautojus į pareigas priimančios asmenys.

8. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo tvarką ir kompetencijų ugdymo formas nustato Vyriausybė.

9. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymas vykdomas į pareigas priimančio asmens sprendimu. Seimo kanceliarijoje sprendimą dėl politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo Seimo nario arba frakcijos seniūno teikimu priima Seimo kancleris.

36 straipsnis. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymo finansavimas

1. Įstaigų valstybės tarnautojų kompetencijoms ugdyti valstybės ir savivaldybių biudžetuose numatomos lėšos. Jos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 procentą ir ne daugiau kaip 5 procentus įstaigos valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų.

2. Valstybės tarnautojų, einančių A lygio vadovų, B lygio vadovų, jų pavaduotojų, departamentų direktorių ir joms priskirtas valstybės tarnautojų pareigas valstybės institucijose ir įstaigose, vadovavimo kompetencijų ugdymui organizuoti, kitų valstybės tarnautojų, kurių specialus mokymo poreikis atsiranda valstybės tarnybos mastu, kompetencijų ugdymui organizuoti Valstybės tarnybos departamentui skiriamos valstybės biudžeto lėšos pagal šios įstaigos strateginio veiklos plano programoje patvirtintus asignavimus.

3. Jeigu kompetencijų ugdymas, finansuojamas įstaigos lėšomis, trunka nepertraukiamai ilgiau kaip 2 mėnesius arba kai vienam ugdymo renginiui skirtos valstybės ar savivaldybės biudžeto arba kitų valstybės pinigų fondų lėšos sudaro daugiau negu 6 minimaliąsias mėnesines algas, su valstybės tarnautoju turi būti sudaroma sutartis dėl kompetencijų ugdymui skirtų lėšų grąžinimo. Šioje sutartyje turi būti numatyta, kad lėšas valstybės tarnautojas grąžina, jeigu per vienus metus nuo kompetencijų ugdymo pabaigos:

1) pateikia prašymą atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų, išskyrus asmenis, atleistus dėl darbo viešojo administravimo srityje tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje arba užsienio valstybės institucijoje arba pereinančius dirbti į valstybės ir savivaldybių įmones, iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto bei kitų valstybės pinigų fondų lėšų finansuojamas valstybės ir savivaldybių įstaigas bei viešąsias įstaigas, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė;

2) atleidžiamas iš pareigų dėl priežasčių, susijusių su nepriekaištingos reputacijos netekimu ar netinkamu pareigų vykdymu.

4. Asmuo, su kuriuo buvo sudaryta sutartis dėl kompetencijų ugdymui skirtų lėšų grąžinimo ir kuris pagal šio straipsnio 3 dalį privalo grąžinti lėšas, privalo per 6 mėnesius nuo

atleidimo dienos grąžinti įstaigai su jo kompetencijų ugdymu susijusias įstaigos išlaidas. Jeigu asmuo su jo kompetencijų ugdymu susijusių išlaidų negrąžina, įstaiga privalo kreiptis į teismą dėl šių lėšų išieškojimo.

5. Valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymas gali būti finansuojamas ir kitomis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nenurodytomis lėšomis.

IX SKYRIUS DARBO UŽMOKESTIS

37 straipsnis. Darbo užmokestis

Valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro:

- 1) pareiginė alga;
- 2) priedai;
- 3) priemokos;
- 4) apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą ir budėjimą, už dalyvavimą projektinėje veikloje.

38 straipsnis. Pareiginė alga

1. Valstybės tarnautojo pareiginė alga nustatoma pagal šio įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatytą pareiginės algos koeficientą arba iš pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo. Jeigu pareiginė alga nustatoma iš pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo, pareiginę algą nustato valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo.

2. Pareiginė alga nustatoma atsižvelgiant į įstaigų grupę, kuriai įstaiga priskirta Seimo ar Vyriausybės nutarimu. Kriterijai, kuriais vadovaujantis įstaigos skirstomos į grupes, nustatyti šio įstatymo 3 priede.

3. Pareiginės algos koeficiento vienetas yra valstybės tarnautojų pareiginės algos bazinis dydis (toliau – bazinis dydis). Pareiginė alga apskaičiuojama atitinkamą pareiginės algos koeficientą dauginant iš bazinio dydžio. Ateinančių finansinių metų bazinis dydis, atsižvelgiant į praėjusių metų vidutinę metinę infliaciją (skaičiuojant nacionalinį vartotojų kainų indeksą), minimaliosios mėnesinės algos dydį ir kitų vidutinio darbo užmokesčio viešajame sektoriuje dydžiui ir kitimui poveikį turinčių veiksnių įtaką, nustatomas nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje. Nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje sulgtą bazinį dydį tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos. Jeigu nacionalinė kolektyvinė sutartis nėra sudaryta arba pakeista iki einamųjų metų birželio 1 dienos, ateinančių finansinių metų bazinį dydį Vyriausybės teikimu,

įvertindamas ir atsižvelgdamas į šioje dalyje numatytas aplinkybes, tvirtina Seimas iki Seimo pavasario sesijos pabaigos. Tvirtinamas naujas bazinis dydis negali būti mažesnis už esamą bazinį dydį, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatyta tvarka nustatomos ir paskelbiamos išskirtinės aplinkybės.

4. Priimant asmenį į valstybės tarnautojo pareigas konkurso būdu, pareiginė alga nustatoma prieš skelbiant konkursą į valstybės tarnautojo pareigas, be konkurso priimant asmenį į valstybės tarnautojo pareigas, pareiginė alga nustatoma valstybės tarnautoją priimančio asmens ir priimamo asmens susitarimu. Šiais atvejais pareiginė alga gali būti nustatoma neperžengiant šio įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribų, tai yra ne didesnė nei trečia pareiginė alga, skaičiuojant nuo pareiginės algos koeficientų intervalo žemiausios pareiginės algos.

5. Priimant asmenį į statutinio valstybės tarnautojo pareigas, pareiginė alga nustatoma neperžengiant šio įstatymo 2 priede statutinio valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficiento intervalo ribų, tai yra ne didesnė nei trečia pareiginė alga, skaičiuojant nuo pareiginės algos koeficientų intervalo žemiausios pareiginės algos. Pareiginė alga tokiu būdu nustatoma prieš atliekant statutuose nustatytas priėmimo į statutinio valstybės tarnautojo pareigas procedūras.

6. Statutinį valstybės tarnautoją perkeltiant į karjeros valstybės tarnautojo pareigas pagal šio įstatymo 30 straipsnį, nustatoma šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale esanti pareiginė alga, kuri yra artimiausia, bet ne mažesnė nei jo turėta pareiginė alga. Jeigu šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale nėra artimiausios, bet ne mažesnė nei jo turėta pareiginė alga, nustatoma šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale esanti aukščiausia pareiginė alga.

7. Kitais atvejais, negu nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, valstybės tarnautojui pareiginė alga nustatoma taip:

1) laikinai perkeliama į aukštesnes pareigas, nustatoma šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale esanti pareiginė alga, kuri yra artimiausia didesnė nei jo turėta, o jeigu tokios nėra, – jo turėta;

2) laikinai perkeliama į lygiavertės ar žemesnės pareigas, arba statutiniam valstybės tarnautojui, laikinai perkeliama į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, nustatoma jo turėta pareiginė alga;

3) tarnybinio kaitumo būdu perkeliama į aukštesnes pareigas, nustatoma šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale esanti pareiginė alga, kuri yra artimiausia didesnė nei jo turėta, o jeigu tokios nėra, – jo turėta;

4) perkeliama arba atkuriančiam statusą į lygiavertes pareigas, nustatoma jo turėta pareiginė alga;

5) perkeliama arba atkuriančiam statusą į žemesnes pareigas, nustatoma šios pareigybės pareiginės algos koeficientų intervale esanti pareiginė alga, kuri yra artimiausia mažesnė nei jo turėta, o jeigu tokios nėra, – žemiausia iš tai pareigybei nustatyto pareigybės pareiginės algos koeficientų intervalo.

8. Valstybės tarnautojui pareiginė alga nuosekliai gali būti didinama, neperžengiant šio įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribų, valstybės tarnautojo tiesioginio vadovo motyvuotu rašytiniu siūlymu už atliekamo darbo kokybę.

9. Nustačius, kad valstybės tarnautojo darbo kokybė nuolat blogėja, valstybės tarnautojas įspėjamas dėl blogėjančios darbo kokybės. Jeigu per 6 mėnesius nuo šio įspėjimo valstybės tarnautojo darbo kokybė nepagerėja arba toliau nuolat blogėja, gali būti priimamas vienas iš šių sprendimų:

1) jeigu valstybės tarnautojo pareiginė alga yra lygi jo pareiginės algos koeficientų intervale esančiai žemiausiai pareiginei algai, – perkelti valstybės tarnautoją į žemesnes pareigas toje pačioje įstaigoje, o jeigu tokių pareigų, į kurias valstybės tarnautojas gali būti perkeltas, nėra arba tarnautojas nesutinka eiti kitų pareigų, – atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų;

2) jeigu valstybės tarnautojo pareiginė alga yra aukštesnė nei žemiausia pareiginės algos koeficientų intervale esanti pareiginė alga, – tiesioginio vadovo motyvuotu siūlymu nuosekliai sumažinti pareiginę algą.

10. Jeigu per 6 mėnesius nuo šio straipsnio 9 dalyje nustatyto valstybės tarnautojo perkėlimo į žemesnes pareigas arba pareiginės algos sumažinimo jo darbo kokybė toliau blogėja, priimamas sprendimas atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų.

11. Prieš priimant šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytus sprendimus, valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens sprendimu įstaigoje sudaroma komisija, kurios nuomonė sprendžiant dėl valstybės tarnautojo pareiginės algos sumažinimo, perkėlimo į žemesnes pareigas ar atleidimo iš pareigų yra patariamoji. Komisijoje privalo dalyvauti įstaigoje veikiančios profesinės sąjungos atstovas. Jeigu įstaigoje yra kelios profesinės sąjungos, jos susitarimu skiria bendrą atstovą.

12. Valstybės tarnautojui pareiginė alga gali būti didinama arba mažinama ne dažniau kaip kartą per kalendorinius metus. Didesnė ar mažesnė pareiginė alga gali būti nustatyta, jeigu valstybės tarnautojas ėjo pareigas ne trumpiau kaip 3 mėnesius arba nuo aukštesnės arba žemesnės pareiginės algos nustatymo praėjo ne mažiau kaip 3 mėnesiai. Darbo kokybės kriterijus nustato Vyriausybė.

13. Valstybės tarnautojų, dirbusių ne visas mėnesio darbo dienas ar dirbančių ne visą darbo dieną, pareiginė alga apskaičiuojama taip: pareiginės algos dydis padalijamas iš to mėnesio darbo valandų arba dienų skaičiaus pagal valstybės tarnautojo ar įstaigos darbo grafiką; gautas darbo valandos ar darbo dienos atlygis padauginamas iš valstybės tarnautojo dirbtų valandų arba dienų skaičiaus.

14. Valstybės tarnautojui, kurio pareiginei algai nenustatytas pareiginės algos koeficientų intervalas, šio straipsnio nuostatos dėl perkėlimo į kitas pareigas, atleidimo iš pareigų, pareiginės algos mažinimo ir didinimo netaikomos.

39 straipsnis. Priedai

1. Valstybės tarnautojams mokamas priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą. Valstybės tarnautojams priedą už tarnybos Lietuvos valstybei stažą sudaro 3 procentai pareiginės algos už kiekvienus trejus tarnybos Lietuvos valstybei metus. Šio priedo suma negali viršyti 30 procentų pareiginės algos.

2 Įvertinant darbo rinkoje esančią konkrečių profesijų darbuotojų paklausą ir pasiūlą, atsižvelgiant į ilgalaikį atitinkamos profesijos kvalifikuotų valstybės tarnautojų trūkumą, Vyriausybė nustato tvarką, pagal kurią valstybės tarnautojui tam tikram apibrėžtam laikui gali būti nustatytas iki vienos pareiginės algos dydžio priedas.

3. Statutiniams valstybės tarnautojams mokami priedai už tarnybinius laipsnius ir tarnybinius rangus apskaičiuojami pagal bazinio dydžio koeficientus, nustatytus statutuose, koeficientų intervale nuo žemiausio 0,5 iki didžiausio 1,5 bazinio dydžio. Priedai už diplomatinis rangus mokami diplomatom, vykdančioms užsienio politiką diplomatinės tarnybos institucijose, ir apskaičiuojami pagal bazinio dydžio koeficientus, nustatytus Diplomatinės tarnybos įstatyme, koeficientų intervale nuo žemiausio 1,4 iki didžiausio 3,4 bazinio dydžio.

40 straipsnis. Priemokos

1. Valstybės tarnautojams mokamos šios priemokos:

1) kai raštu pavedama laikinai vykdyti ir kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo funkcijas;

2) už papildomų užduočių, suformuluotų raštu, atlikimą, kai vykdomos pareigybės aprašyme nenumatytos funkcijos arba kai dėl to viršijamas įprastas darbo krūvis;

3) už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis;

4) statutiniams valstybės tarnautojams už darbą, jeigu jis tiesiogiai yra susijęs su tarnybinių gyvūnų priežiūra ir parengimu tarnybinėms pareigoms atlikti.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų priemonų dydis negali viršyti 30 procentų pareiginės algos.

3. Šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytos priemonos dydis negali viršyti 20 procentų pareiginės algos.

4. Valstybės tarnautojui pavedus laikinai vykdyti ir kito valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dalyvaujančio Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamuose paramos teikimo arba vystomojo bendradarbiavimo projektuose ir teikiančio humanitarinę pagalbą, funkcijas, šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta priemonė gali būti mokama iš Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamų paramos teikimo projektų lėšų.

41 straipsnis. Apmokėjimas valstybės tarnautojui už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą ir budėjimą, už dalyvavimą projektinėje veikloje

1. Už darbą poilsio dienomis, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, mokama dvigubai, skaičiuojant nuo valstybės tarnautojo pareiginės algos su jam nustatytais priedais ir priemonėmis dydžio.

2. Už darbą švenčių dienomis mokama dvigubai, skaičiuojant nuo valstybės tarnautojo pareiginės algos su jam nustatytais priedais ir priemonėmis dydžio.

3. Už nakties ir viršvalandinį darbą mokamas pusantro valstybės tarnautojo pareiginės algos su jam nustatytais priedais ir priemonėmis dydžio apmokėjimas.

4. Už budėjimą, kai viršijama darbo laiko trukmė, mokamas pusantro valstybės tarnautojo pareiginės algos su jam nustatytais priedais ir priemonėmis dydžio apmokėjimas.

5. Kai valstybės tarnautojo prašymu už darbą poilsio ir švenčių dienomis, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, už budėjimą, kai viršijama darbo laiko trukmė, kompensuojama šio įstatymo 62 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, už tokį darbą ar budėjimą taip pat mokamas ir vieno valstybės tarnautojo pareiginės algos su jam nustatytais priedais ir priemonėmis dydžio apmokėjimas.

6. Laikas dirbant poilsio dienomis ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą ir budėjimo laikas skaičiuojamas teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Valstybės tarnautojui už dalyvavimą savo ar kitos įstaigos įgyvendinamuose projektuose, taip pat veikloje, atliekamoje pagal įstaigos sudarytas bendradarbiavimo sutartis su tarptautinėmis ar Europos Sąjungos teisės aktais įsteigtomis institucijomis (toliau – veikla pagal bendradarbiavimo sutartis), kurie turi konkrečius ir išmatuojamus tikslus, suderinamus su įstaigos misija ir tikslais, kuriems yra nustatytas įgyvendinimo terminas ir numatytas atskiras

biudžetas, gali būti apmokama už dalyvavimą projektinėje veikloje ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis. Už dalyvavimą Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamoje paramos vystymuisi teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektinėje veikloje ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis iš Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių lėšų apmokama pagal paramos vystymuisi teikimo projektų sutartyse ar bendradarbiavimo sutartyse nustatytas sąlygas ir įkainius. Jeigu tokios sąlygos ir įkainiai nėra nustatyti, apmokėjimo už dalyvavimą projektinėje veikloje ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis įkainius nustato įstaigos vadovas, tačiau ne didesnius nei dviguba konkrečios valstybės tarnautojo pareiginę algą. Už laiką, kurį valstybės tarnautojas dalyvauja projektinėje veikloje ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis, už kurią gauna apmokėjimą, šio įstatymo 37 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nustatytas darbo užmokestis iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų valstybės tarnautojui nemokamas. Valstybės tarnautojo, dalyvaujančio šioje dalyje nustatytuose projektuose ar veikloje pagal bendradarbiavimo sutartis, darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip 12 valandų.

X SKYRIUS SKATINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

42 straipsnis. Skatinimas

1. Valstybės tarnautojai gali būti skatinami:

- 1) padėka;
- 2) vardine dovana;
- 3) papildomu kompetencijų, reikalingų valstybės tarnyboje, ugdymu įstaigos lėšomis.

Šios lėšos negali viršyti Vyriausybės nustatytos vienos minimaliosios mėnesinės algos dydžio;

4) iki 3 apmokamų poilsio dienų (tačiau ne daugiau kaip 10 darbo dienų per metus) arba atitinkamai sutrumpinant darbo laiką;

5) iki 2 pareiginių algų dydžio pinigine išmoka už asmeninį išskirtinį indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą arba kai A lygio vadovo ar B lygio vadovo tarnybinė veikla įvertinta labai gerai;

6) iki 2 vidutinių paskutinių 3 mėnesių įstaigos valstybės tarnautojų pareiginių algų dydžio pinigine išmoka įstaigos valstybės tarnautojų grupei už bendrą išskirtinį indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus ar užtikrinant jos vidaus administravimą.

2. Šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatytas skatinimas gali būti taikomas tik atsižvelgiant į tarnybinės veiklos vertinimo rezultatus, išskyrus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojus. Dėl politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo

asmeninio indėlio šio straipsnio 1 dalies 5 punkto nustatytai išmokai gauti sprendimą priima jį į pareigas priimantis asmuo. Seimo kanceliarijoje tokį sprendimą, gavęs politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją pasirinkusio politiko motyvuotą teikimą, priima Seimo kancleris, atsižvelgęs į jo sprendimu sudarytos komisijos išvadas.

3. Šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytam skatinimui įstaigų biudžetuose numatoma lėšų. Jos gali sudaryti iki 3 procentų įstaigos valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. Šiam tikslui naudojamos lėšos ir iš sutaupytų įstaigos valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatytas skatinimas valstybės tarnautojui gali būti taikomas tik tuo atveju, jeigu jis nebuvo skatintas už tą pačią veiklą šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta pinigine išmoka.

4. Valstybės tarnautojų skatinimo tvarką ir šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytu skatinimu galinčių būti paskatintais valstybės tarnautojų dalį nustato Vyriausybė.

5. Sprendimą dėl šio straipsnio 1 dalies 3–6 punktuose nustatytų skatinimų gali priimti tik valstybės tarnautoją į pareigas priimantis asmuo.

6. Įstaigose gali būti taikomi ir kiti nefinansiniai skatinimo būdai.

7. Už ypatingus nuopelnus valstybės tarnybai valstybės tarnautojai gali būti teikiami valstybės apdovanojimui gauti.

43 straipsnis. Valstybės tarnautojų atsakomybė

Valstybės tarnautojai už tarnybinius nusižengimus traukiami tarnybinėn atsakomybėn. Už įstaigai padarytą materialinę žalą valstybės tarnautojai traukiami materialinėn atsakomybėn.

44 straipsnis. Tarnybinis nusižengimas

Valstybės tarnautojo pareigų, nustatytų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, nevykdymas ar netinkamas jų vykdymas dėl valstybės tarnautojo kaltės laikomas tarnybiniu nusižengimu.

45 straipsnis. Šiurkštus tarnybinis nusižengimas

1. Tarnybinis nusižengimas, kuriuo šiurkščiai pažeidžiamos valstybės tarnybos bei kitų valstybės tarnautojo veiklą reglamentuojančių įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nuostatos arba kitaip šiurkščiai nusižengiama valstybės tarnautojo pareigoms, laikomas šiurkščiu tarnybiniu nusižengimu.

2. Šiurkštūs tarnybiniai nusižengimai:

1) valstybės tarnautojo elgesys, susijęs su tarnybinių pareigų atlikimu, diskredituojantis valstybės tarnybą, žeminantis žmogaus orumą, ar kiti veiksmai, tiesiogiai pažeidžiantys žmonių konstitucines teises;

2) valstybės, tarnybos ar komercinės paslapties, sužinotos einat pareigas, atskleidimas;

3) korupcinio nusikaltimo, nurodyto Korupcijos prevencijos įstatyme, požymių turinti veika, susijusi su tarnybinių pareigų atlikimu, nors už šią veiką valstybės tarnautojas ir nebuvo traukiamas baudžiamojon ar administracinėn atsakomybėn;

4) Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimas turint turtinį ar neturtinį suinteresuotumą savo ar kitų asmenų naudai;

5) piktnaudžiavimas tarnyba, kai valstybės tarnautojo veika (veikimas ar neveikimas), tarnybinė padėtis naudojama ne tarnybos interesais arba ne pagal įstatymus ar kitus teisės aktus, arba savanaudiškais tikslais, arba dėl kitokių asmeninių paskatų;

6) valstybės ar savivaldybės lėšų ir turto apskaitos pažeidimas, turėjęs reikšmingos įtakos įstaigos finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenų teisingumui, arba reikšmingas valstybės ar savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pažeidimas, nustatytas valstybės kontrolieriaus ar jo pavaduotojo arba savivaldybės kontrolieriaus sprendimu;

7) dalyvavimas su valstybės tarnyba nesuderinamoje veikloje;

8) nebuvimas tarnyboje (darbe) vieną ar daugiau darbo dienų be pateisinamos priežasties;

9) buvimas tarnybos (darbo) metu neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų, o ne tarnybos (ne darbo) metu – ir viešojoje vietoje, jeigu valstybės tarnautojo elgesys įžeidžia žmogaus orumą ar diskredituoja įstaigos autoritetą;

10) įsiteisėjusių teismo sprendimų, susijusių su valstybės tarnautojo pareigomis ir jų atlikimu, nevykdymas;

11) kiti nusižengimai, kuriais šiurkščiai nusižengiama valstybės tarnautojo pareigoms ar valstybės tarnautojo veiklos principams.

46 straipsnis. Tarnybinės nuobaudos

1. Už tarnybinius nusižengimus skiriamos šio įstatymo nustatytos tarnybinės nuobaudos.

2. Tarnybinė nuobauda skiriama atsižvelgiant į kaltę, tarnybinio nusižengimo padarymo priežastis, aplinkybes ir padarinius, į valstybės tarnautojo veiklą iki tarnybinio nusižengimo padarymo, tarnybinę atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, į Korupcijos

prevencijos įstatymo ar į Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktą informaciją arba į kitą oficialią informaciją apie valstybės tarnautojo padarytą tarnybinį nusižengimą. Pagal Korupcijos prevencijos įstatymą gauta informacija gali būti panaudota skiriant valstybės tarnautojui tarnybinę nuobaudą tik tuo atveju, kai ši informacija yra išslaptinama teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Už tarnybinius nusižengimus valstybės tarnautojui gali būti skiriama viena iš šių tarnybinių nuobaudų:

- 1) pastaba;
- 2) papeikimas;
- 3) perkėlimas į žemesnes pareigas;
- 4) atleidimas iš pareigų.

4. Paskyrus tarnybinę nuobaudą – perkėlimą į žemesnes pareigas ir suėjus šio įstatymo 49 straipsnio 1 dalyje nurodytam terminui ar šio įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka šią tarnybinę nuobaudą panaikinus anksčiau, valstybės tarnautojas į iki šios nuobaudos paskyrimo eitas pareigas negrąžinamas.

5. Tarnybinė nuobauda – perkėlimas į žemesnes pareigas gali būti skiriama tik už šiurkštų tarnybinį nusižengimą. Jeigu valstybės tarnautojas nesutinka eiti žemesnių pareigų, jis atleidžiamas iš pareigų.

6. Tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų skiriama už šiurkštų tarnybinį nusižengimą, jeigu prieš tai valstybės tarnautojui nors kartą per paskutinius 12 mėnesių buvo paskirta tarnybinė nuobauda – perkėlimas į žemesnes pareigas.

7. Tarnybinio nusižengimo tyrimas valstybės tarnautojui gali būti nepradedamas arba jis gali būti atleidžiamas nuo tarnybinės atsakomybės, jeigu dėl valstybės tarnautojo padaryto tarnybinio nusižengimo dalyko, pasekmių ar kitų požymių tarnybinis nusižengimas yra mažareikšmis (kuriuo padaryta žala yra labai nedidelė).

47 straipsnis. Tarnybinių nusižengimų tyrimas ir tarnybinių nuobaudų skyrimas

1. Tarnybinio nusižengimo tyrimą pradeda valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo, kai yra duomenų apie valstybės tarnautojo galbūt padarytą tarnybinį nusižengimą. Jeigu įsiteisėjusiame teismo sprendime konstatuota, kad įstaiga pažeidė įstatymus ar kitus teisės aktus, turi būti pradėtas valstybės tarnautojų, dėl kurių galimos kaltės buvo padaryti įsiteisėjusiame teismo sprendime konstatuoti įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimai, tarnybinio nusižengimo tyrimas.

2. Tarnybinė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo motyvuotos išvados dėl tarnybinio nusižengimo tyrimo rezultatų pateikimo valstybės tarnautoją į

pareigas priėmusiam asmeniui, o pradėjus ikiteisminį tyrimą arba atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją), Seimo kontrolieriui atliekant tyrimą, taip pat kompetentingos institucijos patikrinimą – ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo ikiteisminio tyrimo nutraukimo arba teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos, audito, piniginių ar kitokių vertybių revizijos (inventorizacijos) išvados, Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo, kompetentingos institucijos patikrinimo užbaigimo dienos. Negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jeigu nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos praėjo vieni metai, o nuo šiurkštaus tarnybinio nusižengimo padarymo – 3 metai. Į šiuos laikotarpius neįskaitomas laikas, kurį valstybės tarnautojas nebuvo darbe dėl ligos, buvo komandiruotėje arba atostogavo, taip pat laikas, per kurį įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais privalu gauti profesinės sąjungos atstovaujamojo ir (arba) valdymo organo sutikimą dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo, o ginčo dėl nesutikimo skirti tarnybinę nuobaudą atveju – neįskaitomas ir ginčo nagrinėjimo laikotarpis.

3. Tarnybinio nusižengimo tyrimas, kai yra duomenų apie galimą valstybės tarnautojo tarnybinį nusižengimą, pradedamas, o pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas tęsiamas ir atitinkamas sprendimas dėl tarnybinio nusižengimo padarymo pripažinimo ir tarnybinės nuobaudos skyrimo priimamas taip pat:

1) kai valstybės tarnautojas perkeliamas arba priimamas į valstybės tarnautojo pareigas kitoje įstaigoje. Šiuo atveju asmuo, pradėjęs tarnybinio nusižengimo tyrimą, motyvuotą išvadą apie tyrimo rezultatus, kurioje konstatuojama, kad valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, ir siūloma jam skirti tarnybinę nuobaudą, perduoda įstaigos, į kurią perkeltas valstybės tarnautojas, vadovui, Valstybės tarnybos departamentui ir valstybės tarnautojui, kuris pripažintas padaręs tarnybinį nusižengimą. Sprendimą dėl valstybės tarnautojui tarnybinės nuobaudos skyrimo priima įstaigos, į kurią valstybės tarnautojas yra perkeltas, vadovas, atsižvelgdamas į šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus;

2) kai valstybės tarnautojas atleistas iš valstybės tarnautojo pareigų (netekęs valstybės tarnautojo statuso). Sprendimą dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, priima tarnybinio nusižengimo tyrimą pradėjęs asmuo, atsižvelgdamas į šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus. Šis sprendimas perduodamas Valstybės tarnybos departamentui ir asmeniui, ėjusiam valstybės tarnautojo pareigas.

4. Už vieną tarnybinį nusižengimą galima skirti tik vieną tarnybinę nuobaudą.

5. Kai paaiškėja, kad tarnybinis nusižengimas turi nusikalstamos veikos ar administracinio nusižengimo požymių, tarnybinio nusižengimo tyrimas sustabdomas, jeigu nėra įmanoma tarnybinio nusižengimo aiškiai atriboti nuo administracinio nusižengimo ar nusikalstamos veikos, ir tarnybinio patikrinimo medžiaga perduodama institucijai,

kompetentingai tirti ir nagrinėti atitinkamas bylas. Jeigu atsisakoma pradėti ikiteisminį tyrimą arba administracinio nusižengimo bylos teiseną, taip pat jeigu asmens baudžiamoji byla ar administracinio nusižengimo bylos teiseną yra nutraukiama, arba asmuo atleidžiamas nuo baudžiamosios arba administracinės atsakomybės, tarnybinio nusižengimo tyrimas tęsiamas ir tarnybinė nuobauda turi būti paskirta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka ir terminais.

6. Tarnybinę nuobaudą skiria arba sprendimą dėl asmens, ėjusio valstybės tarnautojo pareigas, pripažinimo padarius tarnybinį nusižengimą ir sprendimą dėl tarnybinės nuobaudos, kuri turėtų būti jam skirta, priima valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmuo.

7. Tarnybinių nusižengimų tyrimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo, išvados ir sprendimo perdavimo, valstybės tarnautojo skundų dėl jo tarnybinio nusižengimo tyrimo eigos ir rezultatų nagrinėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

48 straipsnis. Tarnybinę atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės

1. Tarnybinę atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

- 1) tarnybinį nusižengimą padaręs valstybės tarnautojas pats nedelsdamas pranešė padaręs tarnybinį nusižengimą;
- 2) tarnybinį nusižengimą padaręs valstybės tarnautojas padėjo atskleisti tarnybinį nusižengimą;
- 3) tarnybinį nusižengimą padaręs valstybės tarnautojas užkirto kelią neigiamoms tarnybinio nusižengimo pasekmėms;
- 4) tarnybinį nusižengimą padaręs valstybės tarnautojas savo noru atlygino nuostolį ar pašalino padarytą žalą;
- 5) tarnybinis nusižengimas padarytas dėl psichinės ar fizinės prievartos;
- 6) tarnybinį nusižengimą padarė nėščia moteris;
- 7) tarnybinis nusižengimas padarytas dėl didelio susijaudinimo, kurį sukėlė neteisėti kito asmens veiksmai.

2. Tarnybinę atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

- 1) tarnybinis nusižengimas padarytas grupės susitarusių valstybės tarnautojų. Atsižvelgiant į atskirų valstybės tarnautojų dalyvavimo padarant tarnybinį nusižengimą pobūdį ir mastą ar paramą nustatant tarnybinio nusižengimo padarymo aplinkybes ir jį padarant dalyvavusius valstybės tarnautojus, ši aplinkybė gali būti nepripažįstama atsakomybę sunkinančia aplinkybe;
- 2) tarnybinis nusižengimas padarytas pasinaudojant ekstremalioju įvykiu ar situacija;
- 3) per vienus metus nuo tarnybinės nuobaudos paskyrimo padarytas kitas tarnybinis nusižengimas;

4) tarnybinis nusižengimas padarytas neblaivaus valstybės tarnautojo arba valstybės tarnautojo, apsvaigusio nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų;

5) tarnybinis nusižengimas padarytas pažeidžiant viešąjį interesą ar dėl savanaudiškų paskatų.

3. Kiti įstatymai gali numatyti ir kitokių tarnybinę atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

49 straipsnis. Tarnybinės nuobaudos galiojimas

1. Valstybės tarnautojas laikomas nebaustu tarnybine nuobauda, kai po tarnybinės nuobaudos paskyrimo datos praėjo vienerni metai.

2. Tarnybinė nuobauda (išskyrus tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų) gali būti panaikinta anksčiau, negu sueis šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas, ją paskyrusio asmens motyvuotu sprendimu arba kai valstybės tarnautojas gauna valstybės apdovanojimą.

50 straipsnis. Atsakomybė už neteisėtą sprendimą neleisti valstybės tarnautojui dirbti kito darbo arba neteisėtą sprendimą leisti valstybės tarnautojui dirbti kitą darbą

1. Įstaiga turi atlyginti valstybės tarnautojui neteisėtu sprendimu neleisti valstybės tarnautojui dirbti kito darbo pagal darbo sutartį padarytą žalą. Žala, atsiradusi dėl šio sprendimo, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Sprendimą priėmusio asmens padarytą žalą atlyginusi įstaiga privalo regresu tvarka reikalauti iš žalą padariusio sprendimą priėmusio asmens tokio dydžio žalos atlyginimo, kiek ji sumokėjo, bet ne daugiau kaip 9 vidutinių jo darbo užmokesčių. Žalos atlyginimas išieškomas iš sprendimą priėmusio asmens darbo užmokesčio ir negali viršyti 20 procentų jam priklausančio per mėnesį mokėti darbo užmokesčio. Ginčus dėl žalos atlyginimo sprendžia teismas.

3. A lygio vadovą ar B lygio vadovą į pareigas priimančias asmuo turi teisę reikalauti panaikinti neteisėtą sprendimą leisti valstybės tarnautojui dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį ir spręsti A lygio vadovo ar B lygio vadovo atsakomybės klausimą.

51 straipsnis. Materialinės atsakomybės sąlygos ir žalos atlyginimo tvarka

1. Valstybės tarnautojas turi atlyginti savo neteisėta kalta veika įstaigai padarytą tiesioginę materialinę žalą.

2. Valstybės tarnautojas atlygina visą šio straipsnio 1 dalyje nurodytą žalą, jeigu ją padarė atlikdamas vidaus administravimo veiklą, tačiau atlygintinos žalos dydis negali viršyti 6

vidutinių valstybės tarnautojo darbo užmokesčių, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai privaloma atlyginti visą žalą.

3. Įstaigai padarytą žalą valstybės tarnautojas gali atlyginti savo noru.

4. Jeigu valstybės tarnautojas gera valia šalių susitarimu žalos neatlygino natūra ar pinigais, padarytos žalos atlyginimas gali būti tą valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens sprendimu išskaitomas iš valstybės tarnautojo darbo užmokesčio. Ne teismo tvarka išskaitomas žalos atlyginimas negali viršyti žalą padariusio valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio dydžio. Atlyginant žalą išieškoma suma per mėnesį negali viršyti 20 procentų valstybės tarnautojui priklausančio mokėti darbo užmokesčio. Sprendimas dėl žalos atlyginimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo žalos paaiškėjimo dienos.

5. Neatlyginta žalos dalis išieškoma pareiškus ieškinį teisme. Išieškomų sumų santykis su darbo užmokesčiu nustatomas pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso taisykles.

6. Valstybės tarnautojo atleidimas iš valstybės tarnautojo pareigų (valstybės tarnautojo statuso netekimas) arba valstybės tarnautojo perkėlimas arba priėmimas į valstybės tarnautojo pareigas kitoje įstaigoje neatleidžia jo nuo padarytos dėl jo kaltės žalos atlyginimo.

7. Valstybės tarnautojas, nesutinkantis su jį į pareigas priėmusio asmens sprendimu dėl įstaigai padarytos žalos atlyginimo, turi teisę kreiptis į teismą. Kreipimasis į teismą sustabdo žalos atlyginimo išieškojimą.

52 straipsnis. Įstaigų regreso (atgręžtinio reikalavimo) teisė į žalą padariusį valstybės tarnautoją

1. Žala, atsiradusi dėl įstaigos neteisėtų veiksmų, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Valstybės tarnautojo padarytą žalą atlyginusi įstaiga privalo reikalauti iš žalą padariusio savo neteisėta kalta veika valstybės tarnautojo tokio dydžio žalos atlyginimo, kiek ji sumokėjo, bet ne daugiau kaip 9 vidutinių valstybės tarnautojo darbo užmokesčių. Jeigu valstybės tarnautojas žalą padarė tyčia, įstaiga į padariusį žalą valstybės tarnautoją turi tokio dydžio regreso teisę, kiek ji sumokėjo žalos atlyginimo. Žalos atlyginimas išieškomas iš valstybės tarnautojo darbo užmokesčio ir per mėnesį negali viršyti 20 procentų valstybės tarnautojui priklausančio mokėti darbo užmokesčio. Valstybės tarnautojo atleidimas iš valstybės tarnautojo pareigų (valstybės tarnautojo statuso netekimas) arba valstybės tarnautojo perkėlimas arba priėmimas į valstybės tarnautojo pareigas kitoje įstaigoje neatleidžia jo nuo padarytos dėl jo kaltės žalos atlyginimo.

3. Kolegialios valstybės ar savivaldybės institucijos vadovas ir nariai privalo solidariai atlyginti įstaigai žalą, padarytą dėl kolegialios institucijos sprendimų, priimtų pažeidžiant Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus. Nuo pareigos atlyginti žalą atleidžiami tie asmenys, kurie nebalsavo už tokį sprendimą arba nedalyvavo posėdyje jį priimant ir per 7 dienas po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokį sprendimą, įteikė institucijos vadovui rašytinį pareiškimą apie savo nesutikimą su priimtu sprendimu. Kolegialios institucijos vadovo ir nario atsistatydinimas ar atšaukimas iš pareigų neatleidžia jų nuo padarytos dėl jų kaltės žalos atlyginimo. Ginčus dėl žalos atlyginimo sprendžia teismas.

53 straipsnis. Nušalinimas nuo pareigų

1. Valstybės tarnautojas privalo būti nušalintas nuo pareigų:

1) jeigu valstybės tarnautojas darbo vietoje pasirodė neblaivus, apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų. Šiuo atveju valstybės tarnautojas nušalinamas likusiam tos dienos (pamainos) darbo laikui;

2) jeigu nėra pareigų, į kurias valstybės tarnautojas gali būti perkeltas Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka jam uždraudus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija;

3) kitų įstatymų nustatytų subjektų sprendimu šių įstatymų nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

2. Valstybės tarnautojas gali būti nušalintas nuo pareigų, jeigu:

1) dėl valstybės tarnautojo yra pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas ar tarnybinis patikrinimas ir valstybės tarnautojas toliau eidamas pareigas trukdo ar siekia paveikti tarnybinio nusižengimo tyrimo ar tarnybinio patikrinimo eigą ar rezultatus. Šiuo atveju valstybės tarnautojas nušalinamas tarnybinio nusižengimo tyrimo ar tarnybinio patikrinimo laikui;

2) tarnybinio nusižengimo tyrimas ar tarnybinis patikrinimas atliekamas dėl veikos, už kurią valstybės tarnautojas gali būti atleistas iš pareigų. Šiuo atveju valstybės tarnautojas nušalinamas tarnybinio nusižengimo tyrimo ar tarnybinio patikrinimo laikui;

3) valstybės tarnautojas įtariamas ar kaltinamas padaręs tyčinį sunkų arba labai sunkų nusikaltimą arba įtariamas ar kaltinamas padaręs nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą, nurodytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXXIII skyriuje „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams“.

3. Valstybės tarnautojas nuo pareigų nušalinamas jį į pareigas priėmusio asmens sprendimu, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytus atvejus.

4. Sprendime nušalinti valstybės tarnautoją nuo pareigų turi būti nurodyta laikotarpis, kuriam valstybės tarnautojas nušalinamas nuo pareigų, nušalinimo priežastys, teisinis pagrindas, sprendimo apskundimo tvarka ir terminai.

54 straipsnis. Nušalinimo nuo pareigų teisinės pasekmės

1. Nušalinimo terminui pasibaigus, valstybės tarnautojas grąžinamas į eitas pareigas, jeigu po nušalinimo nėra pagrindo atleisti jį iš pareigų.

2. Už nušalinimo laikotarpį valstybės tarnautojui darbo užmokestis nemokamas. Jeigu valstybės tarnautojas nėra įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo ir (ar) tarnybinio patikrinimo metu nustatoma, kad valstybės tarnautojas nepadarė tarnybinio nusižengimo, jis grąžinamas į eitas pareigas ir per 10 darbo dienų, kai valstybės tarnautojas vėl pradėjo eiti pareigas, jam išmokamas darbo užmokestis už laikotarpį, kurį jis buvo nušalintas nuo pareigų, taip pat įstatyme nustatyti delspinigiai už šią sumą. Darbo užmokestis ir delspinigiai nemokami, jeigu valstybės tarnautojui žala atlyginta kitų įstatymų nustatyta tvarka.

3. Sprendimą nušalinti valstybės tarnautoją nuo pareigų priėmusio subjekto reikalavimu nušalintas valstybės tarnautojas grąžina valstybės tarnautojo pažymėjimą, visas jam patikėtas su jo pareigų vykdymu susijusias priemones ir jo žinioje esančius dokumentus.

XI SKYRIUS SOCIALINĖS IR KITOS GARANTIJOS

55 straipsnis. Atostogos

Valstybės tarnautojai turi teisę į šio įstatymo nustatytų rūšių ir trukmės atostogas, taip pat Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) nustatytas nėštumo ir gimdymo atostogas, tėvystės atostogas, atostogas vaikui prižiūrėti, nemokamas atostogas ir mokymosi atostogas.

56 straipsnis. Kasmetinės atostogos

1. Valstybės tarnautojui suteikiamos 22 darbo dienų trukmės kasmetinės minimalios atostogos. Valstybės tarnautojui, vienam auginančiam vaiką iki 14 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, taip pat valstybės tarnautojui, kuris pripažintas neįgaliuoju, suteikiamos 30 darbo dienų trukmės kasmetinės minimalios atostogos.

2. Valstybės tarnautojui, turinčiam didesnę kaip 5 metų valstybės tarnybos stažą, už kiekvienų paskesnių 3 metų valstybės tarnybos stažą suteikiamos 3 darbo dienų trukmės

kasmetinės papildomos atostogos, tačiau bendra kasmetinių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 36 darbo dienos.

3. Valstybės tarnautojui už pirmuosius tarnybos metus kasmetinės atostogos paprastai suteikiamos po 6 tarnybos mėnesių toje įstaigoje.

4. Valstybės tarnautojo pageidavimu kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos dalimis. Viena iš kasmetinių atostogų dalių negali būti trumpesnė kaip 10 darbo dienų.

57 straipsnis. Nemokamos atostogos

1. Nemokamos atostogos iki vieno metų trukmės dėl šeiminių ir kitų aplinkybių suteikiamos valstybės tarnautojui į pareigas priėmusio asmens ir valstybės tarnautojo susitarimu.

2. Darbo kodekse nustatytais pagrindais nemokamos atostogos suteikiamos valstybės tarnautojo reikalavimu.

58 straipsnis. Atostogos dėl dalyvavimo Europos Sąjungos, tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės finansuojamuose paramos teikimo arba vystomojo bendradarbiavimo projektuose ir teikiant humanitarinę pagalbą

Valstybės tarnautojui jį į pareigas priėmusio asmens ir valstybės tarnautojo susitarimu gali būti suteiktos atostogos dėl dalyvavimo Europos Sąjungos, tarptautinės organizacijos, užsienio valstybės finansuojamuose paramos teikimo arba vystomojo bendradarbiavimo projektuose ir teikiant humanitarinę pagalbą, kuriuose vykdoma su įstaigos misija ir strateginiais tikslais nesusijusi veikla užsienio valstybėje. Už šias atostogas valstybės tarnautojui darbo užmokestis nemokamas.

59 straipsnis. Atostogos dėl valstybės tarnautojo perkėlimo į kitas pareigas

Valstybės tarnautojui dėl šio įstatymo 29 ir 30 straipsniuose nustatyto perkėlimo į kitas pareigas kitoje gyvenamojoje vietovėje ir dėl šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyto perkėlimo į kitas pareigas skiriama iki 5 darbo dienų persikėlimo atostogų. Už šį laikotarpį valstybės tarnautojui mokamas jo vidutinis darbo užmokestis, apskaičiuotas Vyriausybės nustatyta tvarka.

60 straipsnis. Valstybinis socialinis draudimas

Valstybės tarnautojai draudžiami visomis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – Valstybinio socialinio draudimo įstatymas) nurodytomis valstybinio socialinio draudimo rūšimis. Draudimo tvarką ir sąlygas nustato atskiras socialinio

draudimo rūšis reglamentuojantys teisės aktai.

61 straipsnis. Atsiskaitymas su atleidžiamais iš pareigų valstybės tarnautojais

1. Šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 13 punkte ir 2 dalyje nurodytais pagrindais atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui jo atleidimo iš pareigų dieną išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka.

2. Šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytu pagrindu atleistam iš pareigų politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojui mokama vieno mėnesio vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka.

3. Šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 12 punkte nurodytu pagrindu atleistam iš pareigų valstybės tarnautojui mokama 2 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka.

4. Pagal šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 10 punktą atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui išmokama iki pareigybės panaikinimo jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, atsižvelgiant į valstybės tarnautojo tarnybos įstaigoje nepertraukiamą stažą (į tarnybos stažą įstaigoje taip pat įskaitomas laikas, kurį valstybės tarnautojas buvo perkeltas į kitas valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje):

- 1) iki 1 metų – 0,5 mėnesio;
- 2) nuo 1 iki 5 metų – 2 mėnesių;
- 3) nuo 5 iki 10 metų – 3 mėnesių;
- 4) nuo 10 iki 20 metų – 4 mėnesių;
- 5) daugiau kaip 20 metų – 5 mėnesių.

5. Kai sudaromas šalių susitarimas dėl karjeros valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų, atleidžiamam karjeros valstybės tarnautojui mokama kompensacija, kuri yra nuo vieno mėnesio iki 5 mėnesių jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio ir kuri išmokama tokiam valstybės tarnautojui šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka. Šiuo atveju iš pareigų atleidžiamam valstybės tarnautojui taip pat taikomas šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 6 ar 8 punktas.

6. Šio straipsnio 4 dalyje nustatytą išeitinę išmoką moka įstaiga, kurios vadovas priėmė sprendimą dėl pareigybės panaikinimo. Jeigu pareigybė panaikinama Seimo ar Vyriausybės priimtu sprendimu, išeitinę išmoką moka atitinkamai įstatymu ar Vyriausybės nutarimu įgaliota institucija ar įstaiga.

7. Šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos išeitinės išmokos ir 5 dalyje nustatyta kompensacija pradedamos mokėti praėjus mėnesiui nuo valstybės tarnautojo atleidimo dienos ir mokama kas mėnesį lygiomis dalimis, bet kiekviena šių dalių turi būti ne mažesnė nei vieno mėnesio jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio. Jos mokėjimas nutraukiamas, jeigu asmuo pradeda eiti valstybės tarnautojo pareigas ar priimamas į darbą įstaigoje, išlaikomoje iš

valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės pinigų fondų lėšų, valstybės ar savivaldybės įmonėje, viešojoje įstaigoje, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, arba Lietuvos banke. Jeigu asmuo pradeda eiti valstybės tarnautojo pareigas ne pirmą mėnesio dieną, išėtinė išmoka ar kompensacija mokama tik už to mėnesio dienas iki priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas ar priėmimo į darbą įstaigoje, išlaikomoje iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės pinigų fondų lėšų, valstybės ar savivaldybės įmonėje, viešojoje įstaigoje, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, arba Lietuvos banke dienas.

8. Valstybės tarnautojui, atleidžiamam iš pareigų šio įstatymo 68 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais pagrindais, perkeliama pagal šio įstatymo 27 ar 28 straipsnį į kitą įstaigą, tęsiančiam tarnybos santykius kitoje įstaigoje pagal šio įstatymo 65 straipsnio 9 dalį, jo atleidimo (perkėlimo) iš pareigų dieną išmokamos visos jam priklausančios pinigų sumos.

62 straipsnis. Kitos išmokos ir kompensacijos

1. Valstybės tarnautojas turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka gauti išmokas už komandiruotės išlaidas.

2. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, valstybės tarnautojo prašymu vietoj šio įstatymo 41 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto apmokėjimo kompensuojama suteikiant jam per mėnesį kitą apmokamą poilsio dieną arba tą dieną pridedant prie kasmetinių atostogų. Už budėjimą, kai viršijama nustatyta darbo laiko trukmė, valstybės tarnautojo prašymu vietoj šio įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje nustatyto apmokėjimo kompensuojama Darbo kodekso nustatyta tvarka.

3. Valstybės tarnautojams, perkeltiems į kitas pareigas pagal šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 2 dalis, mokamos Vyriausybės nustatyta tvarka ir Vyriausybės nustatyto dydžio su jų darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensacijos bei kompensacijos kartu gyvenantiems Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytiems šeimos nariams išlaikyti.

4. Valstybės tarnautojams mokama Vyriausybės nustatyta tvarka ir Vyriausybės nustatyto dydžio kompensacija už netarnybinio automobilio naudojimą tarnybos reikmėms.

63 straipsnis. Garantijos dėl valstybės tarnautojų žūties (mirties) arba sužalojimo

1. Valstybės tarnautojas, žuvęs atlikdamas tarnybines pareigas arba miręs dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, laidojamas valstybės lėšomis. Valstybės tarnautojas pripažįstamas žuvusiu atliekant tarnybines pareigas arba mirusiu dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, jeigu įvykis, kuris buvo valstybės tarnautojo žūties (mirties) priežastis, įvyko jam atliekant jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas arba dėl

šių funkcijų atlikimo, išskyrus atvejus, kai valstybės tarnautojas žuvo (mirė) darydamas tyčinę nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą, taip pat jeigu valstybės tarnautojo žūtis (mirties) priežastis buvo apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų arba jeigu valstybės tarnautojas nusižudė dėl priežasčių, nesusijusių su tarnyba. Valstybės tarnautojas pripažįstamas žuvusiu atliekant tarnybines pareigas arba mirusiu dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybės apmokamų laidojimo išlaidų aprašą tvirtina Vyriausybė.

2. Valstybės tarnautojo, kuris žuvo arba mirė užsienyje atlikdamas tarnybines pareigas, palaikų pervežimo į Lietuvą išlaidas apmoka valstybė Vyriausybės nustatyta tvarka. Paramos teikimo valstybės tarnautojo, žuvusio ar mirusio užsienyje dėl priežasčių, nesusijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, palaikams pervežti į Lietuvą tvarką nustato Vyriausybė.

3. Žuvusio atliekant tarnybines pareigas arba mirusio dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, valstybės tarnautojo (išskyrus valstybės tarnautojus, Vyriausybės nustatyta tvarka apdraustus valstybės lėšomis) šeimos nariams (sutuoktiniui, sugyventiniui, partneriui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), iki jiems sukaks 18 metų, taip pat vyresniems vaikams (įvaikiams), jeigu jie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, pagal formaliojo profesinio mokymo programą pirmajai kvalifikacijai įgyti ar studijuoja aukštojoje mokykloje pagal nuolatinį ir iššėstinių studijų formų programas (įskaitant ir akademinių atostogų laikotarpį), iki jiems sukaks 24 metai, mirusiojo vaikams (įvaikiams), vyresniems kaip 18 metų, jeigu jie pripažinti neįgaliaisiais (iki 2005 m. liepos 1 d. – invalidais) iki 18 metų, žuvusiojo (mirusiojo) vaikams, gimusiems po jo mirties, tėvui (įtėviui), motinai (įmotei), taip pat išlaikytiniams, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas valstybės tarnautojas, išmokama vienkartinė 12 mėnesių jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija, o žuvusio atliekant tarnybines pareigas arba mirusio dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu užsienio valstybėje, kurioje vyksta ginkluoti konfliktai, arba dėl užsienio valstybėje įvykdyto teroro akto – 100 mėnesių jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

4. Valstybės tarnautojui, kuris buvo sužalotas arba susirgo sunkia liga atlikdamas tarnybines pareigas arba dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, atsižvelgiant į jo sveikatos sutrikimo laipsnį, Vyriausybės nustatyta tvarka išmokama vienkartinė nuo 1 iki 36 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

5. Valstybės tarnautojui, kuris buvo sužalotas arba susirgo sunkia liga atlikdamas tarnybines pareigas arba dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu užsienio valstybėje, kurioje vyksta ginkluotas konfliktas, arba dėl užsienio valstybėje įvykdyto teroro

akto, atsižvelgiant į jo sveikatos sutrikimo laipsnį, Vyriausybės nustatyta tvarka išmokama vienkartinė nuo 30 iki 50 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija.

6. Visais atvejais bendra išmokamos kompensacijos suma negali viršyti 101 400 eurų.

7. Šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytos kompensacijos gali būti išmokamos dalimis, bet ne ilgiau kaip per 3 metus nuo teisės į kompensaciją atsiradimo dienos. Išmokėjusi kompensaciją įstaiga įgyja reikalavimo (regreso) teisę iš žalą padariusių juridinių ir fizinių asmenų. Kompensacija įskaitoma į atlygintinos žalos dydį. Kai žalos dydis yra mažesnis nei išmokėta kompensacija, įstaiga regreso tvarka iš kalto dėl žalos asmens gali reikalauti tos kompensacijos dalies, kuria atlyginta žala.

8. Mirusio, išskyrus žuvusį atliekant tarnybines pareigas arba mirusį dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų atlikimu, valstybės tarnautojo šeimos nariams arba tiems asmenims, kurie laidojo valstybės tarnautoją, išmokamas jam priklausantis darbo užmokestis, kitos sumos ir vieno mėnesio jo gauto vidutinio darbo užmokesčio dydžio kompensacija – ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pristačius mirties faktą patvirtinantį dokumentą.

9. Šio straipsnio 3, 4, 5 ir 8 dalyse nurodytos kompensacijos mokamos neatsižvelgiant į kitų įstatymų nustatytas ir išmokėtas išmokas ir pašalpas.

10. Valstybės tarnautojams, netekusiems darbingumo dėl sužalojimo darbe arba profesinės ligos, pareigos garantuojamos, iki bus atgautas darbingumas arba nustatytas darbingumo lygis.

64 straipsnis. Tarnybos pratęsimas

1. Karjeros valstybės tarnautojo, kuriam sukako 65 metai, tarnyba gali būti pratęsta jo ir į pareigas priėmusio asmens susitarimu, jeigu paskutinio tarnybinės veiklos vertinimo metu jo turima kompetencija buvo įvertinta kaip atitinkanti pareigybei nustatytą kompetencijų profilį. Tarnybos laikas pratęsimas iki vieno metų ir bendras pratęstas tarnybos laikas negali viršyti 5 metų.

2. A lygio vadovas ir B lygio vadovas, kuriam 65 metai sukanka kadencijos metu, pareigas eina iki kadencijos pabaigos. Jeigu šio įstatymo nustatyta tvarka A lygio vadovas ar B lygio vadovas, vyresnis nei 65 metų, skiriamas eiti tas pačias pareigas dar vieną kadenciją, jis šias pareigas gali eiti ne ilgiau, nei jam sukaks 70 metų.

65 straipsnis. Kitos garantijos

1. Valstybės tarnautojams garantuojamos einamos pareigos ir nustatytas darbo užmokestis:

1) kai valstybės tarnautojai yra išsiųsti į tarnybinę komandiruotę, – už darbo, poilsio ir švenčių dienomis komandiruotėje dirbtą laiką ir komandiruotės metu kelionėje išbūtą laiką;

2) kai valstybės tarnautojai pagal kvietimą ar šaukimą yra išvykę į teismą arba į teisėsaugos ar kontrolės (priežiūros) funkcijas atliekančias institucijas;

3) kai valstybės tarnautojai yra išvykę karo prievolę administruojančių krašto apsaugos sistemos institucijų nurodymu;

4) artimųjų giminaičių, sutuoktinio ar sugyventinio, partnerio, jų tėvų, vaikų (įvaikių), brolių (įbrolių) ir seserų (įseserių), taip pat išlaikytinių, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas valstybės tarnautojas, mirties atveju – iki 3 darbo dienų;

5) donorams – darbo dienomis, kuriomis jie teisės aktų nustatyta tvarka turi būti atleidžiami nuo tarnybos;

6) kai valstybės tarnautojai, gavę tiesioginio vadovo sutikimą, yra išvykę į sveikatos priežiūros įstaigą ar kitą įstaigą, – iki vienos darbo dienos;

7) kai valstybės tarnautojai, gavę tiesioginio vadovo rašytinį (įskaitant gautą elektroninių ryšių priemonėmis) sutikimą, neatvyksta į darbo vietą dėl sveikatos sutrikimo, – iki 2 darbo dienų per 6 mėnesius;

8) kai valstybės tarnautojai juos į pareigas priėmusio asmens sprendimu nusiųsti ugdyti kompetencijų ne ilgesniam nei 30 kalendorinių dienų laikotarpiui;

9) kai valstybės tarnautojai, kurie yra įstatymų nustatytų asociacijų nariai, iš anksto informavę įstaigos vadovą, dalyvauja asociacijų arba asociacijų organų renginiuose, – iki 20 valandų tarnybos (darbo) laiko per mėnesį.

2. Valstybės tarnautojams juos į pareigas priėmusio asmens sprendimu bei jų sutikimu siunčiamiems ugdyti kompetencijų ilgesniam nei 30 kalendorinių dienų laikotarpiui garantuojamos einamos pareigos ir visas nustatytas darbo užmokestis už laikotarpį iki 30 kalendorinių dienų ir ne mažiau kaip 50 procentų nustatyto darbo užmokesčio už laikotarpį, viršijantį 30 kalendorinių dienų. Tiksliai valstybės tarnautojui mokamo darbo užmokesčio dalis nustatoma valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens sprendimu.

3. Pagal šio įstatymo 31 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis perkeltiems į kitas pareigas valstybės tarnautojams garantuojamos eitos arba kitos lygiavertės pareigos toje pačioje įstaigoje. Pagal šio įstatymo 31 straipsnio 3 dalį perkeltiems į kitas pareigas valstybės tarnautojams garantuojamas iki perkėlimo nustatytas darbo užmokestis, jeigu tarptautinė, Europos Sąjungos institucija ar užsienio valstybės institucija, į kurią eiti pareigų jie perkelti, nustatyto darbo užmokesčio nemoka. Pagal šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 2 dalis perkeltiems į kitas pareigas valstybės tarnautojams ir kartu gyvenantiems Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytiems jų šeimos nariams taikomos šios garantijos:

1) valstybės tarnautojai ir jų kartu užsienyje gyvenantys sutuoktiniai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka;

2) valstybės tarnautojai ir kartu gyvenantys Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodyti jų šeimos nariai draudžiami sveikatos draudimu Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybėse, kuriose nėra galimybių draustis sveikatos draudimu, apmokamos visos išlaidos, susijusios su valstybės tarnautojų ir kartu gyvenančių Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytų jų šeimos narių asmens sveikatos priežiūra;

3) valstybės tarnautojams jų pasirinkimu kas mėnesį skiriama Vyriausybės nustatyto dydžio išmoka apsirūpinti jų pareigybę ir kartu gyvenančių Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytų jų šeimos narių skaičių atitinkančiomis gyvenamosiomis patalpomis ir komunalinėms bei ryšių išlaidoms apmokėti arba esant galimybei suteikiamos jų pareigybę ir kartu gyvenančių Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytų jų šeimos narių skaičių atitinkančios gyvenamosios patalpos. Suteikiant gyvenamąsias patalpas, Vyriausybės nustatyta tvarka apmokamos komunalinės ir ryšių išlaidos;

4) kartą per metus, skaičiuojant nuo paskyrimo dirbti į diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, valstybės tarnautojui ir kartu gyvenantiems Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytiems jo šeimos nariams kompensuojamos kelionės į Lietuvos Respubliką ir atgal išlaidos, o kartu negyvenantiems valstybės tarnautojo Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodytiems jo šeimos nariams – kelionės pas valstybės tarnautoją ir atgal į Lietuvos Respubliką išlaidos;

5) kai su valstybės tarnautoju kartu gyvena Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodyti šeimos nariai – vaikai (įvaikiai), taip pat vaikai, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas valstybės tarnautojas ar jo sutuoktinis, valstybės tarnautojui, neviršijant Vyriausybės nustatyto dydžio, mokama kompensacija vaikų ikimokyklinio ugdymo išlaidoms kompensuoti;

6) kai su valstybės tarnautoju kartu gyvena ir mokosi Diplomatinės tarnybos įstatymo 27 straipsnyje nurodyti šeimos nariai – vaikai (įvaikiai), taip pat vaikai, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas valstybės tarnautojas ar jo sutuoktinis, diplomatu, neviršijant Vyriausybės nustatyto dydžio, mokama kompensacija vaiko (įvaikio) paprastai nuo 6 metų mokymosi išlaidoms kompensuoti, iki jis įgis vidurinį išsilavinimą, bet ne ilgiau, iki jam sukaks 20 metų.

4. Eitos pareigos garantuojamos, kai valstybės tarnautojas dėl privalomosios karo tarnybos arba alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atlikimo, atostogų, dėl laikino perkėlimo į kitas pareigas pagal šio įstatymo 29 straipsnį, dėl dalyvavimo Europos Sąjungos, tarptautinės organizacijos finansuojamuose projektuose užsienio valstybės institucijoje arba dėl

dalyvavimo tarptautinėje operacijoje, teisės aktų nustatyta tvarka sudarius civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartį, negali eiti pareigų, taip pat kai valstybės tarnautojas vykdo savivaldybės tarybos nario pareigas.

5. Valstybės tarnautojams, kurių materialinė būklė sunki dėl jų pačių ligos, artimųjų giminaičių, sutuoktinio, sugyventinio, partnerio, jo tėvų, vaikų (įvaikių), brolių (įbrolių) ir seserų (įseserių), taip pat išlaikytinių, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas valstybės tarnautojas, ligos ar mirties, stichinės nelaimės ar turto netekimo gali būti skiriama iki 5 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių pašalpa. Pašalpą skiria valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo iš įstaigai skirtų lėšų.

6. Valstybės tarnautojai, kuriuos įstaigos siunčia į užsienio komandiruotę, draudžiami draudimu nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimu ligos atveju. Draudimo išlaidas apmoka valstybės tarnautoją į užsienio komandiruotę siunčianti įstaiga iš jai skirtų biudžeto lėšų. Jeigu komandiruotės dienos kelionės laikas neviršija darbo dienos trukmės, ši diena laikoma visa komandiruotės diena. Jeigu valstybės tarnautojas komandiruojamas į užsienį jo sutikimu ilgesniam nei 3 mėnesių laikotarpiui, jam nemokamos su komandiruoje susijusios išlaidos, o mokamos šio įstatymo 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos kompensacijos ir mokama ne mažiau kaip 50 procentų nustatyto darbo užmokesčio. Tiksliai valstybės tarnautojui mokamo darbo užmokesčio dalis nustatoma valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens sprendimu.

7. Jeigu teismo sprendimu į pareigas grąžinamas anksčiau jas ėjęs valstybės tarnautojas, į šias pareigas priimtam kitam valstybės tarnautojui siūlomos kitos lygiavertės valstybės tarnautojo pareigos arba, jeigu tokių nėra, – žemesnės valstybės tarnautojo pareigos. Jeigu šis valstybės tarnautojas nesutinka eiti pasiūlytų pareigų, jis iš pareigų atleidžiamas ir jam išmokama šio įstatymo 61 straipsnio 3 dalyje nustatyto dydžio išeitinė išmoka.

8. Persikėlimo išlaidas, susidariusias dėl šio įstatymo 29 ir 30 straipsniuose nustatyto perkėlimo į kitas pareigas kitoje gyvenamojoje vietovėje, moka įstaiga, į kurią perkeltas valstybės tarnautojas. Persikėlimo išlaidas, susidariusias dėl šio įstatymo 31 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto perkėlimo, moka įstaiga, iš kurios perkeliamas valstybės tarnautojas. Persikėlimo išlaidos mokamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

9. Pakaitinio valstybės tarnautojo, priimto šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu pagrindu, arba karjeros valstybės tarnautojo prašymu tarnybos santykiai Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti tęsiami einant kitas valstybės tarnautojo pareigas pakaitiniu valstybės tarnautoju toje pačioje ar kitoje įstaigoje, ir iki tol eitos pareigos nėra garantuojamos. Pakaitinio valstybės tarnautojo, priimto šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyti pagrindu, tarnybos santykiai tęsiami laimėjus konkursą į karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje. Pakaitinio valstybės tarnautojo, priimto šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2

punkte nustatytu pagrindu ir pareigas nepertraukiamai einančio ne mažiau kaip 2 metus, tarnybos santykiai Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti tęsiami lygiavertėse arba žemesnėse karjeros valstybės tarnautojo pareigose toje pačioje įstaigoje. Tarnybos santykius tęsiant kitoje įstaigoje, valstybės tarnautojui išmokamos šio įstatymo 61 straipsnio 8 dalyje nustatytos išmokos.

10. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo ar pakaitinio valstybės tarnautojo, pakeičiančio laikinai negalintį eiti pareigų politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją, prašymu jo tarnybos santykiai gali būti tęsiami einant kitas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje įstaigoje tiesioginio vadovo (Seimo kanceliarijoje – Seimo frakcijos seniūno ar Seimo nario) teikimu ir į šias pareigas priimančio asmens sprendimu.

11. Buvusiems pakaitiniams valstybės tarnautojams, išskyrus pakaitinius valstybės tarnautojus, priimamus į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas, ir pakaitinius valstybės tarnautojus, kuriems sukako 65 metai, pareigas nepertraukiamai ėjusiems ne mažiau kaip 2 metus ir atleistiems iš pareigų dėl negalėjusio eiti pareigų karjeros valstybės tarnautojo grįžimo, atleidimo arba perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu, Vyriausybės nustatyta tvarka 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos siūlomos kitos lygiavertės arba žemesnės valstybės tarnautojo pareigos toje pačioje ar kitoje įstaigoje.

12. Buvusiems A lygio vadovams, atleistiems iš pareigų pasibaigus jų kadencijai, 2 metus nuo atleidimo iš pareigų dienos Vyriausybės nustatyta tvarka siūlomos kitos valstybės tarnautojo pareigos (išskyrus A lygio vadovo pareigas). Buvusiems B lygio vadovams, atleistiems iš pareigų pasibaigus jų kadencijai, 2 metus nuo atleidimo iš pareigų dienos Vyriausybės nustatyta tvarka siūlomos kitos valstybės tarnautojo pareigos (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas).

13. Buvusiems statutiniams valstybės tarnautojams, atleistiems iš pareigų dėl jų pareigybės panaikinimo, Vyriausybės nustatyta tvarka 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos siūlomos kitos lygiavertės arba žemesnės karjeros valstybės tarnautojo pareigos toje pačioje ar kitoje įstaigoje.

14. Kiti įstatymai gali nustatyti ir kitų garantijų.

66 straipsnis. Tarnybos Lietuvos valstybei stažas

1. Pagal šį įstatymą tarnybos Lietuvos valstybei stažą sudaro Lietuvos valstybei ištarnautų nuo 1990 m. kovo 11 d. einant valstybės tarnautojo pareigas, įskaitant šio įstatymo 4 straipsnio 2–5 dalyse nurodytas pareigas (išskyrus savivaldybės tarybos narius, kurie nebuvo meru ir mero pavaduotoju, taip pat išskyrus darbuotojus), metų skaičius. Tarnybos (darbo) ne vienu laikotarpiu einant valstybės tarnautojo pareigas įstaigose stažas sudedamas. Į tarnybos

stažą taip pat įskaitomas atostogų, išskyrus šio įstatymo 57 straipsnio 1 dalyje nurodytas nemokamas atostogas, atleidimo nuo tarnybinių pareigų dalyvauti Seimo, Respublikos Prezidento rinkimuose, rinkimuose į Europos Parlamentą ar savivaldybių tarybų rinkimuose pagal šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 6 punktą, perkėlimo į pareigas tarptautinėje institucijoje ar užsienio valstybės institucijoje pagal šio įstatymo 31 straipsnio 3 dalį, darbo viešojo administravimo srityje tarptautinėje, Europos Sąjungos institucijoje ar užsienio valstybės institucijoje laikotarpiai, dalyvavimo projektinėje veikloje ir šio įstatymo 58 straipsnyje nurodyti laikotarpiai, laikinojo nedarbingumo laikotarpiai ir teismo sprendimu į pareigas grąžinto anksčiau jas ėjusio valstybės tarnautojo priverstinės pravaikštos laikas. Atsižvelgiant į tarnybos stažą, nustatoma šio įstatymo 56 straipsnio 2 dalyje nurodytų kasmetinių papildomų atostogų trukmė ir šio įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nurodyto priedo už stažą dydis.

2. Laikotarpis, kurį valstybės tarnautojas buvo nušalintas nuo pareigų, į tarnybos stažą neįskaitomas, išskyrus atvejus, kai valstybės tarnautojas nebuvo įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo ir (ar) tarnybinio patikrinimo metu nustatoma, kad valstybės tarnautojas nepadarė tarnybinio nusižengimo.

3. Tarnybos stažo skaičiavimo tvarką nustato Vyriausybė.

67 straipsnis. Viršvalandiniai darbai

Viršvalandiniai darbai valstybės tarnautojui gali būti skiriami tik Darbo kodekso nustatytais atvejais ir tvarka.

XII SKYRIUS

TARNYBOS SANTYKIŲ PASIBAIGIMAS

68 straipsnis. Tarnybos santykių pasibaigimo pagrindai

1. Valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, kai:

- 1) pateikia prašymą atleisti iš pareigų;
- 2) savivaldybės kontrolierius, savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojas ar savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas pradeda eiti tos pačios savivaldybės tarybos nario pareigas arba Vyriausybės atstovas pradeda eiti savivaldybės tarybos nario pareigas;
- 3) praranda Lietuvos Respublikos pilietybę;
- 4) sudaromas šalių susitarimas dėl karjeros valstybės tarnautojo atleidimo iš pareigų;
- 5) pasibaigia A lygio vadovo ar B lygio vadovo kadencija ir jis nepaskiriamas vadovauti įstaigai dar vieną kadenciją;

6) pasibaigia pakaitinio valstybės tarnautojo tarnybos terminas;

7) nepasibaigus kadencijai politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją į pareigas pasirinkęs valstybės politikas ar kolegiali institucija nustoja eiti pareigas;

8) baigiasi politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją į pareigas pasirinkusio valstybės politiko ar kolegialios institucijos kadencija arba politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas praranda jį į pareigas pasirinkusio valstybės politiko ar kolegialios institucijos pasitikėjimą;

9) paaiškėja, kad stodamas į valstybės tarnybą jis pateikė suklastotus dokumentus ar tikrovės neatitinkančius duomenis arba nuslėpė duomenis, dėl kurių negalėjo būti priimtas į valstybės tarnautojo pareigas;

10) valstybės tarnautojo pareigybė panaikinama;

11) valstybės tarnautojas, atleistas iš privalomosios karo tarnybos arba alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos, per ilgesnį nei 2 mėnesių terminą negrįžta į eitas pareigas;

12) į pareigas teismo sprendimu grąžinamas anksčiau jas ėjęs valstybės tarnautojas arba paaiškėja, kad priimant valstybės tarnautoją į pareigas buvo pažeisti šio įstatymo reikalavimai ir šių pažeidimų neįmanoma pašalinti;

13) teisės aktų nustatyta tvarka nustatoma, kad dėl neįgalumo ar netekto darbingumo valstybės tarnautojas negali eiti pareigų;

14) valstybės tarnautojas įstatymų nustatyta tvarka netenka specialiosios teisės, susijusios su jo tiesioginių pareigų atlikimu, jeigu nėra galimybės valstybės tarnautojo rašytiniu sutikimu ar prašymu jo perkelti į kitas valstybės tarnautojo pareigas šio įstatymo nustatyta tvarka;

15) paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų už šio įstatymo 45 straipsnio 2 dalies 1–6 punktuose nurodytus šiurkščius tarnybinius nusižengimus ar šio įstatymo nustatyta tvarka įstaigoje priimamas sprendimas pripažinti, kad jis padarė šiurkštų tarnybinį nusižengimą, už kurį būtų skiriama tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų;

16) įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo jis pripažintas kaltu už sunkų ar labai sunkų, tyčinį apysunkį nusikaltimą, nusikalstamą veiką valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar korupcinio pobūdžio nusikaltimą, nurodytą Korupcijos prevencijos įstatyme, arba jam yra paskirta bausmė, dėl kurios jis negali eiti pareigų;

17) atsižvelgiant į valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo rezultatus, priimamas sprendimas atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų;

18) valstybės tarnautojas nesutinka būti perkeltas į kitas pareigas šio įstatymo 28 straipsnio 5 dalyje, 33 straipsnio 3 dalyje, 38 straipsnio 9 dalies 1 punkte ir 46 straipsnio 5 dalyje

nustatytais atvejais arba neperkėlus į kitas pareigas šio įstatymo 38 straipsnio 9 dalyje nustatytu atveju;

19) paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų už tarnybinius nusižengimus, nenurodytus šio straipsnio 1 dalies 15 punkte;

20) priimamas sprendimas atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų šio įstatymo 38 straipsnio 10 dalyje nustatytu atveju;

21) atsiranda šio įstatymo 15 straipsnio 2 punkte nurodytos sąlygos ir nėra galimybės valstybės tarnautojo sutikimu ar prašymu jo perkelti į kitas valstybės tarnautojo pareigas šio įstatymo nustatyta tvarka;

22) iš Korupcijos prevencijos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktos informacijos, iš Valstybės tarnybos departamento pateiktos informacijos apie asmenis, atleistus iš valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą ar pripažintus padariusiais tarnybinį nusižengimą, už kurį jiems turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, iš kitų duomenų valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens padaro išvadą, kad valstybės tarnautojas neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;

23) per 14 darbo dienų nuo susipažinimo pasirašytinai su sprendimu neišduoti ar atšaukti sprendimą dėl leidimo dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nenutraukia sudarytos darbo sutarties;

24) valstybės tarnautojui sukanka 65 metai ar baigiasi jo tarnybos pratęsimo terminas;

25) įstatymų nustatyta tvarka pripažįstamas neveiksniu su valstybės tarnautojo atliekamomis funkcijomis susijusioje srityje.

2. Valstybės tarnautojas, turintis laikinojo nedarbingumo pažymėjimą ir nedirbantis ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba ilgiau kaip 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių, jį į pareigas priėmusio asmens sprendimu gali būti atleistas iš pareigų. Į šiuos laikotarpius neįskaitomas laikas, per kurį valstybės tarnautojas gavo ligos socialinio draudimo pašalpą dėl sunkios ligos arba sergantiems šeimos nariams slaugyti bei ligos pašalpą dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų esant nušalinimui nuo darbo.

3. Valstybės tarnautojo tarnybos santykiai pasibaigia valstybės tarnautojui mirus.

69 straipsnis. Atleidimo iš pareigų sąlygos

1. Valstybės tarnautojas, siekiantis savo prašymu būti atleistas iš pareigų, privalo apie tai įspėti jį į pareigas priėmusį asmenį ne vėliau kaip prieš 14 darbo dienų. Valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens sutikimu valstybės tarnautojas gali būti atleistas ir anksčiau. Valstybės tarnautojas atšaukti prašymą būti atleistas iš pareigų turi teisę ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo pateikimo dienos. Po to jis gali atšaukti prašymą tik jį į pareigas priėmusio asmens sutikimu.

2. Valstybės tarnautojas gali raštu pateikti pasiūlymą jį į pareigas priėmusiam asmeniui, o į pareigas priimančio asmens gali raštu pateikti pasiūlymą valstybės tarnautojui dėl atleidimo iš pareigų šalių susitarimu. Jeigu šalis, gavusi tokį pasiūlymą, sutinka su pasiūlymu, ji per 7 kalendorines dienas turi apie tai pranešti šaliai, pateikusiai tokį pasiūlymą. Jei šalis, gavusi pasiūlymą, per 7 kalendorines dienas nepraneša, kad sutinka su pateiktu pasiūlymu, laikoma, kad pasiūlymas atmestas. Gavus sutikimą su pateiktu pasiūlymu, sudaromas rašytinis susitarimas ir jame nurodoma, nuo kurio laiko valstybės tarnautojas atleidžiamas iš pareigų, konkretus kompensacijos dydis ir kitos sąlygos, kurios neprieštarauja šiam įstatymui.

3. Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas iš pareigų atleidžiamas paskutinę jį į pareigas pasirinkusio valstybės politiko darbo dieną ar naujai sudarytos kolegialios institucijos pirmajame posėdyje. Viceministras iš pareigų atleidžiamas pirmąją naujai paskirto ir pareigas pradėjusio eiti ministro darbo dieną, išskyrus atvejus, jeigu jiems pavedama toliau eiti pareigas.

4. Karjeros ar statutinis valstybės tarnautojas (išskyrus A lygio vadovą B lygio vadovą), kurio pareigybė naikinama, atleidžiamas iš pareigų, jeigu jo sutikimu nėra galimybės jo perkelti į kitas lygiavertes karjeros valstybės tarnautojo pareigas (išskyrus A lygio vadovo ir B lygio vadovo pareigas), o jeigu tokių pareigų nėra ir valstybės tarnautojas sutinka, – į nuosekliai žemesnes pareigas.

5. A lygio vadovas, kurio pareigybė naikinama, atleidžiamas iš pareigų, jeigu jo sutikimu nėra galimybės jo perkelti į kitas A lygio vadovo, o jeigu tokių pareigų nėra ir valstybės tarnautojas sutinka, – į nuosekliai žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas. A lygio vadovas atleidžiamas iš pareigų pasibaigus kadencijai, jeigu jo sutikimu nėra galimybės jo perkelti į B lygio vadovo pareigas, o jeigu tokių pareigų nėra ir valstybės tarnautojas sutinka, – į nuosekliai žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas. Šioje dalyje numatytais atvejais A lygio vadovas (išskyrus Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerį, Seimo kanclerį ir Nacionalinės teismų administracijos direktorių) į kitas pareigas gali būti perkeliamas tik atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose, įstaigose prie ministerijos bei kitose priskirtose įstaigose.

6. B lygio vadovas, kurio pareigybė naikinama, atleidžiamas iš pareigų, jeigu jo sutikimu nėra galimybės jo perkelti į kitas B lygio vadovo pareigas, o jeigu tokių pareigų nėra ir valstybės tarnautojas sutinka, – į nuosekliai žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas. Įstaigos vadovas atleidžiamas iš pareigų pasibaigus kadencijai, jeigu jo sutikimu nėra galimybės jo perkelti į nuosekliai žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas. Šioje dalyje numatytais atvejais B lygio vadovas į kitas pareigas gali būti perkeliamas tik jį į pareigas priimančio asmens vadovaujamoje įstaigoje ar jam pavaldžioje įstaigoje.

7. Valstybės tarnautojui apie pareigybės panaikinimą turi būti pranešta raštu ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki pareigybės panaikinimo. Neįgaliajam, nėščiai moteriai (kai įstaiga likviduojama), moteriai ir (ar) vyrui, auginantiems vaiką (vaikus) iki 14 metų, asmeniui, kuriam iki teisės gauti visą senatvės pensiją liko ne daugiau kaip 5 metai, apie pareigybės panaikinimą turi būti pranešta raštu prieš 3 mėnesius.

70 straipsnis. Apribojimai atleisti valstybės tarnautoją

1. Draudžiama atleisti valstybės tarnautoją iš pareigų valstybės tarnyboje jo laikinojo nedarbingumo laikotarpiu ir atostogų metu, išskyrus šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 1, 4–10, 13, 14, 16 ir 24 punktuose, 2 ir 3 dalyse nurodytus atvejus.

2. Nėščia valstybės tarnautoja, taip pat valstybės tarnautojas, auginantis vaiką (vaikus) iki 3 metų, negali būti atleisti iš pareigų valstybės tarnyboje šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 4 punkte (išskyrus atvejus, kai valstybės tarnautojas pateikia pasiūlymą jį į pareigas priėmusiam asmeniui dėl atleidimo iš pareigų šalių susitarimu), 10 punkte (išskyrus atvejus, kai įstaiga likviduojama), 12, 15 ir 17 punktuose ir 2 dalyje nurodytais pagrindais.

XIII SKYRIUS

VALSTYBĖS TARNYBOS VALDYMAS

71 straipsnis. Valstybės tarnybos bendrasis valdymas

1. Valstybės tarnybos bendrąjį valdymą atlieka:

1) Vyriausybė;

2) vidaus reikalų ministras ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – Vidaus reikalų ministerija).

2. Vyriausybė:

1) nustato valstybės tarnybos politikos kryptis ir prioritetus;

2) šio įstatymo nustatytais atvejais tvirtina arba įgalioja kitą instituciją tvirtinti su valstybės tarnyba susijusius teisės aktus;

3) vidaus reikalų ministro teikimu priima į pareigas ir atleidžia iš jų Valstybės tarnybos departamento direktorių;

4) sudaro Žmogiškųjų išteklių valdymo komisiją, kuriai vadovauja vidaus reikalų ministras ar jo įgaliotas asmuo, ir tvirtina jos nuostatus;

5) šiame įstatyme Vyriausybei pavestus tvirtinti teisės aktus ir priimti kitus sprendimus gali įgalioti priimti kitą instituciją, jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip;

6) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas valstybės tarnybos bendrojo valdymo funkcijas.

3. Vidaus reikalų ministras ir Vidaus reikalų ministerija:

1) formuoja valstybės politiką valstybės tarnybos ir žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje srityje;

2) teikia Vyriausybei su valstybės tarnyba ir žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje susijusių teisės aktų projektus, taip pat teikia išvadas ir (ar) pasiūlymus, galinčius turėti poveikį tokių teisės aktų kokybei;

3) organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos valstybės tarnybos ir žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje srities įgyvendinimą;

4) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas valstybės tarnybos bendrojo valdymo funkcijas.

72 straipsnis. Valstybės tarnybos departamentas

1. Valstybės tarnybos departamentas yra Vyriausybės įstaiga, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką valstybės tarnybos srityje ir ją įgyvendinanti.

2. Valstybės tarnybos departamentas:

1) prižiūri, kaip įgyvendinami šis įstatymas ir su juo susiję teisės aktai, teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka atlieka patikrinimus įstaigose, taip pat tiria asmenų pranešimus, skundus ir prašymus dėl šio įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo, teikia metodinę pagalbą ir konsultuoja šio įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų taikymo klausimais;

2) dalyvauja rengiant su valstybės tarnyba ir žmogiškųjų išteklių valdymu valstybės tarnyboje susijusių teisės aktų projektus, juos nagrinėja, derina, tikslina, atlieka ir su jais susijusią tikslinę analizę, taip pat teikia išvadas ir (ar) pasiūlymus, galinčius turėti poveikį tokių teisės aktų kokybei;

3) analizuoja patirtį valstybės tarnybos valdymo klausimais, dalyvauja kuriant žmogiškųjų išteklių valdymo standartus valstybės tarnyboje, teikia pasiūlymus įstaigoms žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais;

4) šio įstatymo nustatytais atvejais tikrina pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas kognityvius (pažinimo) gebėjimus, bendrąsias, vadovavimo kompetencijas; valstybės tarnautojų, siekiančių eiti vadovo pareigas ir prieš tai nėjusių vadovo pareigų valstybės tarnyboje, vadovavimo kompetencijas;

5) tvarko ir valdo Viešojo sektoriaus darbuotojų registrą ir Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą;

6) pagal strateginio veiklos plano programoje patvirtintus asignavimus organizuoja

valstybės tarnautojų, einančių A lygio vadovo, B lygio vadovo, jų pavaduotojų, departamentų direktorių ir joms priskirtas valstybės tarnautojų pareigas valstybės institucijose ir įstaigose, vadovavimo kompetencijų ugdymą, jeigu šios funkcijos Vyriausybė nepaveda kitam juridiniam asmeniui;

7) vykdo pokyčių valstybės tarnyboje stebėseną ir jos rezultatus skelbia Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje;

8) stebi, analizuoja informaciją apie valstybės tarnautojų turimų kompetencijų pokyčius ir organizuoja kompetencijų vertinimą per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą;

9) koordinuoja valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymą pagal Vyriausybės nustatytus kompetencijų ugdymo prioritetus ir vykdo kompetencijų ugdymo stebėseną, šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju organizuoja valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymą;

10) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

3. Valstybės tarnybos departamento teisės:

1) nemokamai gauti iš įstaigų, valstybės ir savivaldybių įmonių, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto bei kitų valstybės pinigų fondų lėšų finansuojamų valstybės ir savivaldybių įstaigų bei viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, valstybės tarnautojų, taip pat iš valstybės ar žinybinių registrų informaciją, reikalingą Valstybės tarnybos departamento funkcijoms atlikti;

2) nurodyti įstaigai pašalinti teisės aktų pažeidimus, nustatyti terminą sprendimams vykdyti, įpareigoti pateikti informaciją apie nurodymų vykdymą; jeigu šios įstaigos pažeidimų nepašalina, turi teisę pranešti apie tai aukštesnės pagal pavaldumą įstaigos vadovui, o savivaldybių institucijų ir įstaigų atveju – ir Vyriausybės atstovui;

3) išnagrinėjęs valstybės tarnautojo skundą dėl jo tarnybinio nusižengimo tyrimo eigos ir rezultatų ir nustatęs galimai padarytus teisės aktų pažeidimus, turi teisę kreiptis į aukštesnės pagal pavaldumą įstaigos vadovą dėl komisijos tarnybinio nusižengimo tyrimo eigai ir rezultatams įvertinti sudarymo ir dalyvauti tokios komisijos veikloje;

4) rengti ir įstaigoms teikti rekomendacijas, kuriose pateikiama Valstybės tarnybos departamento nuomonė dėl šio įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo arba apibendrinama valstybės tarnybos valdymo ir žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje geroji praktika;

5) naudotis kitomis teisės aktų suteiktomis teisėmis.

73 straipsnis. Žmogiškųjų išteklių valdymas įstaigose

1. Žmogiškuosius išteklius valdo šioms įstaigoms vadovaujantys asmenys arba įstatymų nustatytais atvejais jų įgalioti asmenys Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Kai valstybės tarnautoją į pareigas priima kolegiali institucija, šiame įstatyme priimančiam į pareigas asmeniui nustatytas funkcijas vykdo kolegialios institucijos vadovas, jeigu šis įstatymas arba kiti įstatymai nenustato kitaip. Jeigu šis ir kiti įstatymai nenustato kitaip, kolegiali institucija taip pat gali pavesti šias funkcijas atlikti ir kitam jos įgaliotam asmeniui.

3. Valstybės įstaigai, turinčiai teritorinių pavaldžių įstaigų, vadovaujantis asmuo gali vykdyti ir jam pavaldžių įstaigų žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijas.

4. Rašytiniu valstybės institucijų ar įstaigų susitarimu žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijos gali būti perduotos kitai valstybės institucijai ar įstaigai.

5. Įstaigoms vadovaujantiems asmenims valdyti žmogiškuosius išteklius padeda įstaigų administraciniai padaliniai ar valstybės tarnautojai, atliekantys žmogiškųjų išteklių administravimo funkcijas, arba centralizuota žmogiškųjų išteklių administravimo tarnyba, kuri gali būti įsteigta valstybės institucijoje ar įstaigoje, turinčioje pavaldžių valstybės įstaigų (šios tarnybos ir valstybės tarnautojai toliau vadinami žmogiškųjų išteklių administravimo tarnyba).

6. Įstaigoms vadovaujantiems asmenims valdyti žmogiškuosius išteklius gali padėti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinkti asmenys, atitinkantys žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijoms atlikti nustatytus reikalavimus. Reikalavimus asmenims, kurie pasitelkiami žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijoms atlikti, nustato Vyriausybė.

7. Naujai priimtiems arba perkeltiems į įstaigą valstybės tarnautojams įstaigose nustatyta tvarka taikoma adaptacijos įstaigoje programa. Ši programa prireikus gali būti taikoma ir po ilgos pertraukos (vaiko priežiūros atostogų, perkėlimo esant tarnybinei būtinybei į kitą įstaigą, komandiruočių ir pan.) į įstaigą grįžusiems valstybės tarnautojams.

8. Žmogiškųjų išteklių administravimo tarnybų pavyzdinius nuostatus tvirtina Vyriausybė.

74 straipsnis. Viešojo sektoriaus darbuotojų registras

1. Viešojo sektoriaus darbuotojų registras yra valstybės registras, kurio paskirtis ir asmens duomenų tvarkymo šiame registre tikslas – kaupti, analizuoti ir teikti duomenis, kurių reikia valstybės valdymo reikmėms, valstybės tarnybos ir įstaigų žmogiškųjų išteklių valdymo sprendimams priimti. Šio registro objektai yra:

- 1) valstybės tarnautojų, darbuotojų, valstybės politikų, valstybės pareigūnų, teisėjų, prokurorų pareigybės;
- 2) valstybės tarnautojai, darbuotojai, valstybės politikai, valstybės pareigūnai, teisėjai, prokurorai;
- 3) asmenys, atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą;

4) asmenys, kurie šio įstatymo numatytais atvejais pripažinti padariusiais šiurkštų tarnybinį nusižengimą, už kurį yra pagrindas skirti tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų;

5) profesinės karo tarnybos kariai, kurių tarnybinėms funkcijoms vykdyti būtinas šio įstatymo 76 straipsnyje nurodytas tarnybinis pažymėjimas, ir jų pareigybės.

2. Valstybės tarnybos departamentas yra šio straipsnio 1 dalyje nurodyto registro valdytojas.

3. Įstaigos tvarko šio straipsnio 1 dalyje nurodyto registro duomenis Vyriausybės ir registro valdytojo nustatyta tvarka.

75 straipsnis. Valstybės tarnybos valdymo informacinė sistema

1. Valstybės tarnybos valdymo informacinė sistema skirta valstybės tarnybos, įstaigų žmogiškųjų išteklių valdymo sprendimams priimti, valstybės tarnautojų kompetencijoms ugdyti nuotoliniu būdu, kitoms šiame įstatyme ir su juo susijusiuose teisės aktuose nurodytoms funkcijoms įgyvendinti.

2. Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos nuostatai tvirtinami Vyriausybės nustatyta tvarka.

76 straipsnis. Tarnybinis pažymėjimas

1. Tarnybinis pažymėjimas – dokumentas, skirtas asmens pareigoms patvirtinti ar nustatyti ir elektroniniams duomenims saugiu elektroniniu parašu pasirašyti. Tarnybinis pažymėjimas išduodamas į pareigas priimtiems arba paskirtiems valstybės tarnautojams, valstybės politikams, valstybės pareigūnams, teisėjams, prokurorams. Profesinės karo tarnybos kariams, statutiniams valstybės tarnautojams ir darbuotojams tarnybinis pažymėjimas išduodamas, jeigu jis yra būtinas šių asmenų tarnybinėms funkcijoms atlikti.

2. Tarnybiniai pažymėjimai išduodami vadovaujantis šio įstatymo 74 straipsnyje nurodyto registro duomenimis.

3. Tarnybiniam pažymėjime gali būti naudojamas asmens kodas (atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikate). Tarnybinio pažymėjimo formą, pažymėjime naudojamų duomenų apimtį ir tarnybinio pažymėjimo išdavimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, praradę tarnybinį pažymėjimą, privalo atlyginti naujo tarnybinio pažymėjimo gamybos išlaidas, išskyrus atvejus, kai tarnybinis pažymėjimas prarastas ne dėl asmens kaltės. Naujo tarnybinio pažymėjimo gamybos išlaidas atlygina pats asmuo, sumokėdamas į valstybės biudžetą nustatytą pinigų sumą arba ta pinigų suma išskaitoma iš asmens darbo užmokesčio.

**KARJEROS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGYBIŲ GRUPĖS KOMPETENCIJŲ
PROFILIUI NUSTATYTI**

Eil. Nr.	Pareigybių grupės	Priskirtos karjeros valstybės tarnautojų pareigybės
1.	A lygio vadovas (vadovas)	Respublikos Prezidento kanceliarijos kancleris, Seimo kancleris, ministerijos kancleris, direktorius (taikoma Vyriausybės įstaigos vadovui, įstaigos prie ministerijos vadovui, kai įstaiga veikia visoje valstybės teritorijoje ir įgyvendina politiką ministrui pavestose valdymo srityse), Nacionalinės teismų administracijos direktorius
2.	B lygio vadovas (vadovas)	direktorius (taikoma įstaigos vadovui, išskyrus įstaigas prie ministerijos, kurioms vadovauja A lygio vadovai)
3.	A lygio arba B lygio vadovo pavaduotojas (vadovas)	Seimo kanclerio pavaduotojas, Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, direktoriaus pavaduotojas (taikoma A lygio vadovo ir B lygio vadovo pavaduotojui), Valstybės kontrolės kancleris, teismo kancleris, prokuratūros kancleris, ministerijos gynybos politikos direktorius
4.	Departamento direktorius (vadovas)	departamento direktorius, komisijos administracijos direktorius, tarybos administracijos direktorius, generalinis inspektorius, savivaldybės kontrolierius
	Vyriausiasis patarėjas	vyriausiasis patarėjas, teismo pirmininko patarėjas, Vyriausybės atstovas Europos Žmogaus Teisių Teisme, gynybos patarėjas
5.	Departamento direktoriaus pavaduotojas (vadovas)	departamento direktoriaus pavaduotojas, skyriaus, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje, vedėjas, Seimo komiteto biuro vedėjas (Seimo kanceliarijoje), Komisijų sekretoriato vedėjas (Seimo kanceliarijoje), Seimo posėdžių sekretoriato vedėjas (Seimo kanceliarijoje), komisijos sekretoriato vadovas, tarybos sekretoriato vadovas seniūnas (savivaldybėje seniūnijos kaip biudžetinės įstaigos vadovas)
	Vyresnysis patarėjas	vyresnysis patarėjas
6.	Skyriaus vedėjas (vadovas)	skyriaus, kuris yra kitame struktūriniame padalinyje, vedėjas, biuro vedėjas, seniūnas (savivaldybėje seniūnijos kaip savivaldybės administracijos filialo vadovas)

Eil. Nr.	Pareigybių grupės	Priskirtos karjeros valstybės tarnautojų pareigybės
	Patarėjas	patarėjas, vyriausiasis valstybinis auditorius, vyriausiojo prokuroro padėjėjas, teismo pirmininko padėjėjas, teismo skyriaus pirmininko patarėjas, teisėjo vyresnysis padėjėjas, gynybos patarėjo pavaduotojas, Seimo nuolatinis atstovas Europos Sąjungoje, specialusis atašė
7.	Poskyrio vedėjas (vadovas)	poskyrio vedėjas, seniūno pavaduotojas (savivaldybėje)
8.	Vyriausiasis specialistas	vyriausiasis specialistas, specialiojo atašė pavaduotojas, vyresnysis valstybinis auditorius, prokuroro padėjėjas, teisėjo padėjėjas, teismo konsultantas
9.	Vyresnysis specialistas	vyresnysis specialistas, padėjėjas (Seimo kanceliarijoje), valstybinis auditorius
10.	Specialistas	specialistas, teismo administracijos sekretorius, valstybinio auditoriaus padėjėjas, teismo posėdžių sekretorius

Lietuvos Respublikos
valstybės tarnybos įstatymo
2 priedas

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGYBIŲ PAREIGINIŲ ALGŲ KOEFICIENTAI

Eil. Nr.	Karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupė arba karjeros valstybės tarnautojo pareigybė	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės	Diplomatų pareigybės	Statutinių valstybės tarnautojų pareigybės	Pareiginės algos koeficientas (baziniais dydžiais)			
					I įstaigų grupė	II įstaigų grupė	III įstaigų grupė	IV įstaigų grupė
1.	A lygio vadovas (taikoma Seimo kancleriui, Respublikos Prezidento kanceliarijos kancleriui)	Vyriausybės kancleris, Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas			22,00			
2.	A lygio vadovas (taikoma Vyriausybės įstaigos vadovui, Nacionalinės teismų administracijos vadovui ir įstaigos prie ministerijos vadovui, kai įstaiga veikia visoje valstybės teritorijoje ir turi jai pavaldžių įstaigų ar teritorinių padalinių, ministerijos kancleriui)	Vyriausybės kanclerio pirmasis pavadootojas, viceministras, Seimo Pirmininko sekretoriato vadovas, Ministro Pirmininko vyriausiasis patarėjas	ministerijos kancleris	direktorius (taikoma centrinės įstaigos vadovui)	21,11	20,22		
3.	A lygio vadovas (taikoma įstaigos prie ministerijos vadovui, kai įstaiga veikia visoje valstybės teritorijoje ir neturi jai pavaldžių įstaigų ar teritorinių padalinių), Seimo kanclerio pavadootojas, Vyriausybės kanclerio pavadootojas	Respublikos Prezidento patarėjas, Seimo Pirmininko patarėjas, Ministro Pirmininko patarėjas, Vyriausybės įgaliotinis, savivaldybės administracijos direktorius		direktoriaus pavadootojas (taikoma centrinės įstaigos vadovo pavadootojui)	19,22	18,33	17,44	16,55
4.	B lygio vadovas			direktorius / viršininkas (taikoma B lygio vadovui)	18,66	17,85	16,20	14,55

Eil. Nr.	Karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupė arba karjeros valstybės tarnautojo pareigybė	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės	Diplomatų pareigybės	Statutinių valstybės tarnautojų pareigybės	Pareiginės algos koeficientas (baziniai dydžiai)			
					I įstaigų grupė	II įstaigų grupė	III įstaigų grupė	IV įstaigų grupė
5.	A lygio arba B lygio vadovo pavaduotojas	Ministro Pirmininko sekretoriato vadovas, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, Vyriausybės įgaliotinio pavaduotojas	ambasadorius, politikos direktorius	direktoriaus / viršininko pavaduotojas (taikoma B lygio vadovo pavaduotojui)	17,85	16,20	14,55	13,05
					16,90	15,33	13,80	12,25
					15,93	14,48	13,05	11,46
					14,96	13,63	12,30	10,67
					13,99	12,78	11,55	9,88
					13,02	11,93	10,80	9,09
6.	departamento direktorius, vyriausiasis patarėjas	Seimo Pirmininko pavaduotojo patarėjas, opozicijos lyderio patarėjas, ministro patarėjas	departamento direktorius, laikinasis reikalų patikėtinis, ambasadorius ypatingiems pavedimams, įgaliotasis ministras, vyriausiasis patarėjas, generalinis konsulas	tarnybos viršininkas, posto viršininkas	16,20	14,55	13,05	11,70
					15,27	13,75	12,34	10,92
					14,32	12,93	11,61	10,14
					13,37	12,11	10,88	9,36
					12,42	11,29	10,15	8,58
					11,47	10,47	9,42	7,80
7.	departamento direktoriaus pavaduotojas, vyresnysis patarėjas	Respublikos Prezidento atstovas spaudai, Seimo Pirmininko atstovas spaudai, Ministro Pirmininko atstovas spaudai	departamento direktoriaus pavaduotojas, ministras patarėjas	centro viršininkas	14,55	13,05	11,70	10,50
					13,63	12,24	10,96	9,84
					12,70	11,43	10,23	9,17
					11,77	10,62	9,50	8,50
					10,84	9,81	8,77	7,83
					9,91	9,00	8,04	7,16
8.	skyriaus vedėjas, patarėjas	ministro atstovas spaudai, mero atstovas spaudai, savivaldybės tarybos sekretorius, mero patarėjas	patarėjas, departamento patarėjas, skyriaus vedėjas	skyriaus viršininkas, laivo vadas	13,05	11,93	10,80	9,73
					12,25	11,20	10,11	9,09
					11,47	10,47	9,42	8,44
					10,69	9,73	8,73	7,80
					9,91	9,00	8,04	7,16
					9,13	8,27	7,36	6,51
9.	poskyrio vedėjas		pirmasis sekretorius, skyriaus patarėjas, konsulas	skyriaus viršininko pavaduotojas, poskyrio viršininkas, būrio viršininkas, tarnybos	11,70	10,50	9,45	8,55
					11,09	9,99	8,97	8,09
					10,49	9,47	8,50	7,65
					9,89	8,95	8,03	7,21
					9,29	8,43	7,56	6,77

Eil. Nr.	Karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupė arba karjeros valstybės tarnautojo pareigybė	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės	Diplomatų pareigybės	Statutinių valstybės tarnautojų pareigybės	Pareiginės algos koeficientas (baziniais dydžiais)			
					I įstaigų grupė	II įstaigų grupė	III įstaigų grupė	IV įstaigų grupė
				viršininko pavaduotojas, posto viršininko pavaduotojas, pamainos viršininkas, vyriausiasis tyrėjas, vyriausiasis inspektorius, specialusis atašė, laivo vado pavaduotojas	8,69	7,91	7,09	6,33
10.	vyriausiasis specialistas	Respublikos Prezidento referentas, Seimo Pirmininko padėjėjas, Ministro Pirmininko padėjėjas, Seimo frakcijos referentas	antrasis sekretorius, vicekonsulas	vyresnysis tyrėjas, vyriausiasis specialistas, direktoriaus budintysis padėjėjas, vyresnysis inspektorius, tyrėjas, vyresnysis specialistas, direktoriaus budinčiojo padėjėjo pavaduotojas,	10,50	9,45	8,55	7,80
					9,93	8,96	8,12	7,33
					9,37	8,48	7,68	6,96
					8,81	8,00	7,24	6,55
					8,25	7,52	6,80	6,14
					7,69	7,04	6,36	5,73
11.	vyresnysis specialistas	Seimo nario padėjėjas-sekretorius, ministro padėjėjas, mero padėjėjas	trečiasis sekretorius, atašė	inspektorius, specialistas	8,55	7,80	7,20	6,90
					7,97	7,31	6,72	6,40
					7,40	6,80	6,24	5,90
					6,83	6,29	5,76	5,40
					6,26	5,78	5,28	4,90
					5,69	5,27	4,80	4,40
12.	specialistas			vyresnysis budėtojas, budėtojas, punkto pamainos viršininkas, sargybos viršininkas, korpuso	6,90	6,60	6,30	6,00
					6,44	6,15	5,81	5,55
					5,97	5,68	5,34	5,08
					5,50	5,21	4,87	4,61
					5,03	4,74	4,40	4,14

Eil. Nr.	Karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupė arba karjeros valstybės tarnautojo pareigybė	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybės	Diplomatų pareigybės	Statutinių valstybės tarnautojų pareigybės	Pareiginės algos koeficientas (baziniais dydžiais)			
					I įstaigų grupė	II įstaigų grupė	III įstaigų grupė	IV įstaigų grupė
				vyresnysis, prižiūrėtojų budinčiosios pamainos vyresnysis, vyresnysis prižiūrėtojas, prižiūrėtojas, jaunesnysis specialistas	4,56	4,27	3,93	3,67

**VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ SKIRSTYMO Į
GRUPES KRITERIJAI**

Eil. Nr.	Seima, Respublikos Prezidentą, Vyriausybę, teismų savivaldos institucijas aptarnaujančios įstaigos	Seimui ir (ar) Respublikos Prezidentui atskaitingos institucijos	Teismai ir prokuratūra	Kitos valstybės institucijos ir įstaigos	Savivaldybių institucijos ir įstaigos	Balai
1.	Valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos veiklos pobūdis:					
1.1.	Seimo aptarnavimo funkcijų vykdymas <i>arba</i> pagalba vykdant Respublikos Prezidento funkcijas <i>arba</i> teismų savivaldos institucijų aptarnavimas <i>arba</i> pagalba vykdant Vyriausybės ir Ministro Pirmininko funkcijas	valstybinio audito funkcijų vykdymas <i>arba</i> dalyvavimas formuojant valstybės politiką nacionalinio saugumo srityje ir jos įgyvendinimas	—	valstybės politikos formavimas ir įgyvendinimas keliose valdymo srityse	—	100
1.2.	—	skundų nagrinėjimas dėl pareigūnų ir kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, dėl kurių gali būti pažeistos asmens teisės, laisvės ar teisėti interesai <i>arba</i> dalyvavimas formuojant daugiau kaip vienos valdymo srities valstybės politiką ir jos įgyvendinimas	—	dalyvavimas formuojant daugiau kaip vienos valdymo srities valstybės politiką ir jos įgyvendinimas <i>arba</i> valstybės politikos formavimas ir įgyvendinimas vienoje valdymo srityje <i>arba</i> Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo ir kontrolės funkcijų vykdymas	—	80
1.3.	—	dalyvavimas formuojant vienos valdymo srities valstybės politiką ir jos įgyvendinimas	—	dalyvavimas formuojant vienos valdymo srities valstybės politiką ir jos	—	60

Eil. Nr.	Seima, Respublikos Prezidentą, Vyriausybę, teismų savivaldos institucijas aptarnaujančios įstaigos	Seimui ir (ar) Respublikos Prezidentui atskaitingos institucijos	Teismai ir prokuratūra	Kitos valstybės institucijos ir įstaigos	Savivaldybių institucijos ir įstaigos	Balai
		<i>arba</i> valstybės politikos įslaptintos informacijos apsaugos srityje įgyvendinimas		įgyvendinimas <i>arba</i> valstybės politikos įgyvendinimas daugiau kaip vienoje valdymo srityje <i>arba</i> neteisminės ginčų nagrinėjimo institucijos funkcijų vykdymas <i>arba</i> savivaldybių administracinės priežiūros funkcijų vykdymas		
1.4.	—	valstybės politikos įgyvendinimas vienoje valdymo srityje	—	valstybės politikos įgyvendinimas vienoje valdymo srityje	—	40
1.5.	—	valstybės politikos formavimo arba įgyvendinimo aptarnavimas	—	valstybės politikos formavimo arba įgyvendinimo aptarnavimas	—	20
2.	Valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos veiklos ir sprendimų galiojimo ribos:					
2.1.	—	visa Lietuvos teritorija	visa Lietuvos teritorija	visa Lietuvos teritorija		100
2.2.	—	teritorija, kurioje yra daugiau kaip 500 000 gyventojų	apygarda	teritorija, kurioje yra daugiau kaip 500 000 gyventojų	teritorija, kurioje yra daugiau kaip 500 000 gyventojų	80
2.3.	—	teritorija, kurioje yra nuo 100 000 iki 500 000 gyventojų	aplinkė	teritorija, kurioje yra nuo 100 000 iki 500 000 gyventojų	teritorija, kurioje yra nuo 100 000 iki 500 000 gyventojų	60
2.4.	—	teritorija, kurioje yra nuo 50 000 iki 100 000 gyventojų	—	teritorija, kurioje yra nuo 50 000 iki 100 000 gyventojų	teritorija, kurioje yra nuo 50 000 iki 100 000 gyventojų	40
2.5.	—	teritorija, kurioje yra mažiau kaip 50 000 gyventojų, <i>arba</i> viena įstaigų sistema	—	teritorija, kurioje yra mažiau kaip 50 000 gyventojų, <i>arba</i> viena įstaigų sistema	teritorija, kurioje yra mažiau kaip 50 000 gyventojų	20
3.	Valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos santykis su pavaldžiais ir nepavaldžiais subjektais:					

Eil. Nr.	Seimą, Respublikos Prezidentą, Vyriausybę, teismų savivaldos institucijas aptarnaujančios įstaigos	Seimui ir (ar) Respublikos Prezidentui atskaitingos institucijos	Teismai ir prokuratūra	Kitos valstybės institucijos ir įstaigos	Savivaldybių institucijos ir įstaigos	Balai
3.1.	—	—	—	vertikalusis vadovavimas, kai valstybės institucija ar įstaiga vadovauja ne mažiau kaip 3 pakopų pavaldžių subjektų sistemai arba funkcinis vadovavimas keliuose valdymo srityse	—	100
3.2.	—	—	—	vertikalusis vadovavimas, kai valstybės institucija ar įstaiga vadovauja 2 pakopų pavaldžių subjektų sistemai	—	80
3.3.	—	—	—	vertikalusis vadovavimas, kai valstybės institucija ar įstaiga vadovauja 1 pakopos pavaldžių subjektų sistemai, arba funkcinis vadovavimas vienoje valdymo srityje	—	60
3.4.	—	—	—	dalinis funkcinis vadovavimas	—	40
3.5.	—	—	—	valstybės institucija ar įstaiga neturi pavaldžių subjektų	—	20
4.	Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų surinktų balų santykis su valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų grupe					
	I grupė, jeigu įstaiga įvertinta 100 balų	I grupė, jeigu įstaiga įvertinta 200 balų; II grupė, jeigu įstaiga įvertinta 180 balų; III grupė, jeigu įstaiga įvertinta 160 balų; IV grupė, jeigu įstaiga įvertinta 140	I grupė, jeigu įstaiga įvertinta 100 balų; II grupė, jeigu įstaiga įvertinta 80 balų; III grupė, jeigu įstaiga įvertinta 60 balų	I grupė, jeigu įstaiga įvertinta 260 arba daugiau balų ($x \geq 260$); II grupė, jeigu įstaiga įvertinta nuo 200 iki 260 balų ($260 > x \geq 200$); III grupė, jeigu įstaiga įvertinta	III grupė, jeigu įstaiga įvertinta nuo 60 iki 80 balų; IV grupė, jeigu įstaiga įvertinta nuo 20 iki 40 balų	—

Eil. Nr.	Seimą, Respublikos Prezidentą, Vyriausybę, teismų savivaldos institucijas aptarnaujančios įstaigos	Seimui ir (ar) Respublikos Prezidentui atskaitingos institucijos	Teismai ir prokuratūra	Kitos valstybės institucijos ir įstaigos	Savivaldybių institucijos ir įstaigos	Balai
		balų arba mažiau balų		nuo 150 iki 200 balų ($200 > x \geq 150$); IV grupė, jeigu įstaiga įvertinta mažiau negu 150 balų		

Pastaba. Gyventojų skaičius savivaldybės teritorijoje nustatomas pagal kalendorinių metų, einančių prieš kalendorinius metus, kuriais turi vykti eiliniai savivaldybių tarybų rinkimai, sausio 1 dieną gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka ir per nustatytus terminus. Nustatytu konkrečios savivaldybės gyventojų skaičiumi vadovaujama iki kalendorinių metų, kuriais turi vykti kiti eiliniai savivaldybių tarybų rinkimai, sausio 1 dienos.

Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų skirstymo į grupes kriterijuose vartojamų formuluočių reikšmės

1. Valstybės politikos formavimas suprantamas kaip ministerijų veikla, apimanti tiesioginį Seimo ir Vyriausybės sprendimų projektų (įstatymų projektų, Seimo nutarimų projektų, Vyriausybės nutarimų projektų), nustatančių valstybinio administravimo subjektus ir jų struktūras, viešojo administravimo procesus, reglamentuojančių visuomeninius santykius atskirose valdymo srityse, rengimą ir teikimą Seimui ar Vyriausybei.

2. Valstybės politikos įgyvendinimas suprantamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų vykdomoji veikla (planavimas, organizavimas, koordinavimas, reguliavimas, vertinimas ir kontrolė (priežiūra), vykdoma įgyvendinant teisės aktais nustatytą valstybės politiką atskirose valdymo srityse.

3. Dalyvavimas formuojant valstybės politiką suprantamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų veikla, vykdoma darant poveikį rengiamų sprendimų projektų kokybei, vykdant vieną ar kelias aiškiai apibrėžtas funkcijas, susijusias su sprendimų projektų rengimu:

1) dalyvavimas rengiant sprendimų projektus ir (ar) siūlymų dėl sprendimų projektų rengimo (ar atskirų procesų reglamentavimo) teikimas;

- 2) sprendimų projektų derinimas (koregavimas ir (ar) papildymas);
- 3) kompleksinis ar dalinis parengtų sprendimų projektų nagrinėjimas;
- 4) išvadų dėl parengtų sprendimų projektų formulavimas;
- 5) tikslinių analizių atlikimas apibendrinant gautus rezultatus.

4. Valstybės politikos formavimo ar įgyvendinimo aptarnavimas suprantamas kaip specializuota valstybės institucijų ir įstaigų veikla, vykdoma pagal konkretų linijinį, funkcinį, programinį pavedimą arba pagal konkrečią instrukciją su aiškiu siekiamu materialiu rezultatu, kurį identifikuoja ir vertina pavedimą davęs subjektas (medžiagos kaupimo, registravimo, sisteminimo, informacinio aprūpinimo ar kiti techninio pobūdžio darbai, seminarų, diskusijų organizavimas, ekspertizių organizavimas ir įforminimas, taip pat kitų aptarnavimo funkcijų atlikimas).

5. Vertikalusis vadovavimas suprantamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų veikla, kurią vykdant daromas poveikis pavaldiems subjektams (valstybės institucijoms ar įstaigoms).

6. Funkcinis vadovavimas suprantamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų veikla, vykdoma dėl nepavaldžių subjektų (valstybės institucijų ar įstaigų) tam tikroje valdymo srityje, apimanti nepavaldžių valstybės institucijų ar įstaigų veiklos planavimą, metodinę pagalbą, koordinavimą ir kontrolę (priežiūrą).

7. Dalinis funkcinis vadovavimas suprantamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų veikla, vykdoma dėl nepavaldžių subjektų (valstybės institucijų ar įstaigų) tam tikroje valdymo srityje, apimanti bent vieną iš šių funkcijų – nepavaldžių valstybės institucijų ir įstaigų veiklos planavimą, metodinę pagalbą, koordinavimą ar kontrolę (priežiūrą).

8. Viena įstaigų sistema suprantama kaip ministerijos arba kitos valstybės institucijos ar įstaigos valdymo srityje esančių įstaigų visuma.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 3 straipsnio 2, 3, 15, 17 ir 18 dalis ir 4 straipsnį, šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 3 dalį ir 75 straipsnio 1 dalį, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 3 dalies nuostatos, kad valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į kitas pareigas arba atleistas iš pareigų, gali būti taikomos ne anksčiau nei po valstybės tarnautojo 2019 m. veiklos vertinimo ir jeigu valstybės tarnautojo kompetencijos antrą kartą iš eilės neatitinka jo pareigybei nustatytam kompetencijų profiliui; šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 75 straipsnio 1 dalies nuostatos, susijusios su valstybės tarnautojų kompetencijų ugdymu nuotoliniu būdu, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

3 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas ir taikymas

1. Valstybės tarnautojų, kurių pareigybės nenurodytos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 1 priede išdėstyame karjeros valstybės tarnautojų pareigybių grupių ir joms priskirtų karjeros valstybės tarnautojų pareigybių sąraše, pareigybės nustatomos atsižvelgiant į šiame sąraše nurodytas pareigybių grupes ir joms priskirtas karjeros valstybės tarnautojų pareigybes.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose iki šio įstatymo įsigaliojimo turi būti aprašytos ir patvirtintos visos valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos valstybės tarnautojų pareigybės.

3. Iki 2017 m. spalio 1 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijoje, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje sudaromos statutinių valstybės tarnautojų pareigybių vertinimo komisijos. Šios komisijos ne vėliau kaip iki 2017 m. lapkričio 1 d. peržiūri atitinkamo ministro valdymo srityse veikiančių statutinių įstaigų, krašto apsaugos sistemos institucijų statutinių valstybės tarnautojų pareigybių sąrašus, įvertina šių pareigybių atitiktį šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme apibrėžtai statutinio valstybės tarnautojo sąvokai, sudaro šios sąvokos turinio neatitinkančių pareigybių sąrašus ir pateikia juos atitinkamiems ministrams.

4. Naikinant šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyame Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme apibrėžtos statutinio valstybės tarnautojo sąvokos neatitinkančią statutinio valstybės tarnautojo pareigybę, statutinis valstybės tarnautojas gali būti su jo sutikimu perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar jo paties prašymu kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje (valstybės ar savivaldybės institucijų ar įstaigų vadovams šį klausimą tarpusavyje suderinus). Pagal šias nuostatas statutinis valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, jeigu jis atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

5. Jeigu vietoj naikinamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyame Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme apibrėžtos statutinio valstybės tarnautojo sąvokos neatitinkančios statutinio valstybės tarnautojo pareigybės bus steigama karjeros valstybės tarnautojo pareigybė, kuriai priskiriamos funkcijos yra tokio paties pobūdžio kaip ir naikinamos statutinio valstybės tarnautojo pareigybės, statutinio valstybės tarnautojo pareigas ėjusiam asmeniui turi būti siūloma eiti šias karjeros valstybės tarnautojo pareigas ir, jeigu jis sutinka, jis turi būti perkeltas į įsteigtas naujas karjeros valstybės tarnautojo pareigas.

6. Asmenį, į karjeros valstybės tarnautojo pareigas perkeltą pagal šio straipsnio 4 dalį arba tęsiantį santykius pagal šio straipsnio 5 dalį, atleidžiant iš pareigų pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 10 punktą, išeitinė išmoka mokama atsižvelgiant į valstybės tarnautojo tarnybos valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje nepertraukiamą tarnybos Lietuvos valstybei stažą, į jį įskaitant ir laiką, kai asmuo šioje įstaigoje ėjo statutinio valstybės tarnautojo pareigas iki perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas.

7. Iki šio įstatymo įsigaliojimo teisės aktų nustatyta tvarka patikrinti asmenų bendrųjų ir vadovavimo gebėjimų tikrinimo rezultatai (išskyrus pretenduojant į A lygio vadovo pareigas) galioja iki jų teisės aktuose nustatyto termino pabaigos.

8. Valstybės tarnautojams, kurie pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas priskiriami A lygio vadovams ar B lygio vadovams ir kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo nustatyta kadencijos trukmė, A lygio vadovo ar B lygio vadovo pirmoji kadencija pradedama skaičiuoti nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

9. Vyriausybės įstaigų vadovai tampa valstybės tarnautojais.

10. Valstybės tarnautojams, kurie pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas priskiriami A lygio vadovams ar B lygio vadovams ir kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo nustatyta kadencijos trukmė, tarnybos santykiai tęsiami iki jų kadencijos pabaigos. Šie A lygio vadovai ir B lygio vadovai, kurie po šio įstatymo įsigaliojimo iki kadencijos pabaigos eina pareigas ilgiau negu vienus metus, antrai kadencijai skiriami, jeigu tarnybinės veiklos rezultatai už laikotarpį nuo šio įstatymo įsigaliojimo įvertinami labai gerai ir jo kompetencijos paskutinio kompetencijų vertinimo metu atitiko nustatytą kompetencijų profilį. Jeigu po šio įstatymo įsigaliojimo šie asmenys pareigas iki kadencijos pabaigos eina trumpiau negu vienus metus, antrai kadencijai jie gali būti paskirti šio įstatymo nustatyta tvarka.

11. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnio nuostatos dėl atitikties tipiniams reikalavimams taikomos tik po šio įstatymo įsigaliojimo priimamiems ar perkeliamiems valstybės tarnautojams. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 33 straipsnio 3 dalies nuostata, kad valstybės tarnautojas gali būti perkeltas į kitas pareigas arba atleistas iš pareigų, gali būti taikoma ne anksčiau nei po valstybės tarnautojo 2019 m. veiklos vertinimo ir jeigu valstybės tarnautojo kompetencijos antrą kartą iš eilės neatitinka jo pareigybei nustatyto kompetencijų profilio.

12. Asmenų, praradusių valstybės tarnautojo statusą iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo ir turinčių teisę atkurti

valstybės tarnautojo statusą, taip pat grąžinamų į eitas pareigas, eitos pareigos prilyginamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 1 priede nurodytoms analogiškomis pareigybių grupėms. Valstybės tarnautojams,ėjusiems iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo skyriaus vedėjo pavaduotojo pareigas ir pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 22 straipsnį atkuriant valstybės tarnautojo statusą, pagal 65 straipsnio 9 dalį tęsiant pareigas ir pagal 65 straipsnio 11 dalį siūlant kitas pareigas, atkuriamas valstybės tarnautojo statusas – į ne aukštesnes kaip patarėjo pareigas.

13. Šio straipsnio 12 dalyje nurodytus asmenis priėmus į pareigas, jų pareiginė alga nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 38 straipsnio 7 dalies nuostatomis.

14. Nepanaudotos kasmetinės atostogos, kurios valstybės tarnautojui priklausė iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo, suteikiamos pagal tuo metu galiojusias Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas. Nemokamos atostogos ir atostogos kvalifikacijai tobulinti, kurios valstybės tarnautojui buvo suteiktos iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo, įskaitomos į tarnybos Lietuvos valstybei stažą.

15. Jeigu iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo vyresniojo specialisto, vyriausiojo specialisto, patarėjo, teisėjo vyresniojo padėjėjo, vyresniojo valstybinio auditoriaus ar vyriausiojo valstybinio auditoriaus pareigas ėjusio karjeros valstybės tarnautojo gauta pareiginė alga su priedu už kvalifikacinę klasę buvo mažesnė už šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede nurodytą atitinkamai valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribose esančią žemiausią pareiginę algą, valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo ar jo sprendimu sudaryta komisija, atsižvelgdami į atitinkamai pareigybių grupei nustatytas funkcijas ir darbo užmokesčiui skirtus asignavimus, priima vieną iš šių sprendimų:

1) valstybės tarnautojui palikti einamas pareigas ir jam nustatyti šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribose esančią žemiausią pareiginę algą;

2) valstybės tarnautoją paskirti į žemesnes pareigas ir jam nustatyti pareiginę algą, lygią jo gautai pareiginei algai su priedu už kvalifikacinę klasę, kuri gali nesutapti su šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatytais pareiginės algos koeficientais, iki šio įstatymo 1 straipsnyje

išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka jam bus padidinta ar sumažinta pareiginė alga. Jeigu valstybės tarnautojo pareiginė alga su priedu už kvalifikacinę klasę nesutampa su pareigine alga, apskaičiuota pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatytus pareiginės algos koeficientus, turi būti nustatomas tam valstybės tarnautojui taikytinas pareiginės algos koeficientas. Šis pareiginės algos koeficientas apskaičiuojamas iki 2017 m. gruodžio 31 d. valstybės tarnautojo gautą pareiginę algą su priedu už kvalifikacinę klasę, padalijus iš šio įstatymo įsigaliojimo metu taikomo bazinio dydžio.

16. Iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo valstybės tarnautojo eitos pareigos, nenurodytos šio straipsnio 15 dalyje, priskiriamos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 1 priede nurodytoms pareigybių grupėms.

17. Jeigu valstybės tarnautojo, išskyrus šio straipsnio 15 dalyje nurodytus valstybės tarnautojus, gauta pareiginė alga su priedu už kvalifikacinę klasę, kvalifikacinę kategoriją arba diplomatinį rangą nėra lygi šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede nurodytų valstybės tarnautojų pareigybių atitinkamų grupių pareiginių algų koeficientų intervaluose nurodytai pareiginei algai, šiam valstybės tarnautojui nustatoma pareiginė alga, lygi jo gautai pareiginei algai su priedu už kvalifikacinę klasę, kvalifikacinę kategoriją arba diplomatinį rangą, kuri gali nesutapti su šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo valstybės tarnautojo pareigybei nustatytais pareiginės algos koeficientais, iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo arba įstatymu patvirtinto statuto, arba Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka jam bus padidinta ar sumažinta pareiginė alga. Tokiu atveju turi būti nustatomas tam valstybės tarnautojui taikytinas pareiginės algos koeficientas. Šis pareiginės algos koeficientas apskaičiuojamas iki 2017 m. gruodžio 31 d. valstybės tarnautojo gautą pareiginę algą su priedu už kvalifikacinę klasę, kvalifikacinę kategoriją arba diplomatinį rangą padalijus iš šio įstatymo įsigaliojimo metu taikomo bazinio dydžio.

18. Jeigu valstybės tarnautojo, išskyrus šio straipsnio 15 dalyje nurodytus valstybės tarnautojus, gauta pareiginė alga su priedu už kvalifikacinę klasę, kvalifikacinę kategoriją ar diplomatinį rangą yra mažesnė už valstybės tarnautojui priskirtą šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede valstybės tarnautojo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo ribose esančią žemiausią pareiginę algą arba pareigybei nustatytą pareiginę algą, jam nustatoma pareiginės algos koeficientų intervale esanti atitinkamai žemiausia pareiginė alga arba pareigybei nustatyta pareiginė alga.

19. Jeigu valstybės tarnautojai nesutinka eiti siūlomų pareigų, jie atleidžiami iš pareigų šio įstatymo įsigaliojimo dieną. Jiems taikomos garantijos, nustatytos valstybės tarnautojams, kurių pareigybės panaikintos. Išaitines išmokas tokiu atveju moka ta valstybės ar savivaldybių institucija ar įstaiga, kurioje naikinamos šios pareigybės.

20. Išduoti valstybės tarnautojo pažymėjimai galioja iki juose nurodytos galiojimo datos. Įsigaliojus šiam įstatymui, galiojantys valstybės tarnautojo pažymėjimai prilyginami tarnybiniams pažymėjimams.

21. Valstybės tarnautojams valstybės tarnautojo pažymėjimai išduodami ir po šio įstatymo įsigaliojimo, iki bus išnaudoti turimi valstybės tarnautojo pažymėjimo blankai, ir, nepasibaigus jų galiojimo terminui, keičiami į tarnybinius pažymėjimus *mutatis mutandis* taikant tarnybinių pažymėjimų išdavimo tvarką.

22. Valstybės tarnautojai, pradedę valstybės tarnautojo pažymėjimą, privalo atlyginti naujo valstybės tarnautojo arba tarnybinio pažymėjimo gamybos išlaidas, išskyrus atvejus, kai valstybės tarnautojo pažymėjimas prarastas ne dėl valstybės tarnautojo kaltės. Naujo valstybės tarnautojo arba tarnybinio pažymėjimo gamybos išlaidas atlygina pats valstybės tarnautojas, sumokėdamas į valstybės biudžetą nustatytą pinigų sumą arba ta pinigų suma išskaitoma iš valstybės tarnautojo darbo užmokesčio.

23. Įsigaliojus šiam įstatymui, įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas žodžių junginys „valstybės tarnautojo pažymėjimas“ prilyginamas žodžių junginiui „tarnybinis pažymėjimas“, o žodžių junginys „Valstybės tarnautojų registras“ žodžių junginiui „Viešojo sektoriaus darbuotojų registras“.

24. Tarnybinių nusižengimų tyrimų procedūros, pradėtos iki šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo, užbaigiamos pagal tuo metu galiojusias Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nuostatas.

25. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnio 3 dalis taikoma viceministrams ir savivaldybių administracijų direktoriams, priimtiems į pareigas po šio įstatymo įsigaliojimo.

4 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir kitoms institucijoms ir įstaigoms

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) iki 2017 m. gruodžio 1 d. peržiūri teisės aktus, susijusius su šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 4 dalies įgyvendinimu, ir prireikus juos pakeičia, taip pat parengia ir pateikia Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – Seimas) specialiųjų įstatymų,

susijusių su šio statymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 4 dalies įgyvendinimu, projektus.

2. Vyriausybė ir Valstybės tarnybos departamentas iki 2017 m. spalio 1 d. priima šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje ir 13 straipsnio 10 dalyje nurodytus teisės aktus.

3. Vyriausybė, kitos institucijos ir įstaigos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima kitus šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

4. Vyriausybė peržiūri su valstybės pareigūnų statuso reglamentavimu susijusius įstatymus ir iki 2019 m. sausio 1 d. pateikia Seimui įstatymų, kuriais būtų vienodinamas valstybės pareigūnų statuso reglamentavimas, projektus, įvertinant jų statuso išskirtinumą ir nepriklausomumo užtikrinimo būtinybę.

5. Vyriausybė per 2 metus nuo šio įstatymo 1 straipsnio išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimo pateikia Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo būtų siūlomas naujas valstybės tarnautojų ir darbuotojų (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinių, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas) pareigybių skaičiaus apskaičiavimo reguliavimas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Teikia

Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas

Komiteto pirmininkas

P. Urbšys

2017-01-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2017-02-17 Nr. (1.6.)2T-123

[2017-02-14 Nr. 1D-858

DĖL IŠVADOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2), NR. XIIP-3273(2), NR. XIIP-3275(2), NR. XIIP-3276(2), NR. XIIP-306“ PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2) bei su juo susijusių įstatymų projektų Nr. XIIP-3270(2), Nr. XIIP-3271(2), Nr. XIIP-3273(2), Nr. XIIP-3275(2), Nr. XIIP-3276(2), Nr. XIIP-306“ projektą, atkreipia dėmesį į tai, kad, atsižvelgiant į Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. pasitarimo protokolą Nr. 4 bei Teisingumo ministerijos 2015 m. sausio 22 d. raštu Nr. (1.5.)2T-96 pateiktas rekomendacijas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų, kuriais teikiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados dėl Lietuvos Respublikos Seime svarstomų teisės aktų projektų, rengimo, Vyriausybės Seimui teikiamoje išvadoje tikslinga būtų išreikšti poziciją dėl pritarimo iš esmės arba nepritarimo įstatymų projektams, o siūlymas nesvarstyti įstatymų projektų galėtų būti teikiamas iš esmės pritariant įstatymų projektams. Papildomai atkreipiame dėmesį į tai, kad nutarimo projekto preambulėje tikslintina nurodomo Lietuvos Respublikos Seimo valdybos sprendimo data.

Teisingumo viceministras

Donatas Matuiza

Darius Trinkūnas, (8 5) 2662 912, el. p. darius.trinkunas@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

LR VRM BENDRASIS DEPARTAMENTAS
Gauta
2017-02-15 Nr. 1G-1599

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

2017-02-15 Nr. (22.29)3-938

Į 2017-02-14 Nr. 1D-858

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO Nr. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2), NR. XIIP-3273(2), NR.
XIIP-3275(2), NR. XIIP-3276(2), NR. XIIP-306**

Užsienio reikalų ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2) bei su juo susijusių įstatymų projektų Nr. XIIP-3270(2), Nr. XIIP-3271(2), Nr. XIIP-3273(2), Nr. XIIP-3275(2), Nr. XIIP-3276(2), Nr. XIIP-306“ projektą. Informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų dėl minėto nutarimo projekto neturime.

Ministerijos kanclerė

Jūratė Raguckienė

B. Kunigelytė-Žiūkienė, tel. 8706 5 2415, el. p. birute.kunigelyte-ziukiene@urm.lt

ORIGINALAS NEBUS
SIUNČIAMAS

103

VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Labdarių g. 8, LT- 01120 Vilnius, tel. (8 5) 205 4853, faks. (8 5) 205 4864, el. p. info@vtd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784211

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
El. p. bendrasisd@vrm.lt

2017-02-20
2017-02-14

Nr. 27D-266
Nr. 1D-858

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybės tarnybos departamente pagal kompetenciją įvertinome per Lietuvos Respublikos teisės aktų projektų informacinę sistemą pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3268(2) bei su juo susijusių įstatymų projektų Nr. XIIP-3270(2), Nr. XIIP-3271(2), Nr. XIIP-3273(2), Nr. XIIP-3275(2), Nr. XIIP-3276(2), Nr. XIIP-306“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (Nr. 17-1620).

Valstybės tarnybos departamentas mano, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3268(2) atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatas, bei Nutarimo projekte nurodytus tikslus.

Vidaus administravimo skyriaus vedėja,
laikinais vykdanti direktoriaus pavaduotojo funkcijas

Jolita Urbonienė

Inga Sirutavičė, tel. (8 5) 205 3975, el. p. inga.sirutavice@vtd.lt

Aistis Rusteika, tel. (8 5) 205 3981, el. p. aistis.rusteika@vtd.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3268(2) BEI SU JUO SUSIJUSIŲ
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. XIIP-3270(2), NR. XIIP-3271(2), NR. XIIP-3273(2), NR. XIIP-
3275(2), NR. XIIP-3276(2), NR. XIIP-306, NR. XIIP-3269, NR. XIIP-3272“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP-17-203; TAIS NR. 17-1620(2))**

2017-02-23 Nr.NV-501

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, informuojame, kad pastabų ir pasiūlymų neturime.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Aida Gritienė, tel. 870663839, el. p. aida.gritiene@lr.lt